Latvijas Vēstnesis

Redakcija: Rigā, Lielā Kēniņa ielā 24, Tālrunis: 6-59. Kantoris: Lielā Kēniņa ielā 28. Tālrunis: 6-60. Ekspedicija: Kr. Barona ielā 7. Atvērta no 1—4 dienā. Tālrunis 42-10. Pasta kaste 34. Abonešanas maksa: Par 1 mēnesi: Rigā bez peesūtīšanas 1 lats 50 santimi, ar peesūtīšanu un uz āreeni 1 lats 80 santimi, uz ārzemem 3 lati; uz Leetavu un Igauniju eekšzemes maksa. Kopā ar „Zemkopi" uz 3 mēn. 6 lati.

agrakais „Baltijas Wehstnesis"
B. Dihriķa dibinats 1868. gadā.
Iznāk darbdeenās.

Sludinajumu maksa: Preekšpusē 80 sant., tekstā 70 sant., sludinajumu daļā: firmu un izpreecu sludinajumi 25 sant. pārejee sludinajumi 16 sant. par veenslejigu petitrindiņu, plus 50% sludinajumu nodoklis. — Ārzemju sludinajumi 100% dārgaki.
Numurs maksā 6 santimi.

№ 201. Trešdeen, 9. septembrī 1925.

Kopkopibas pahrraugu kursus

no sch. g. 19. oktobra lihdz 19. dezembr. L. Lopkopibas Zentralā Saweenibā sarihko Jelgawā, Katoļu ielā 44. Kursi buhs par brihwu. Sekmigi beigušcheem kursisteem nobarboschanās nodroschināta. Lai pehz kursu beigschanas tuhlīn warētu stahtees darbā, nehlams pirms kurseem 3—4 nedēlas nobarbotees praksē pahrraudsibas beedribās.

Peteikschanās: L. Lopkopibas Zentralā Saweenibā, Rigā, L. Kēniņa ielā 22 un Jelgawā, Katoļu ielā 44, Lopkopibas Sekcijā.

J. Rauskas grahmatu apgahdneezibā Walkā ismācījusi J. Stiprais,

„Pamatjehdseeni par walsti un teesibam"

Widusskolas kursā. Maksā Ls 2.—

Atrodas darbā un drihsumā sinahks J. Stiprais lasamā grahmata pamatskolam IV. daļa.

«Strauts»

Weitrumā Rigā, Alz. sab. Waliera un Rapas grahmatn.

Walsts saimneezibas uslabschanas teses preenemtas.

V. Wakar ministru kabinets peenehma walsts saimneezibas uslaboschanas teses, kuras nodrukātas „Latw. Wehstnescha" 200. numurā. Daļu no tesem iswedis dsihwē finansu ministrija teeschi, daļu krediteestahdes. To daļu, kuru war iswest dsihwē tikai likumdoschanas kahrtibā, nobos Saeimas ielenschanai.

Walsts saimneezibas padomes

nahkoschā sehde notiks 14. septembri. Deenas kahrtibā sawstarpejo kreditbeedribu un kreditkooperatiwu pamatkapitalu pahrwehrtschana, linsehklu eksporta kontrole un eksporta kontrole wispahr; jautajums par atklahsām nodokļu listem.

Pilsehtu un meestu semju nomneeku kongresu

sasauz 17. septembri, pulkst. 10 rihtā, Rigā, Blaumana ielā Nr. 19, Seeweeschu palihdsibas korpusa telpās. Deenas kahrtibā: pilsehtu un meestu semju nomneeku stahwoklis un agrarā reforma; sinojumi no weetam un daschadi jautajumi. Kongresā ar lehmeju balsteesibu war peedalitees wisi pilsehtu un meestu semju nomneeki, usrahdot nomas lihgumu waj atteezigu paschwaldibas apleezibu.

Zirdsneezisko sakaru pastiprinaschana ar Somiju.

B. Wakar jauneezeltais suhtnis Somijā Dr. O. Grofwalds peedalijās Latwijas tirgotaju saweenibas waldes sehdē, kur pahrrunaja jautajumu par Latwijas-Somijas tirdsneezisko sakaru pastiprinaschanu. Dr. O. Grofwalds uz jauno darba weetu isbrauks 19. sept.

Ar Doles spehkstazijas buhwi eepasihstina ahrsemes.

V. Fin. ministr. peesuhtijuse pirms kahda laika ahrleetu ministrijai sawus no eikumus un pehtschanas resultatus Doles spehkstazijas leetā, kuŗus ahrleetu ministrija nosuhta muhsu suhtneezibam Londonā, Parisē un ziņās walstis, kā ari uz Nujorku, jo Doles spehkstazijas buhwē eeinteresēti amerikāni un ziņu aģentwalstu finansisti. Noteikumi nodoti ari akziju sabeedribai „Strahwa".

Juhzneezibas un aisjubeas tirdsneezibas weizinaschana.

W. Rigā dibinajas „Juhzneezibas un aisjuhras tirdsneezibas weizinaschanas beedriba", kuŗa nodomajusi pirkt leelaku motorbuzeneeku peldoschas isstahdes eerihkoschanai. Kugis muhsu semes un pretschu izselschanai brauktu no ostas uz ostu. Sabeedriba nodomajusi ari pirkt otru masaku motorbuzeneeku satiksmei starp Rigu-Wentspili, Leepaju, Palangu un Klaipedu. Sabeedriba wahks ari lihdseklus Kr. Waldemara peeminekļa zelschanai.

Semes banka eerihko jaunsaimneezibas

W. Walsts semes bankai peedahwati semes gabali Mangalos, Kreewijas-Polijas-Latwijas robeschu trihsstuhrī un pee Limbascheem.

Buinitschu-Orlizas muischas sadalischana 36 jaunsaimneezibās tuwojas beigam.

Paredsams, ka oktobrī banka warēs eesahkt intensiwu jaunsaimneezibu pahrdoschanu.

Papildinajumi sodu likumos.

B. Ministru kabinets wakar peenehma daschus papildinajumus sodu likumos. Tāpat nolehma spert stingrakus sohus pret wenerisko slimibu isplatischanos. Noraidija ceneši paredseto pantu par apwainoschanu wehleschanu laikā.

Bibliotekas lauku organisacijam.

R. Bibliotekas padome pee isglihtibas ministrijas patlaban sastahda jaunās Kulturas fonda bibliotēku serijas. Schogad izdalīs grahmatas 91 bibliotekam, sahkot ar dezembra mehnesi, kad Kulturas fonda dome buhs apstiprinajusi izstrahdato projektu.

Peeprasijumi pehz bibliotekam eenahk loti dsihwi.

Jauna Latwijas pahrstahwneeziba Tschekoslowakijā.

B. Ar 1. oktobri Tschekoslowakijā, Bratislawā atwehrs jaunu Latwijas goda wizekonsulatu. Par wizekonsulu eezelts Tschekoslowakijas pilsonis Makowizky.

Sweedrijas ordeņi Duzmanim.

B. Bijuschu Latwijas generalkonsulu un chargé d'affaires Stokholmā un tagadejo pastahwigo delegatu pee Tautu Saweenibas K. Duzmani Sweedrijas karalis atwadotees apbalwojis ar Wasas ordeņa komandeera krustu.

Diplomatiskā kronika.

B. Italijas suhtnis Latwijā Piatschentini schodeen apmekleja ministru presidentu H. Zelminu.

Tautu Saweenibas kongrešs

pirmdeenas pehzpusdeenas sehdē eewehleja par sawu preekschsehdetaju Kanadas senatoru Deuderendu. Penlewē to zildinaja kā angļu un franču kulturas kopigo pahrstahwi.

Mandatu pahrbaudischanas komisijas sinojums konstatē, ka schogad uz kongresu nawa eeradušchees delegati no astoņām Tautu Saweenibā eetilpstoschām walstīm: Argentinas, Bolīvijas, Peru un peezām Widusamerikas republikām.

„Awiacijas nedēļa" Polijā.

Schodeen Polijā sahkas awiacijas nedēļa, kuŗu wisā walsti sarihko walsts gaisa aizsardsibas Ligā. Dandsās weetās sarihkotas izstahdes, daschadi izrihkojumi u. t. t. Wiss atlikums no teem nahk par labu gaisa flotes buhwei. Ar scho deenu teek nodibinātas ari stipendijas preeksch inscheneereem, kuŗi izdara kaut kahdus jaunizgudrojumus gaisa kuģneezibā.

Atsaini neweeri Warschawā.

6. septembri Polijā bija paredseta komunistiskās jaunatnes deena. Sakarā ar to komunisti attihstija Warschawā plaschu propagandu. Leelā daudsumā tika izmehtātas komunistiskas proklamacijas un izlikti sarkanee karogi. Pee demonstrantu izklaidescanas izsehlās sadursmes, kurās 2 zilweki nonahweti. Wairāk defmit personas aresētas.

Wrangeļa floti wehl neisdos.

B. Pehdejās deenās SSSR suhtnis Parisē Krasins eesneedsis jaunu preekschlikumu Kreewijas parahdu nokahrtoschanai, kuŗā neskaidri runāts par sinamas parahda daļas atsihschanu. Preekschlikumu skatijusi zauri ministru padome un pilnigi noraidijusi. Sakarā ar to ari jautajums par Wrangeļa flotes isdoschanu no jauna atlikts. Scho jautajumu nokahrtot wareschot tikai pehz parahda nolihdsinaschanas.

Starptautiskā bischkopibas kongresā Winē,

kurā peedalas pahrstahwji no wisām Eiropas walstim, kā ari no Ķinas un Japanas, otrdeen Latwijas bischkopibas centralbeedribas preekschneeks Grūnups refereja par Latwijas bischkopibu. Kongrešs usnehma rezoluciju ar wispahreju peekrischanu.

Besdarba peeaugschana Anglijā.

B. Anglijā augusta mehnesī bij 1.269.800 besdarbneeku. Gada laikā besdarbneeku skaits peeaudsis par 200.000.

Aukstums un wehtras Anglijā.

V. „Daily Mail" sino, ka Anglijā usnahzis neredsets aukstuma un wehtru wilnis. Anglijas seemeļos sniegs. Juhrā plosas wehtras un aukstā wehja. Klithorps peldweetas (Ziemeļkolischairā) stekus un kabines ispostijuschi neredseti leeli wilni lihdz 30 pehdu augstumā. Wilni nopostijuschi wisas buhwes juhrmalā un pat salauzuschi dselzs trepes no kahpam uz krastmalu.

Spareem neweizas.

LTA. No Madrides un Tetuanas sino, ka wisā Marokas reetumfrontes daļā turpinas sihwas kaujas. Spaneeschem wehl weenmehr naw isdewees izsēlt malā desantu. Spaneeschu lidotaji iskaisijuschi rifkabilu frontē sprejlapas, kurās usaicina rifkabilus padotees trihs deenu laikā. Uz Maroku no jauna nosuhtita 4000 leela karaspehka daļa, lai nemtu dalibu ussahktā ofensiwē.

Negeri sog miljardeeru meitenes.

V. „Daily Mail" sino, ka Montklairā, Amerikā, kahds brunojees negeris uz eelas nolaupijis 6 gadus wecu meiteni Meri Dali. Negeris ar nolaupitu meiteni eelejis kahbā automobilī, kuŗa waditajs, ari negeris, atteizees braukt. Laupitajs noschahwis schoferi un aisbrauzis. Par meitenes laupitajanegera nokerschanu issolita 4000 dolaru leela godalga. Kā noskaidrojees, negeris gribejis nolaupit miljardeera Nujorkas Trust Company direktora Bowera meitu, bet pahrskatijees. Meri Dali ir nabadsiga strahdneeka meitene.

Jaunākās sinas.

Paseminati dselsszeļa tarifi.

Ministru kabinets wakar nolehma paseminat dselsszeļa tarifu par 25 proz. eksponatu pahrwadaschanai uz Ludsas aprinka lauksaimn. izstahdi Ludsā no 26.—27. sept., kā ari no minetās izstahdes. Tāpat paseminats tarifs par 50 proz. Latw. nazionalās jaunatnes saweenibas kongresa dalibneekeem, kahdu kongresu sarihko no 12.—14. sept.

Rigas drehbneeku streika

leetā wakar Latw. arodu beedribu zentralbirojā notika eeinteresēto darbineeku un usnehmeju apspreede.

Launprahtiga rihziba.

a. Lai isdabutu no mebeletas istabas nepatihkamo ihrneezi H. O. Andrejs W. Rigā, Terbatas ielā 97 usrahdijis to par wenerisku slimu un ka wina peelaidusi slimibu wina 7 mehneschus wezam behrnam. Izmeklescanā O. peerahdijusees par wesēlu. W. nodots teesai.

Neustizama seewa.

a. No Dobeles Awotineem eebrauzis Rigā K. Klinka un sinojis polizijai, ka wina seewa Minna slepeni atbraukusi ar strahdneeku Fr. K. no Jelgawas uz Rigu, kur usdsihwojuschi un atrasti nakti „Imantas" weesnīcā weenā istabā.

Paschnahwibas nemitas.

a. Pakahrees 8. septembri sawā dsihwokli Rigā, Ludses ielā 10/12 stiprs alkohola leetotājs, 54 g. w. Wl. Awguzewitschs.

Kad tas isbeigsees?

a. Leela netihriba atrasta A. Kahna maisnizā un konditorejā Rigā, Dsirnawu ielā 91.

Ugunsgrehki uz laukeem.

R. Pehrkones pagasta Zenkones zeemā „Zipas" mahjā no aizdegschamees skursteņi sodrejeem izsehlās ugunsgrehks Jahna Zihpa dsihwojamā ehkā. Uguns pahrgahja uz tuwejo klehti un lopu kuhti. Wisas trihs ehkas nodega lihdz pamateem, pee kam sadega mahjas inwentars, seenāzs, labība un wairākas zuhkas. Saudejumu kopwehrtiba 6870 latu.

Snikeres Leiju mahjās sibens eespehra Jahnim Strautmanim peederoschā lauku schkuhnī, no kam izsehlās ugunsgrehks un schkuhnis nodega lihdz pamateem. Sadegušchi 43 wesumi labības un lauksaimneezibas peederumi. Saudejumu kopwehrtiba 3230 latu.

Paschnahwiba Wainodē.

Pirmdeen paschnahwibas noluhkā ar bahrsdas nasi pahrgreesa sew abām rokam asins dsihklas Jahnis Spilwa, kursch slimoja ar diloni. Paschnahwneeku atrada nopluhduschu asinim un bez dsihwibas. Paschnahwibas eemesls — nedseedejamā slimiba. S. A.

Igauņu brihwibas krusts Danijas karalim.

LTA. Rewelē, 8. septembri. Wakar Igauņijas suhtnis Kopenhagenā pasneedsa Danijas karalim igauņu brihwibas krustu. Karalis apbalwoja suhtni ar Danebrogas ordeni.

Itali dod Kreewijai prezes uz kredita.

LTA. Romā, 8. sept. Itaļu laikraksti sino, ka Padomju Kreewija pasuhtijusi Italijā prezes par trihs miljardeem liru, par kahdu sumu itaļu bankas peeskaitrusschas padomju waldibai kreditu.

Miljonara dehls — slepkawa.

LTA. Nujorkas miljonara dehls Harrisons Noels nonahwejis autaisbrauzeenā sawu schoferi un eemetis ta lihki upē, pehz kam nonahwejis kahda fermera meiteniti. Slepkawa nesen izlaists no nerwu sanatorijas, kadehl domā, ka winsch noseegumu pastrahdajis ahrprahtā.

Izlahbts wahzu twaikonis.

LTA. Kiles twaikonis „Senfal" ielā no Leepajas uz Danzigu wehtrā un, kā domā, maschinu bojaschanās dehl zeetis awariju 25 juhras jubdzes uz seemeleem no Klaipedas. Kugi izdewās eewest ostā. Ekipaschs izglahbts.

Noslihkuschi 35 swejneeki.

LTA. Londonā, 9. sept. No Filipinu salām sino, ka Palawanas tuwumā, taifunam plosotees, noslihkuschi 35 swejneeki.

Laiks 10. septembri.

Gaisa spiedeens swahrstas ap 753 mm. Lehni grosigi wehji, pa leelakai daļai mahkonains,

Kā nowehrst semkopju gruhtibas.

Paschreiz uz laukeem sajuhtams leels naudas truhkums un daudz laukšaimneeku pahrdod raschu schihdeem stipri sem zenas. Starpineeki pelna milsu sumas, bet laukšaimneeku stahwoklis kluhst ar katru deenu launaks.

Semkopju gruhtibas pahrrunaja aizwakardeenas sehdē demokratiskā zentra frakcija un nolehma atbalstit waldibā un Latwijas bankā sekoschus lehmumus:

1. Kara resora labības eepirkumi nahkoscham gadam isdarami nekawejoschi rudenī.

2. Latwijas bankai jakreditē kooperatiwiem ziti leelakee solidee usnehmumi, kuŗeem peeder atteezigas noliktawas un kuŗi uspehrk labibu. Scheem usnehmumeem jadod solijums uspirkto labibu laist pahrdoschanā tikai tad, kad waldiba dos atteezigo norahdijumu.

3. Latwijas bankai jaissneedz semkopjeem aizdewumi (pahrdoschanai sagatawotās labības wehrtibas apmehrā) zaur weetejām krahj-aizdewu sabeedribam. Aizdewumi issneedzami uz 6—8 mehneschem.

4. Nahkotnē jazenschas pahrzelt paschwaldibu nodokļu maksajumus uz wehlaku laiku, agrā rudenā maksajumi semkopjeem tee gruhtakee.

5. Jagahdā par to, lai jau tuwākā nahkotnē buhtu ari Latwijā eespejama kahrtiga labības lombardeschana, pehz Wakareiropā pasihstameem paraugeem.

Rudena pluhdu breesmas Latwijā.

Stipram leetus gahsem atkahrtojotees pehdejā laikā uhdens lihmenis wisās muhsu upēs stipri pazehlees un turpina zeltees, tā ka sahk apdraudet peekrastu eedsihwotajus un laukus. Tā Wentas upē uhdens pazehlees par 1 metri pehdejās 4 deenās. Daschās weetās aispeldejuschi pa Wentu daudz koku materialu, kas bija sakrauti uz krasteem. Ari Gaujā, Leelupē un Daugawā uhdens stipri pazehlees un sahk atgahdinat pawasara pluhdus. Ogres upē, kur plostoschana bija sen pahrtraukta sema uhdena dehl, ta tagad atjaunota. Pa upi patlaban nopludina wisus tos kokus, kas wasaras laikā bija palikuschi uz sehkleem La.

Robeschu aizsardsiba Igaunijā.

m. Igaunijas robeschsardses preekschneeks Kurwizs prasei izteizees, ka wisgruhtak apsargajama Kreewijas robescha un juhras peekraste. Uz Kreewiju slepeni zenschotees nokluht ne tik ween kontrabandisti un spekulanti, bet no turenes nahkot daschadi tumschi un Igaunijai kaitigi elementi. Leelu atbalstu robeschsargeem izrahdot suni, ar kuŗeem tagad apgahdajot wisus postenus. Suni teekot speziali dresēti un izrahdot sewischku modribu. No teem slepenee robeschas pahrbehdseji wiswairāk baidotees.

Juhras peekraste robeschsardsei jawed gruhta zihna ar spirta kontrabandisteem, kuŗi beeschi ween darbojotees kopigi ar peekrastes swejneekeem.

Latwijas robescha esot aizsargajama wisweeglāk un neprasot daudz puhku. Latwijas robeschu rajonā neesot jabaidas par schaubiga elementa eepluhschanu. Ari kontrabandas neesot. Daschi gadijumi bijuschi tikai apelsinu sesonas laikā, jo Igaunijā apelsini loti dahrgi.

Pahrmainas Leetawas waldibā.

G. „Lietuvos Žinios" sino, ka drihsumā paredsamas pahrmainas Leetawas waldibas sastahwā. Tās sagaidamas teesleetu, finansu un ahrleetu ministrijās. Eewehrojamas pahrmainas sagaidamas ari Leetawas diplomatiskā korpusā. Paredsams, ka Leetawas suhtni Wahzijā Sidsikauskasu pahrzels uz Kaunu, kahdā augstākā amatā (par ahrleetu ministri? Red.). Sidsikauskasa weetā turpretim paredsams kahds Leetawas peedsihwojis diplomats, kursch ilgaku laiku bij atrahwees no politiskās darbibas. (Azimredzot laikraksts runā par Dr. Purizki, kursch paschlaik atrodas Berlinē. Red.).

„Lietuvos Žinios" redz schajās pahrmainās Kristiga bloka politisku manewri, kuŗā sastahw sakarā ar nahkoschām seima wehleschanam pawasari. Kristigee gribot upuret daschus ministrus, lai wehlak teem usweltu wisu wainu par lihdschinejo waldibas politiku, kuŗa sazehlusi leelu nemeeru leetawju sabeedribā.

Plaschi komunistu aresti Leetawā.

G. Pirms daschām deenam netahlu no Kaunas uz Wilijas krasta polizija pahrsteidza plaschu komunistu sapulzi. Wairākeem komunisteem isdewās aizbehgt, tomehr 15 no teem apzeetinati. Tagad noskaidrojuschees daschi interesanti sihkumi. Izrahdas, ka komunisti noturejuschi ahrkahrteju sapulzi, lai apspreestos par to, kā pastiprināt komunistisko kustibu Leetawā, kur ta pateizotees plascheem aresteem un polizijas modribai pehdejā laikā gandrihz pilnigi paralizēta. Sapulzē peedalijās Leetawas kompartijas zentralkomitejas locekļi, to starpā ari sen meklētais agitators Sprindas. Pagahjuschā gadā tas aizbrauza uz Kreewiju, kur beidza agitacijas kursus un pehz tam atkal atgreezās Leetawā. Sapulzi sasauza sakarā ar preekschā stahwoschām Leetawas seima wehleschanam nahkoschā pawasari. Pehz sapulzes dalibneeku apzeetinaschanas polizija izdarija plaschus aresturus ari Kaunā, kur atrada daudz proklamaciju wisās 4 weetejās walodās, plaschu sarakstischanos ar Kreewijas komunisteem, daudzus swarigus dokumentus u. t. t. Izmeklescana nobeigta. Dala apzeetinato atsiwabinati, pahrejee nodoti prokuroram un eeslodzīti Kaunas zentralzeetumā.

Leelā daudzumā tika izmehtātas komunistiskas proklamacijas un izlikti sarkanee karogi. Pee demonstrantu izklaidescanas izsehlās sadursmes, kurās 2 zilweki nonahweti. Wairāk defmit personas aresētas.

Uzspeesti peeminekļi.

Pehdejos gados Latwiju sahk rotāt wairāki peeminekļi, ko tauta zel kā peeminas un atsinibas simbolus muhsu brihwibas zihņu legendareem waroneem. Kā gaischi starojoschi sahrti wini daudzweetis sleenas no Latwijas salajām druwām, lai audzschu audzem rahditu, kuŗas weetas muhsu semē ir swehtas, slazitas tautas atsinim un prasa muhschigu peeminu, muhschigu krituscho Golgatas waronu godinaschanu. Tahdi peeminekļi ir Loschmeteju kalnā, Nahwes salā un daudzās weetās Latwijā, brahļu kapos un zitur, atbrihwoschanas, waj pasaules karā krituscheem strehlneekeem zelti. Wineem tuwojotees, katrs latwis nowelk sawas kurpes, jo weetas, kur waroni dus, ir stwehtas sleesmainas swecmes.

Bet kā issmeekls scheem stwehto weetu peeminekleem un muhsu waronu atduŝas weetam ir tās paleekas, ko muhsu semē, kā kauju sekas, ir atstahjuschi zihņu un wehsturiskee eenaidneeki. Tās ir winu krituscho kapu kopas un uz tām uzseltee peeminekļi. Bez schaubam, leelako zeenibu un atsinibu ari katram krituscham eenaidneekam un wina atduŝas weetai, kautschu ari tas zihnijees uz muhsu semes pret mums, nonahwejis muhsu dehlus un kritis ari pats, bet winsch ir zihnijees par sawu tehwiju. Tapēc usbrukt eenaidneeka truhdeem un winus sahkat buhtu nezilwezigi. Bet sinamā mehrā pee ta schoreiz ir tomehr jaapstahjas. Kluset newar, lai gan neteesaisim miruschos, bet tos, kas winus muhsu semē ir tā apbedijuschi, ka mums un muhsu krituscho waronu peeminai tas jajuht kā issmeekls.

Pasaules karā, kad, kreeweem atkahpjotees, Kursemē eenahza wahzeeschi, krituschos karawihrus, tiklab sawejos, kā eenaidneekus, apglabaja tur, kur wini bij krituschi. Kad wahzeeschi nostiprinajās uz Daugawas krasta un Tihrelpurwā un Kursemē waldija trihs gadus, wini sawus krituschos karawihrus izraka no isklaidetajām kapenem — newis lai aizwestu uz Wahziju, bet saweenotu weenkopus. Tā wahzeeschi radija muhsu semē wairakas sawejo brahļu kapenes, tās glihti uskopjot un uzselot peeminekļus. Pret to mehs newaram isteiktees ar ne masako nezeenibu, kaut ari schee kapi neisdzeeschami atgahdina wahzeeschu waldischanu Kursemē. Tahdas, samehrā glihtas, wahzeeschu krituscho kareiwju kapenes ir eerihkotas Leelupes krastā, Baukas tuwumā, ap Dalbi, Tukumā un Leepajas brahļu kapos, kur pazeļas stalti peeminekļi, un daudzās zitās weetās.

Bet lihdztekus schij, atsihstami zeeschamai un respektejamai parahdibai, eet otra, kuŗu newar sawadaki nosaukt, kā par barbarismu. Proti, wahzeeschi, ismantojot sawu toreisejo waru, ir eerihkojuschi sawu krituscho kapu weetas ari tur, kur muhsu tautai tas ir kā ruhgts issmeekls un war palikt tahds ari uz muhschigeem laikeem. Mineschu tikai daschus gadijumus. Kalnzeema draudzes maso basnizinu wahzeeschi ir wahrda pilnā nosihmē pilnigi aprakuschi ar simteem sawu krituscho kapeem. Buhtu tas warbuht kaut zik saprotams, ja pee schis basnizinas kahdreiz buhtu atradusees kapsehta. Bet ap Kalnzeema basnizu ir tikai bijuschi apstahdīti koki un gahjuši granteta eja basnizenu pastaigai. Solus peezdesmit no basnizas atrodas skola. Pee schis basnizas nu wahzeeschi ir saweduschi simteem sawus krituschos un eerihkojuschi te sawu kapsehtu, pee tam kapi ir sarakti tik zeeschi ap basnizu, ka ap to pat gahjejs wairs newar apeet, nekahpjot pahr kapa kopu. Ari eeejai basnizā ir atstahta tikai paschaura sprauga. Tā kā basnizeneem daschados beewkalpojumu waj swinibu pahrtraukumos ir jaisplukst un japastaigajas uz leelzeļa. Pati basnīza dselenajos krustos atgahdina gandrihz kaplitschu. Te ir rabits nezeeschams stahwoklis.

Waj sceit tomehr naw isejas? Kalnzeemeeschi gribejuschi kapeem kaut aizaugt, krusteem sakrist un pehz tam weetas nolihdsinat, lai basnīza atguhtu sawu peenahzigu isskatu. Bet eeradusees kahda wahzeeschu komisija ar ahrleetu ministrijas rakstu, lai neleek winai schkehrschlus kapu uskopschanai. Tā teem buhs japaleek, jo ir noslehgts ar Wahziju starpwalstiks lihgums, kas dod teesibu karā krituscho kapu uskopschanai. Bet muhsu waldiba wareja prasit gan to, lai tahdi eenaidneeku kapi, kas aisser muhsu tautas godu un postahwigi rehgojas azu preekschā, kā atbaidoschs usspeests peeminekļis, tiktu pahrweetoti uz zitureeni, nomalaku weetu. Kurpretim wahzeeschi Rihtpruhsijā, pehz kreewu isdzihschanas no turenes, bij nolihdsinajuschi un usaruschi wisus krituscho kreewu kapus. Warbuht dascha laba muhsu tautas dehla kauli tā tika izwasati pruhschu smiltis.

Tahdu peemehru, kā Kalnzeemā, ir daudz. Wolgunte wahzeeschi sawus kapus ir eerihkojuschi bij. kreewu seeweeschu klosteri, blakus basnizam. Gan tagad klosteris ir pusnopostits. Bet daschas muhkenes tur wehl dsihwo. Pehz warbuhtejas kreewu atgreeschanās, klosteris bez schaubam buhtu pilnigi restaurets, bet wina widū tad rehgotos wahzu kapi. Tāpat ir ar Leelsesawas basnizu, kuŗas weenā galā pee galwenās eecejas dahrsā ir eerihkoti kapi wahzu karawihreem. Wahrdi ir eekalti un eenuhreti basnizas seenās. Warbuht ministru kabinets war sche peenemt kahdu lehmumu un ahrleetu ministrija tomehr wehl war panahkt, ka schahdi usspeesti wahzu okupacijas waras peeminekļi tiktu atweetoti nomalak no tām weetam, kur winu atraschanās kā baigs spoks rehgojas tau-

tas agu preeschà un leef ruhgti domat par barbarisma atstabtàm paleekam muhsu brihwajà semê. Mums ir jagahdà, lai schis paleekas nemet ehnu uf muhsu swehtàs leesmàs starojoscheem brihwibas peeminekleem.

Sch. Unams.

Eekschseme.

Meschu materialu issneegschana no walsts mescheem

fahkfees 15. septembri. Paredf, ka schini seemà un nahkoschà pawasari schos materialus issneegs daudf masak, nekà eepreekschejos gados. La.

Jauni tirgi uf laukeem.

Eekschlietu ministrija ir attahwusi sekoschus jaunus tirgus:

Jekabpils apr., Slahtes pagastà gada tirgu katra gada 5. oktobri;

Wentspils apr., Ugales pagastà, pahrneft gada tirgu no 29. uf 30. septembri;

Daugpils apr., Dagdas pagastà sirgu tirgu katra mehnescha 15. un 16. datumà;

Jaunlatgales apr., Bolwu pagastà pee Wiksamescha pareistizigo basnizas un skolas gada tirgu 13. janvari, 2. martà, 18. junijà un 6. septembri un

Jelgawas apr., Leelfesawas pagastà gada tirgus katra gada Salà zeturtdeenà, pehdejà pirmdeenà pirms Jahneem un pirmà pirmdeenà pehz 21. septembra.

Ns. **Obligatorifku baku poteschanu Rigas juhrmalà** isdaris sahkot ar 14. septembri pilsehtas ambulanzê, Dubultos, polizijas waldes namà pirmdeenàs, treschdeenàs un peektdeenàs no pulkf. 9—10. Masturigeem baku poteschana bef makfas, pahrejeem nems 50 sant. no behrna.

Zehsis. Zehsu teatri swehtdeen, 13. septembri, pulkst. 8 wakarà, Kizberga 5 zehl. drama „Elks".

Walka. Teatra dibinaschana. Uf Walkas isglihtibas beedribas eerosinajumu 31. augustà notika beedribu preekschstahwju apspreede, uf kuru bija eeraduschees preekschstahwji no 10 beedribam, kuri pehz plaschakàm debatem nolehma dibinat pee iglihtibas beedribas pastahwigu teatri. Pee beedribas pastahwes teatra padome, kurà lihdsdarbosees preekschstahwji no wisàm teatri atbalstoschàm organizijam.

— Skolas swehtki. Walsts Walkas widusskola 27. septembri swinès skolas peezgadu pastahweschanas swehtkus. Oficialais atts notiks pulksten 11 deenà un wakarà teatra israhde, uswedot Blaumana dramu „Uguni".

—insch.

Jelgawa. Gimnasijas 150 gadu jubileja 20. septembri, peedalotees walsts presidentam un waldibas preekschstahwjeem. Paredseti wairaki referati. Wakarà audsekni farihkos lahpu gahjeenu uf dibinataja un pirmà „Academia Petrina" rektora kapu, kur noliks wainagus. str.

Jekabpils. Skolotaju apspreede. 5. septembri notika Jekabpils aprinka skolotaju wispahreja sapulze, kurà peedalijàs ap 65 skolotaji. Deenas kahrtibas swarigakais jautajums bij — jaunà stundu plana ieweschana dsihwê. Scho jautajumu apspreeschot izzehlàs plaschas un ilgas debates. Atsinnums: jaunais stundu plans buhtu wehl japahrstrahdà.

Pehz apspreedes skolotaji atwadijàs no lihdschinejà pamatskolu inspektora Sch. Matschina, kursch pahrzelts uf Baukas aprinki. Arodbeedribas preekschneeks Ginters pasneedsa winam wisu skolotaju wahrdà wehrtigu balwu, kà peeminu par sescho gadu kopigu darbu aprinkî. Pilsehtas un aprinka skolu walschu wahrdà runaja skolotajs Abreneets un aprinka waldes preekschneeks Seemels, atsihmedami Matschina nopelnus jaunàs skolas noorganisescharas un isweidoschanas darbà. Wispahri no runam bija dsirdams, ka Matschinsch, kà inspektors, ir ar labàm organisatora spehjam, jaunàs skolas atbalstitajs un sadsihwê ar skolotajeem eeguwià winu simpatijas. Labas sekmes winam jauns weetà. —es.

Wentspils. Pedagogiskàs darbibas 25-gadu jubileju swin 12. septembri aprinka pamatskolu inspektors Breedis. Aprinka skolotaji nolehmuschi par godu jubilaram farihkot apsweikschanas wakaru. Dalibneekeem japeeteizas lihds 11. septembrim skolotaju arodbeedribà, Nikolaja eelà Nr. 6. Swehtki notiks walsts widusskolas telpas, plkst. 8 wakarà.

Rauna. Sahdsibas pawairojas. Tumschàm rudens naktim eestahjotees usklihduschi „rekwisetaji". „Meschgalà" wairakeem laukfaimneekeem no pajumtem issagti pajuhgi, arkli, alus muzinas, ruhgstoscha wihna krukas u. t. t. Schee „nakts darbineeki" labi weetejo apstahkli pasineji. —insch.

Kursi un preekschlasijumi.

Gipka. Latw. Bischkop. Zentralbeedribas instr. M. Kodol ikfse wadis bischkopibas kursus no 10.—13. septembrim pee Gipkas bischkop. beedribas „Seeds".

Rahmuli. Rahmulu bischkop. beedriba farihko no 12.—14. septembrim praktiskus bischkopibas kursus Latw. Bischkop. Zentralbeedribas instr. K. Leelupes wadibà.

Ruzawa. Ruzawas bischkop. beedriba farihko no 13.—16. septembrim bischkopibas kursus Latw. Bischkop. Zentralbeedribas instr. R. Akermana wadibà.

Ahrsemes.

6. Tautu Saweenibas kongress Schenewà

atklahts 7. septembri. Atklahschanas runà Franzijas ministru presidents Penlewê usaizinaja peeminet leelakos walstswihrus, kas mirschi notezejuschà gada laikà — Brantingu un Meierowizu. Runajot par Tautu Saweenibas isredsem un attihstibu, Penlewê usstahjàs pret pesimismu un apleezinaja Saweenibai Franzijas neaprobeschoto ustizibu. Penlewê lika preekschà no jauna peenemt pehrnà kongresa resoluziju, kas usdod Tautu Saweenibas padomei **sasaukt atbrunoschanàs konferenzi,** tiklihds buhs sasneegti wajadsigee preekschnoteikumi. Runatajs atkahrto usaizinajumu Wahzijai eestahtees Tautu Saweenibà saskanà ar tàs statutu 1. pantu un isfaka zeribu, ka drihs ari Saweenotàs Walstis warbuht atradis zeku uf Schenewu. „Jasinihzina sawstarpejàs neustizibas atmosfera, — zitadi iszelsees jauns karsch, kas nosihmetu wisas muhsu ziwilizazijas sabrukumu. Mums japeeleek wisi spehki, lai nowestu lihds galam meera darbu, un — jabuht isturigeem."

Kongresa dalibneeki usnehma runu ilgstoscheem, weenprahtigeem aplauseem.

Ari juristu konferenzes ekperti Schenewà.

LTA. Schenewà, 7. sept. Anglijas, Franzijas un Belgijas ekperti, kas peedalijuschees juristu konferenzê Londonà, schodeen eeradàs Schenewà, lai informetu sawus ahrleetu ministrus par apspreedes gaitu.

Karsch Marokà.

LTA. **Bombardê Abdelkrima galwas pilsehtu.** Oficiali sino, ka frantschu-spaneeschu gaisa flote no jauna bombardejusi Adjiru, kur lihdschim atradàs Abdelkrima residenze. Nomestas pawisam 192 bumbas.

Anglija.

LTA. **Streikojoschos juhrneekus apzeetina.** Reuters sino, ka Brisbenà (Australijà) isdots rihkojums **apzeetinat 583** streikojoschos juhrneekus uf 6 angstu kugeem.

Anglijà uszelti 137.000 namu. Weselibas wizeministrs fers Kingflejs Buds, atklahjot Berminghemà namu buhweezibas isstahdi, isteizàs, ka **Anglijas buhweeziba pagahjuschà gadà sasneegusi rekordu: uszelti pawisam 137.000 namu,** no kureem gandrihs 68.000 ar walsts subsidijam. Schogad buhweeziba wehl stipri pahrsneegschot pehrngadejo. Birminghemas lordmers isteizàs, ka tuwako 20 gadu laikà Birminghemà ween nahkschot klaht 102.000 jaunu namu.

57. tredjuniju kongress atklahts pirmdeen Skerbornà, peedalotees 724 delegateem, kas representê $4^1/_2$ miljona organizetu strahdneeku. Atklahschanas runà preekschsehdetajs Swels usswehra, ka preteschkibas starp Amsterdamu un Maskawu neesot leelas. Swels prasija tirdsneezisko sakaru paplaschinaschanu starp Angliju un Krewiju. Runatajs aizinaja strahdneekus „sagatawot maschinas un zilwekus **isschkiroschai zihnai par algu werdsibas isnihzinaschanu".**

Kongress pehz dsihwàm debatem nolehma dibinat patstahwigu organu sozialeem pehtijumeem, propagandai, laikrakstu isdoschanai un starptautiskeem sakareem.

Franzija.

LTA. **Wiwiani behres** notiks zeturdeen uf walsts rehkina. Wisi laikraksti welti plaschus rakstus nelaika leelà walstswihra peeminai, atsihmejot, ka winsch bijis ministru kabineta preekschsehdetajs 1914. gada augustà. Tani laikà, kad wajadseja taisit isschkirosschus un likteniguš lehmumus, Wiwiani atradees sawu usdewumu augstumos. Penlewê isteizees: **„Muhsu demokratija sandê weenu no saweem labakeem dehleem** un aisstahwjeem. Mums wajadsigs godinat wina peeminu, kalpojot taisnibas un brihwibas idealeem, kureem nelaikis weltijis wisu sawu muhschu".

Italija.

LTA. **Jauns faschistu wirspawehlneeks.** Armijas korpusa komandeers, prinzis Gonsaga eezelts par faschistu milizijas wirspawehlneeku miruschà Gandolfo weetà.

Wahzija.

LTA. **Pluhdu breesmas Seemeekwahzijà.** Sakarà ar nemitigàm leetus gahsem uhdens Elbas un Alsteras upês stipri zehlees un pahrpluhdinajis tuwako apkahrtni. Hamburgà apgruhtinata ostas darbiba. No wairakàm weetam sino par isskaloteem dambjeem un siteem postijumeem.

SSSR.

B. **Repins nebrauks.** Padomju Krewijas prese parahdijusees sina, ka mahkslineeks Repins uf sinatnu akademijas usaizinajumu eerabischotees Leningradà. Noskaidrojees, ka winsch uf Leningradu tomehr nebrauks. Winsch rakstijis, ka gribetu gan apmeklet dsimteni, lai paskatitos sawu glesnu isstahdi un satiktos ar tuwineekeem.

Baltijas walsts.

Igaunija.

k. **Amerika neatlaisch parahdu.** Igaunija eesneedsa Amerikas waldibai luhgumu **samasinat par 2 miljoneem dolaru Igaunijas parahdu.** Schi suma Igaunijai jamaksà par Amerikà pirktàm prezem, kuras Igaunija nemasnaw sanehmusi, jo kugis zeklà nogrimis. Tà kà pehz pirkschanas lihguma pretschu peegahdaschanu usnehmàs pati Igaunija, **tad Amerika atsakas dsehst parahdu.**

Sawà laikà par nogrimuscho kugi ar neapdroschinatàm Igaunijas prezem igaunu sabeedribà tika daudz runats, jo winu eepirkschanu isdarija kahda akziju sabeedriba, kuras preekschgalà stahweja eewehrojami igaunu politiki. **Igaunijas parahds Amerikai pawisam 16 miljoni dolaru leels.**

Polija.

LTA. **Ari Polijas wahzi suhdsas par agraro reformu.** Polijas wahzu masakuma deputati **eesneegueschi Tautu Saweenibai memorandu,** kurà suhdsas par polu agraràs reformas noteikumeem, kas efot wehrsti pret minoritatem.

Riga.

Walsts presidents J. Tschakste

wakar pehzpusdeenà aizbrauza uf Autscheem, no kureenes atgreesisees pariht.

Pilsehtas waldes lehmumi.

Pilsehtas waldes sehdê wakar nolehma isnomat A. Leischam Seepneeku kalnà 12 puhrweetas leeln jemes gabalu preekschsihmigas putnkopibas eerihkoschanai.

Defektiwo behrnu patwerfmes wajadsibam nolehma nopirkt Strajdu muischu no ihpaschneeka Pandera par 76.000 lateem.

Demokratiskais zentrs

un bespartejiskee sabeedriskee darbineeki sasauz 1925. gada 13. septembri

wehletaju sapulzes:

1. Tukumà, Weesigàs beedr. telpàs, plkst. 12 d. Runàs: Saeimas sekret. J. Wesmanis un skolot. P. Kuhla.
2. Sabilê, Palehrelaju beedr. plkst. 5 p. p. Runàs darba ministr. joz. apgahd. nod. wadit. G. Stengrewizs.
3. Kandawà, Saweesigàs beedr. telp. p. 12 d. Runàs darba ministr. joz. apgahd. nod. wad. G. Stengrewizs.
4. Saldû, plkst. 12 d. Runàs Hipoteku bankas waldes loz. A. Kreewinsch un depart. direktors O. Sihlis.
5. Skrundà, plkst. 4 p. p. Runàs Hipot. bankas waldes loz. A. Kreewinsch uo depart. direktors O. Sihlis
6. Dunalkà, p. 12 d. Runàs Leepajas dselsz. galw. darbn. preekschn. insch. R. Netters un agr. K. Kweesis.
7. Nahwà, plkst. 4 p. p. Runàs inscheners R. Netters un agronoms K. Kweesis.
8. Ugahle, Ugahles muischà, p. $^1/_2$3 d. Runàs Wentspils pilsehtas galwa K. Kreews.
9. Ogrê meestà, Sprehstinu-Ogrê palihds. beedr. telpàs, p. 2 d. Runàs redaktors M. Leepa.
10. Ahbaschu pagastà, Jaunzeema pamatskolà p. 2 deenà. Runàs skolotajs W. Breuners.
11. Walkà, Walkas Meeksàs beedribas telpàs, plkst. 2 p. p. Runàs Saeimas deputats P. Bergis.
12. Limbaschos, Lauweeschu beedribà p. 5 p. p. Runàs Jelgawas skolotaju instituta wizedirektors R. Zukurs.
13. Ruhjeenà, Il. pilsf. pamatskolà, Pasta eelà 13 p. 3 p. p. Runàs skolu wirswaldes direktors R. Leepinsch.
14. Wez-Gulbenê, pagasznamà, plkst. 2 deenà. Runàs bij. teesletu ministrs J. Arajs.
15. Geihwà, Zlukstes apr. telpàs. p. 5 p. p. Runàs skolotajs A. Leelansis un priwatadwokats J. Rupais.
16. Skrundalinà. pee pagasta waldes, p. 10 rihtà. Runàs skol. A. Leelansis un priwatadwokats J. Rupais.
17. Rehsekne, pamatskolà pee siezijas plkst. $^1/_2$6 p. p. Runàs Dselsz wirsw. joz. apg. nod. wadit. R. Elzers.

Jaunais Prometejs.

M. Renara un A. Schana romans.

(9. turpinajums.)

Es loti ustrauzos, bet Richards pa to laiku mani stahdija preekschà sawai damai.

Paspeedis roku man laipni ussmaidoschai Poletai Wassar, es apsehdos pee winu galdina un mehs sahkàm treekt par kaut kahdeem neekeem.

Bet juhs newarat eedomatees, kahdu joku winsch issehleja tahlak.

Isgahjàm no balles mehs deesgan wehlu. Es sahku atwaditees, domadams par atgreeschanos mahjup.

— Juhs uf Parisi? — winsch man waizaja.

— Ja, domaju, — ar wilzeenu.

— Waj jums ar kahdu satikschanàs?

— Gluschi nekahdas, — zik waredams meerigi un apwaldīti atbildeju.

— Tahdà gadijumà, sinat ko. Darat mums preeku, wakarinosim kopà.

— Mehs dsihwojam netahlu, — apstiprinaja eeluhgumu Wassara jaunkundse, — pee paschas Leelàs eelas, diwus solus no tramwaja...

— Lafontena eelà, — paskaidroja Richards. — Mahjup juhs warefat atgreestees weenpadsmitos ar pehdejo tramwaju. Nu, nolemts?

Galigi samulsis un apjuzis par tahdu negaiditu eeluhgumu, es newareju atbildet noraidoschi, kaut gan sirdî man trakoja wesela saschutuma wehtra pret scho negehli, kursch tik beskaunigi krahpa juhs un apgahnija juhsu ustizigo, tihro buhtni...

Drihs parahdijàs ari wajarniza, kuru juhsu wihrs ihreja sawai mihlakai, dejotajai.

Mass naminsch ar balkoninu to mahjinu weidà, kahdu daudz Melnà meschà. Gar jumta malu kokgreesumi, seenas eesahrtas ar sileem un saleem ifrotajumeem. Mass, deesgan nolaists dahrsinsch un labs isskats uf upes krasteem.

Istabinàs deesgan peeklahjigi, omuligi un par koketi, gandrihs, kà pee jums. Tàpat kà pee jums daudz melnu ahdas zeka fominu, apkaltu ar kaparu, uf mata tahdas, kahdas Richards wadà sew lihds.

Wassara jaunkundse pagatawoja wakarinas, bet, juhs sapratisat, ehst es newareju. Es biju loti ustrauzees un wairak klausijos, nekà runaju. Un luhk ko es issinaju.

Jau diwi gadi, kamehr Richards eewedis sew scho otru gimeni. Wina mihlakà bija pahrleezinata, ka winsch sawà prombuhtnê braukà pa tirdsneezisklàm darischanam. Nu es saskaitiju, ka mehnesi winsch pa schim darischanam teescham braukà ne wairak par desmit deenam.

No jums winsch tatschu aisbrauza pagahjuscho swehtdeen. Treschdeen, brauzot atpakal no Bordo, winsch eegreesàs Noschanà, pirmdeen brauks tahlak un, kà parasts, atgreesisees pee jums peektdeen waj sestdeen un meerigi pasinos:

— No Bordo brauzu zaur Dischonu... Pa ihsako zeku winsch mani aiswadija lihds pehdejam tramwajam. Eelas bija jau tukschas. Tikai muhsu soli dobji atbalsojàs starp mahju seenam. Richards, kà parasti, klusseja, bet tagad wina klusschanà bija kaut kas nezeeschams un mani apwainojoschs.

Neweena wahrda par jums, itkà juhsu nekad pasaulê nebuhtu bijis. Ne wahrda atwainoschanàs, ne usdewuma, ne luhguma...

Peenahza tramwajs.

— Uf redsescharos, sestdeen, — winsch man sneedsa sawu milsigo kepu.

Man negribot eenahza prahtà, ka tuhdal winsch man paspeedis roku ar to norunato sihmi, ar kahdu parasti apmainas saswehrneeki waj lihdsdalibneeki kaut kahdà nosseegumà.

Luhk wiss, dahrgà, karsti mihletà Scharlote, ko es gribeju jums pastahstit.

Bet tagad es schis lapinas eeslehgschu, lihds kamehr sirdsapsina man nepateiks, ka ir peenahzis laiks winas waj nu atdot jums, waj sadedsinat.

7.

Nahkoschàs deenàs dsihwe Erikam pahrwehrtàs ihstà mozibà. Jo tuwak nahza Richarda pahrbraukschanas deena, jo wairak Eriks grima neisprasschanà, ko darit.

Teikt Scharlotei wisu jeb nelikt nemaf manit, ko redsejis Noschanà? Ne bef pamata winam nahza prahtà, ka lihds sestdeenai katrà sinà schis jautajums jaisschkir.

Wesela deenas winam pagahja te paschàs nepeepildamakàs ilgàs, te zihnà ar kaislibu pret mihloto seeweeti, te daschados aprehkinos. Winsch nosweeda darbu. Te nolehma, te pahrdomaja, te sanehmàs drosmi, te pasaudeja katru noteiktibu.

Un wehl peektdeen neko nenolehma. No mahjam isgahja tikai diwas reises pee tehwa.

Makfanfa, kà winam islikàs, bija palikusi wahjaka un isklaidiga. Bet tagad tas winu nedarija nemeerigu. Winas domigumu un winas leelo, aisdomigu silumu apehnoto azu skumjumu, kursch mainijàs ar drudschainu usbudinajumu, winsch isskaidroja ar nesaskanu starp mahsu un Klodu.

Redseja winsch ari pehdejo un, wairak sawas sirdsapsinas apmeerinaschanai, nekà aiz pateejas pahrleezibas, peerunaja nelaimigo pagaidit, padomat...

Un Klods, drauga ilgà prombuhtnê nemeerigs palizis, apzeemoja winu, bet Eriks ne ar weenu wahrdu nepeemineja wina brohli un satikschanos Noschanà.

Attaisnodamees winsch norahdija uf saukteschanos.

Klods tizeja tadehl jo labprahtigak, ka winam gribejàs sahkt sarunu par Maksanfu, pee kuras winsch tikko bija bijis un kura folijàs palihdset seram Dschemsam wina labdaribas usdewumos.

Klods karsti mihleja winu, bef zeribas, ar wisu dwehseli, deewinaja winu, aismirsdams sewi. Wareja just, ka winsch no wisas sirds pateiktos Deewam, ja winam buhtu dota eespehja darit winu laimigu, kaut ari ar kahdu zitu.

Un zik skaists bija Klods sawà paschusupreschanà. Un kahds stingrs lehmums pehz wina aiseeschanas pahrnehma Eriku: noeet Scharlotei no zeka, atteiktees pat no domas par winu, nerahditees winai azîs.

Zik tas buhtu skaisti, tihri un reisê prahtigi!

Bet wina bija tik tuwu... Jau pehz stundas winsch, sagaidijis to uf trepem un apstahdinajis, sahka luhgtees, apbehrt solijumeem un pat nepelniteem pahrmetumeem. Winsch weenkahrschi padarija winu bef prahta un wina raudaja. Apsinadamees sewi wainigu, winsch sawukahrt nespehja waldit asaras.

„Deews, kahda es nelaimiga," — wina runaja zaur asaram. Un tur bija apslehpta mihlestibas atklahschana, newilus israhwees swehrasts... Wina mihleja...

Kawetees newareja. Wajadseja winai atwehrt azis uf wihru, nodot winu.

— Klausatees, Scharlote... Juhs sinat, juhsu wihrs...

— Ko? Waj tad Richards ko sina? — Wina pehkschni farahwàs un aisskustinoschà isteikfme winas sejà usreif pahrmainijàs pret schausmam.

— Ne, winsch neko... Apmeerinatees, Deewa dehl...

Kas tad?

Nekas, dahrgà...

— Winsch islozijàs, pahrleezinadams winu, ka wihrs newar neko sinat, kà parasts, winsch atgreesisees teeschi tajà deenà, kad folijàs.

„Waj wina akuratiba naw isskaidrojama ar wina paschapsinu," — winam eenahza prahtà.

(Turpmak wehl.)

Raibais kakts.

Saulei tuwojàs jauna kometa.

Peterpils obserwatorija isdara interesantus nowehrojumus par Faja kometu, kura no leelà debesu isplatijuma schogad ahtri tuwojàs muhsu saules sistemai un wistuwak saulei peenahks septembra widû. No 7 schi gada kometam Faja ir wisspostschakà un interesantakà. Astronomi ar leelu interesi gaida schis kometas tuwoschanos, lai isdaritu weselu rindu aprehkinu un nofografetu reto debesu parahdibu.

Sposcha sinatnes uswara.

ts. Peterpils sinatnu akademijas profesors Nasonows sasneedsis sensazionelus panahkumus pee salamandru pehtischanas. Kà sinams, ja schim dsihwneekam nozehrt kepu waj asti, tad pehz sinama laika to weetà isaug jauns lozekkis. Nasonows ismehginaja panahkt schahdu ataugschanu mahkfligà zeklà un sasneedsa pahrsteidsoschus resultatus.

Nozirsdams salamandrai kepu, winsch eeweetoja to sewischkà preparatà, kura kimiskais sastahws paleek wina noslehpums. Pehz sinama laika dsihwneeka eewainoto un ari zitas kermena weetas eekairina ar elektrisku strahwu. Resultati spihdoschi: nozirstàs kepas weetà dsihwneekam ataugas diwas jaunas. Kepinas isauga ari tanis weetàs, kuras tika kairinatas ar elektrisko strahwu, neraugotees uf to, ka schinis weetàs dsihwneekam parasti kepu naw. Tahdà kahrtà profesoram isdewàs panahkt salamandru ar 11 kahjam.

Scheem pehtijumeem ir milziga sinatniska nosihme.

Spanijas karalis muhrneeka kahsàs.

B. No Madrides sino, ka Spanijas karalis Alfonso zeirojot automobili pa El Eskoriala apgabalu, apstahjees pee kahda kroga, kur jautra kompanija swinejusi sahdschas muhrneeka kahsos. Karalis ari nehmis dalibu kahsu meelastà, bet ta inkognito tizis drihs ween atklahts. Karalis sadsehris ar jauns pahri pa kausam wihna, aisskubinajis muhrneeka zigaru, sehdees auto un turpinajis sawu zeku, jo wehsts par karala eeraschanos ahtri aplidojusi wisu sahdschu, tà tà ap krogu radusees leela druhsmeschanàs un kahsas braudejuschas iswehrstees par karaka godinaschanu, ko tas naw wehlejees.

No debesskrahpjeem lihds... „semesskrahpjeem".

S. Amerikanu buhwusnehmeji pee labakàs gribas nespehj wairs „pahrtrumpot" ar debesskrahpju buhwem sawus preekschtetischus. Iseja schai sazensibà, schkeet, atrasta: wini buhwès namus semes eekschenà. Pirmai schahda tipa jaunbuhwei Nujorkà buhs 10 stahwi wirs semes un... 7 stahwi apaksch semes. Schi ehka, kuru buhwès biroju wajadsibam, ismaksàs ap 19 milj. dolaru.

1.700.000.000 kilometru gari makaroni.

S. Italijas gadusimtenu wezà priwilegija apdraudetai No Amerikas peenahk Itaba wehsts, ka pehz rekordeem altskoschee amerikani nopeetni apdraud itaku makaronu fabrikaziju: pehz oficieleem Amerikas tirdsneezibas kameru dateem, amerikanu makaronu iswedums 1924. gadà jau leelà mehrà pahrsneegueschi itaku makaronu isweduminus. Prahtneeki israkinajuschi, ka saleekot wisus no Amerikas iswestos steebru makaronus weenà garumà, sasneegtu 1.700.000.000 kilometru garu makaronu lenti. Wahrds astronomeem: kahds debesu termenis ar scho makaronu lenti sasneedsams?

Gruntsgabali paradisê.

S. Kahds slihpeis muhamedanu krahpneeks, Abdul Saids, isdarijis wehl nedsirdetu krahpschanu: winsch pahrdewis saweem tizibas brahleem gruntsgabalus — gumenu dahrsinus... paradisê. Saweem klienteem tas stahstijis, ka praweetis winam sapnî norahdijis uf swehto pilsehtu Meku, kur pee praweescha kapa winsch atradischot paradises planu un pehz schî plana tam japahrdodot „tizigeem brahleem" semes gabali. „Pilwarneekam" bijusi plascha klientura un winsch ar meistaribu pratis peeskaitot gruntsgabalu zenas pirzeju naudas makeem. Tà, kahds bagatneeks samaksajis par „sewischki labu weetu" paradisê „neezigu" sumu — 250.000 dolaru. Leetai atklahjotees israhdjees, ka „maklers" pratis weenu gruntsgabalu ispahrdot wairakeem semes tihkotajeem. Teesà issaukstee leezinieki nesuhdsejàs par saudejumeem, un — Abdul Saidu atlaida brihwà.

Kà pahrweidojas muhsu laukfaimneezibà.

Paschlaik sakopoti eepreekschejee dati par sehjumu platibu un mahjlopu skaitu 1925. gadà. Salihdsinot ar 1923. gadu, schee dati rahda spilgtas pahrgrosibas muhsu laukfaimneezibas attihstibà.

Sehjumu platiba puhrweetàs wisà Latwijà:

	1923. g.	1925. g.
rudsi	717.180	715.186
kweeschi	115.252	129.660
meeschi	479.857	475.006
ausas	832.320	878.492
mistrs	200.546	153.051
lini	152.064	209.990
kartupeli . . .	207 475	211.760
saknaugi . . .	88.997	99.289
ziti sehjumi . .	118.803	111.260
kopà . .	2.912.504	2.983.704

Kopeja sehjumu platiba 1923. gadà bijusi 2.912.504 puhrweetas, bet 1925. gadà jau 2.983.704 puhrweetas. Tà tad diwu gadu laikà sehjumu kopplatiba paleelinajusees par 71.200 puhrweetam.

Linu, ausu, kweeschu, kartupelu un saknaugu lauku platiba pawairojusees, bet rudsu, meeschu mistru un zitu (baschadu) sehjumu platiba turpretim eewehrojami samasinajusees.

Linu sehjumu platiba pawairojusees par 57.926 puhrweetam, no kuràm Widsemè par 23.415 puhrweetam, Latgalè — 24.756 un Semgalè — 10.151, bet Kursemè linu sehjumi samasinajuschees par 496 puhrweetam.

Ausu sehjumu platiba pawairojusees par 46.172 puhrweetam, no kuràm Semgalè — 25.789, Kursemè — 19.917 un Widsemè — 1262; Latgalè turpretim samasinajusees ja apmeham 800 puhrweetam.

Kweeschu sehjumi pawairojuschees par 14.408 p.: Semgalè — par 13.086 puhrw., Latgalè — 3362 un Kursemè par 1127 puhrw. Widsemè turpretim kweeschu sehjumi samasinajuschees par 3267 puhrweetam.

Kartupeli lauku platiba pawairojusees par 4285 puhrweetam.

Saknaugu stahdijumu platiba pawairojusees par 10.292 puhrweetam, wiswairak Latgalè un Widsemè.

Samasinajusees wispahreja sehjumu platiba rudseem par 1994 puhrweetam un meescheem par 4851 puhrweetu.

Mistra sehjumi samasinajuschees par 47.495 puhrweetam.

Oficialee skaitli rahda, ka Widseme noteikti pahreet uz rudsu, linu un lopbaribas audzeschanu, kà wairak peemehrotu semes apstahklee.

Kurseme galwenà kahrtà pahrgahjusi uz ausu un rudsu sehjumeem; masak teek sehti jau kweeschi un linu sehjumu platiba ari pawisam neeziga.

Semgale — uz kweescheem, lineem un ausam.

Latgale uz lineem, kweescheem un saknaugeem.

Leelas pahrgrosibas nowehrojamas ari lopkopibà — mahjlopu skaits samasinajees. Sewischki stipri samasinajees aitu skaits: no 1.488.169 galwam 1923. g. uz 1.181.622 galwam 1925. g., t. i. par 306.547 galwam.

Schee skaitli wairak kà gaischi peerahda, ka wilnas raschoschana blakus zitàm nosarem ir stipri neisdewiga, galwenà kahrtà semàs wilnas zenas dehl, ko nospeesch lehtee kokwilnas audumi.

Nedaudz samasinajees ari leellopu (gowju) skaits: no 910.931 galwam 1923. g. uz 906.651 galwam 1925. g. jeb par 4.280 galwam. Leellopu skaits galwenà kahrtà samasinajees Widsemè: par 10.113 galwam un Latgalè par 6563 galwam. Turpretim Kursemè peeaudsis par 7304 un Semgalè par 5092 galwam. Kà galwenais pee leellopu skaita samasinaschanàs jaatsihmè pehdejo gadu wahjà labibas un lopbaribas rascha. Samehrà isdewigais tirgus tomehr speesch laukfaimneekus pawairot leellopu skaitu, kas ari nowehrojams.

Sakarà ar sehjumu platibas pawairoschanos, paleelinajees ari sirgu skaits no 341.173 sirgeem 1923. g. uz 351.346 sirgeem 1925. g. (kumeklus eeskaitot) t. i. par 10.673 sirgeem, jeb uz katràm 7 puhrweetam aramsemes weens sirgs.

Neskatotees uz eewehrojamu zuhku eksportu, zuhku skaits Latwijà no 487.338 zuhkam 1923. g. peeaudsis uz 497.135 zuhkam 1925. g., jeb tikai par 9797 zuhkam. Wiswairak zuhku skaits peeaudsis Widsemè, Kursemè un Semgalè, bet Latgalè tas drusku samasinajees. Zuhku galas eksports tomehr peeaug daudz straujak, kas nosihmè, ka muhsu lopkopji arween wairak pahreet uz eenesigo bekona zuhku audzeschanu. W. K.

Lauku dsihwe.

Walmeera. Daudz projektu, maz panahkumu. Pilsehtas elektriskà stazija nepeeteekoscha un maschinas noleetojuschàs, tà ka pilsehta drihz ween war palikt bez gaismas. Tamdehl wispirms projekteja zelt jaunu „zentrali“ bet nebij lihdzekku. Tad sajuhsminajàs par Zekfu Amatas elektrisko staziju un tikko nenoslehdsa lihgumu, nemt strahwu no Zehsim. Zehju projekti ari israhdijuschees kluhdaini. Pehz tam pilsehta peedalijàs paju sabeedribà „Gauja“ un droschi zereja, ka schi wairaku desmitu paschwaldibu dibinatà sabeedriba warès laikà sahkt strahdat un ar Walmeera dribsi kluhs pee droscha strahwas apgahdataja. Bet sabeedribai truksst pamatkapitala un pilsehtas zeribas japawirsa daschi gadi uz preekschu. Tamdehl dome nolehma noslehgt uz 3 gadeem lihgumu ar ruhpneezibas un tirdsneezibas sabeedribu „Abuls“ un nomat no tàs strahwu, tikliidz sahks strahdat tàs zentrale Brengulos. Bet atkal — „tikliidz sahks strahdat“, tà tad wehl war buht, ka isput ari schis projekts. Wd.

Ruhjeena. Teatra darbiba. Saweesigàs beedribas teatris 13. septembrî ussahk sawu otro darbibas gadu, israhdot A. Saulecesha komediju „Sirdskaite“. Lugu iswehlê teatris leelako wehribu peegreesis originaldarbeem. Nahkoschà sesonà paredseti ari Akuratera „Weesturs“, somu rakstneeka Jörwilomas „Seemelneeki“ un zit. Israhdes paredsetas 4 reises mehnesî; pastarpam ari tautas un skolneeku israhdes. Pee teatra wasarà nodibinatà dramatiskà studija turpinàs sawu darbibu lihdsu zilts usdod wehleschanos usglabat pilnigu autonomiju, bet newis eeeet kà sastahwdaka Sirijas federazijà. Franzija ng sahkuma esot solijusi absolutu neatkaribu. Jau agrak, generala Sarraila preekschgahjeja, generala Gurò laikà, te bijuschas wehrojamas sazelschanàs pasihmes, kad drusu wirsaitis Atrasches Pascha patehdsis pee sewis kahdu noseedsibu, kuru wajajuschas frantschu eestahdes. Ari toreis frantschu karaspehka dalas eewikinaja lamatàs. Sarraila teeschais preekschtezis un generala Gurò pehznahzejs, generalis Weigands apspeeda scho sazelschanos. Ar drusceem winsch sapratàs deesgan labi un pehz kahda eedsimtà gubernatora nahwes lika teem preekschà eewehlet jaunu. Tà kà drusu gimenes newareja panahkt weenoschanos, winu parlaments pagaidam luhdsa eezelt par gubernatoru kahdu frantschu wirsneeku, kursch tad ari darbojàs pilnà saskanà ar eedsihwotaju wehleschanos un prasibam. Bet wina pehznahzejs, kapteinis Karbijè, pa sawu deenesta laiku Senegalè, bija peeradis pee stingrà metodem, kadehl ari drusus besgaligi sakaitinaja. Frantschu nazionalà prese, peenaglodama generali Sarrailu kà galweno wainigo un atbildigo par drusu sazelschanos, lihdz ar to izsel kapteini Karbijè kà nopelneem bagatu un kreetnu wirsneeku, lai gan ari nenoleedz wina rupjàs metodes. Generala Sarraila rupjakà kluhda tomehr meklejama tani apstahklî, ka winsch atteizàs peenemt kahdu delegaziju no Dschebel-Drusas, kura bija nahkusi schehlotees par frantschu gubernatoru. Tas nodereja par eemeslu Sweidas zeetokschschna eelenkschanai un usbrukumam generala Mischò kolonam. Sinas par frantschu saudejumeem ir loti pretrunigas: angli runà par 2000 wihreem, frantschi turpretim tikai par 800. Sweidas fortu drusi wehl arween tur eelenktu. Teeschà satiksme ar frantschu garnisonu wehl naw tikusi nodibinata, isnemot gaisa zelu. Tàpat stipri jahtneeku nodaku treezeeni nopeetni apdraudeja Damasku, kurà uz brihdi pat nodibinajàs insurgentu wara.

Ar stingru roku dumpineeki buhtu weegli wedami pee saprahta. Bet paschreisejà brihdî Franzijà tahdas rokas truksst. Nazionalo politiku apkaro kreisee sozialisti un no Maskawas waditee frantschu komunisti. Tà nonahkam pee tik jauki pamahzoschàs Krilowa fabulas par gulbi, wehsi un lihdaku.

Bet Sirija Franzijai loti wajadsiga. Jau sawa prestischa usturescha nai Tuwajos Austrumos ween. Bez tam, schi seme spehjiga usnemt labu teesu no frantschu eksporta. Te leelas isredses ari sihda ruhpneezibai. Bagdadas dselsszelsch un Mesopotamijas naftas awoti peedod Sirijai jo leelaku nosihmi.

Sirijà frantschu kultura eeweesusees jau no firmàs pagahtnes, no krusta karu laikeem. Te darbojuschees frantschu muhki, nesdami zivilizazijas gaismu schim Austrumsemes stuhritim. Franzijas politiskais eespaids no schejeenes spehjigs paraliset ne tik ween leelturku imperialistiskos zenteenus, bet ari eerobeschot Palestinas schihdu ekspansijas kahri. Naw noslehpums, ka modernà Palestina zionistu apvindàs teek usskatita par ta spehka dibgli, kura usplaukschanu tik karsti kahro Zianas gudrajee. No schejeenes kahdreis issteepsees sirnekla taustekli, lai suhktu un schnaudsitu kristigo tautu kermeni, nodibinot tahdejadi ari teritorialu schihdu walstibu no saules lehkta lihdz pat winas reetam, kahda walstiba jau muhsu laikos guwusi sawu faktisko eemeesojumu zaur wispasaules kapitalu koncentreschanu Izraela behrnu rokàs.

Un taisni no schi weedokla raugotees, Sirijas saudeschana war israhditees par liktenigu ne tik ween Franzijai, bet wisai kristitai zilwezei. Drusu semè manits ne tik ween Maskawas pirksts. Te darbojas ari Palestinas koloniju agenti, gan isdodamees sewi par patenteteem komunisteem. Swehtigi, kas tiz. Bet mums gan schkeet, ka schee Palestinas „komunisti“ drihsak nahk no masku balles, nekà no sarkanàs internazionales kruhts. Jo kas gan wehl zits, ja ne taisni schihds wislabak pasihst komunisma bauslibas aplamibu, ko winsch pats radijis kristigo tautu mulkoschanai un musinaschanai uz sawstarpigu isnihzinaschanos, uz klaju paschnawibu.

Tà tad, wispirms, Sirijas atrauschana no Franzijas, un, wehlak, winas peeweenoschana Jaunai Palestinai ir drusu dumpja inszenetaju mehrkis. Zik gruhts ari te nebuhtu frantschu karaspehka stahwoklis, tomehr naw eemesla domat, ka dumpineeki to weiks uz wiseem laikeem. Drihsak gan otradi. Frantschu modernee kaujas lihdzekli, it sewischki lidmaschinas, te sazis sawu pehdejo wahrdu. Semper idem.

Drusu sazelschanàs Sirijà.

Peenahzis laikmets, kad Maskawà sagatawoto austrumwalodneeku puhlinu augki eiropeeschu kolonijàs Afrikà un Asijà sahk parahditees wisà pilnibà. Franzija un Spanija zihnas Marokà. Frantschu operazijas Sirijà prasa jo deenas jo leelakus upurus. Plaschà „Debesu imperija“ — Kina — sazehlusees pret baltàs rahsas ziwilizaziju, prasa pilnigu emanzipaziju.

Apskatot schinî jautajumà tuwaki Sirijas notikumus, wehrojam ne tik ween ehrmotu, bet, waretu pat sazit, tagadejai frantschu sozialistiskai waldibai raksturigu parahdibu, proti — bailes no pateesibas atklahschanas. Ilgu laiku par to kluseja pat frantschu oposizijas prese, bet pazeetibas mehrs, leekas, beidsot lihdz malam peepildijees. Tà „Journal des Dèbats“ nesen aisrahdija uz paradoksalo stahwokli, ka par notikumeem sawàs kolonijàs, sawos mandata apgabalos Franzija ussinot weenigi no anglu un pa daļai no wahzu preses sinojumeem, kurus — ar leeleem nowehlojumeem — beidsot apstiprinot ari atteezigàs frantschu eestahdes. Schai traukšmei peeweenojas ari zitkahrt tik labi informetais un oficiosais „Le Temps“, prasot skaidribu un noteiktibu par operaziju gaitu. Abi laikraksti aisrahda, ka jau Marokas leetà tikuši peelaista tahda pati kluhda, ko nahzees samaksat ar nesamehrojami leeleem upureem. Ari schoreis schi tà saukta strausa jeb paschcemidsinaschanàs politika warot israhditees par tikpat liktenigu.

Kas tad ihsti noteek Sirijà?

Kad schi gada 24. aprilî, Beirama swehtku deenà, frantschu wirskomisara, generala Sarraila weetneeks Refjè isgahja Beirutas moschejà sapulzejuschos lauschu puhlî, winam pretim dwesa nahwes klusums. Bet Turzijas konsulu apsweiza wehtraina peekrischana. Scho tehlojumu sneedsa nazionalistiski noskaņotais „Echo de Paris“ kahdà garakà rakstà, kurà peeprasita Sarraila un Leel-Libanas gubernatora Cayla tuhliteja atsaukschana no wineem ustizeteem posteneem. Tajà paschà rakstà aisrahdits, ka despotiskais turku juhgs Sirijà bijis lihdz beidsamam eenihsts. Ja nu drusi tomehr sazehluschees pret frantscheem, tad eemesls, azimredsot, meklejams atsewischku administratiwo personu nolaidibà, newehribà waj pat launprahtibà. Te nepeemirsisim, ka generali Sarrailu atbalsta parlamenta kreisais spahrns.

Par sazelschanàs eemeslu drusu zilts usdod wehleschanos usglabat pilnigu autonomiju, bet newis eeeet kà sastahwdaka Sirijas federazijà. Franzija ng sahkuma esot solijusi absolutu neatkaribu. Jau agrak, generala Sarraila preekschgahjeja, generala Gurò laikà, te bijuschas wehrojamas sazelschanàs pasihmes, kad drusu wirsaitis Atrasches Pascha patehdsis pee sewis kahdu noseedsibu, kuru wajajuschas frantschu eestahdes. Ari toreis frantschu karaspehka dalas eewikinaja lamatàs. Sarraila teeschais preekschtezis un generala Gurò pehznahzejs, generalis Weigands apspeeda scho sazelschanos. Ar drusceem winsch sapratàs deesgan labi un pehz kahda eedsimtà gubernatora nahwes lika teem preekschà eewehlet jaunu. Tà kà drusu gimenes newareja panahkt weenoschanos, winu parlaments pagaidam luhdsa eezelt par gubernatoru kahdu frantschu wirsneeku, kursch tad ari darbojàs pilnà saskanà ar eedsihwotaju wehleschanos un prasibam. Bet wina pehznahzejs, kapteinis Karbijè, pa sawu deenesta laiku Senegalè, bija peeradis pee stingrà metodem, kadehl ari drusus besgaligi sakaitinaja. Frantschu nazionalà prese, peenaglodama generali Sarrailu kà galweno wainigo un atbildigo par drusu sazelschanos, lihdz ar to izsel kapteini Karbijè kà nopelneem bagatu un kreetnu wirsneeku, lai gan ari nenoleedz wina rupjàs metodes. Generala Sarraila rupjakà kluhda tomehr meklejama tani apstahklî, ka winsch atteizàs peenemt kahdu delegaziju no Dschebel-Drusas, kura bija nahkusi schehlotees par frantschu gubernatoru. Tas nodereja par eemeslu Sweidas zeetokschschna eelenkschanai un usbrukumam generala Mischò kolonam. Sinas par frantschu saudejumeem ir loti pretrunigas: angli runà par 2000 wihreem, frantschi turpretim tikai par 800. Sweidas fortu drusi wehl arween tur eelenktu. Teeschà satiksme ar frantschu garnisonu wehl naw tikusi nodibinata, isnemot gaisa zelu. Tàpat stipri jahtneeku nodaku treezeeni nopeetni apdraudeja Damasku, kurà uz brihdi pat nodibinajàs insurgentu wara.

Ar stingru roku dumpineeki buhtu weegli wedami pee saprahta. Bet paschreisejà brihdî Franzijà tahdas rokas truksst. Nazionalo politiku apkaro kreisee sozialisti un no Maskawas waditee frantschu komunisti. Tà nonahkam pee tik jauki pamahzoschàs Krilowa fabulas par gulbi, wehsi un lihdaku.

Bet Sirija Franzijai loti wajadsiga. Jau sawa prestischa usturescha nai Tuwajos Austrumos ween. Bez tam, schi seme spehjiga usnemt labu teesu no frantschu eksporta. Te leelas isredses ari sihda ruhpneezibai. Bagdadas dselsszelsch un Mesopotamijas naftas awoti peedod Sirijai jo leelaku nosihmi.

Sirijà frantschu kultura eeweesusees jau no firmàs pagahtnes, no krusta karu laikeem. Te darbojuschees frantschu muhki, nesdami zivilizazijas gaismu schim Austrumsemes stuhritim. Franzijas politiskais eespaids no schejeenes spehjigs paraliset ne tik ween leelturku imperialistiskos zenteenus, bet ari eerobeschot Palestinas schihdu ekspansijas kahri. Naw noslehpums, ka modernà Palestina zionistu apvindàs teek usskatita par taspehka dibgli, kura usplaukschanu tik karsti kahro Zianas gudrajee. No schejeenes kahdreis issteepsees sirnekla taustekli, lai suhktu un schnaudsitu kristigo tautu kermeni, nodibinot tahdejadi ari teritorialu schihdu walstibu no saules lehkta lihdz pat winas reetam, kahda walstiba jau muhsu laikos guwusi sawu faktisko eemeesojumu zaur wispasaules kapitalu koncentreschanu Izraela behrnu rokàs.

Un taisni no schi weedokla raugotees, Sirijas saudeschana war israhditees par liktenigu ne tik ween Franzijai, bet wisai kristitai zilwezei. Drusu semè manits ne tik ween Maskawas pirksts. Te darbojas ari Palestinas koloniju agenti, gan isdodamees sewi par patenteteem komunisteem. Swehtigi, kas tiz. Bet mums gan schkeet, ka schee Palestinas „komunisti“ drihsak nahk no masku balles, nekà no sarkanàs internazionales kruhts. Jo kas gan wehl zits, ja ne taisni schihds wislabak pasihst komunisma bauslibas aplamibu, ko winsch pats radijis kristigo tautu mulkoschanai un musinaschanai uz sawstarpigu isnihzinaschanos, uz klaju paschnawibu.

Tà tad, wispirms, Sirijas atrauschana no Franzijas, un, wehlak, winas peeweenoschana Jaunai Palestinai ir drusu dumpja inszenetaju mehrkis. Zik gruhts ari te nebuhtu frantschu karaspehka stahwoklis, tomehr naw eemesla domat, ka dumpineeki to weiks uz wiseem laikeem. Drihsak gan otradi. Frantschu modernee kaujas lihdzekli, it sewischki lidmaschinas, te sazis sawu pehdejo wahrdu. Semper idem.

---

pretim Kursemè peeaudsis par 7304 un Semgalè par 5092 galwam. Kà galwenais pee leellopu skaita samasinaschanàs jaatsihmè pehdejo gadu wahjà labibas un lopbaribas rascha. Samehrà isdewigais tirgus tomehr speesch laukfaimneekus pawairot leellopu skaitu, kas ari nowehrojams.

Sakarà ar sehjumu platibas pawairoschanos, paleelinajees ari sirgu skaits no 341.173 sirgeem 1923. g. uz 351.346 sirgeem 1925. g. (kumeklus eeskaitot) t. i. par 10.673 sirgeem, jeb uz katràm 7 puhrweetam aramsemes weens sirgs.

Neskatotees uz eewehrojamu zuhku eksportu, zuhku skaits Latwijà no 487.338 zuhkam 1923. g. peeaudsis uz 497.135 zuhkam 1925. g., jeb tikai par 9797 zuhkam. Wiswairak zuhku skaits peeaudsis Widsemè, Kursemè un Semgalè, bet Latgalè tas drusku samasinajees. Zuhku galas eksports tomehr peeaug daudz straujak, kas nosihmè, ka muhsu lopkopji arween wairak pahreet uz eenesigo bekona zuhku audzeschanu. W. K.

Lauku dsihwe.

Walmeera. Daudz projektu, maz panahkumu. Pilsehtas elektriskà stazija nepeeteekoscha un maschinas noleetojuschàs, tà ka pilsehta drihz ween war palikt bez gaismas. Tamdehl wispirms projekteja zelt jaunu „zentrali“ bet nebij lihdzekku. Tad sajuhsminajàs par Zekfu Amatas elektrisko staziju un tikko nenoslehdsa lihgumu, nemt strahwu no Zehsim. Zehju projekti ari israhdijuschees kluhdaini. Pehz tam pilsehta peedalijàs paju sabeedribà „Gauja“ un droschi zereja, ka schi wairaku desmitu paschwaldibu dibinatà sabeedriba warès laikà sahkt strahdat un ar Walmeera dribsi kluhs pee droscha strahwas apgahdataja. Bet sabeedribai truksst pamatkapitala un pilsehtas zeribas japawirsa daschi gadi uz preekschu. Tamdehl dome nolehma noslehgt uz 3 gadeem lihgumu ar ruhpneezibas un tirdsneezibas sabeedribu „Abuls“ un nomat no tàs strahwu, tikliidz sahks strahdat tàs zentrale Brengulos. Bet atkal — „tikliidz sahks strahdat“, tà tad wehl war buht, ka isput ari schis projekts. Wd.

Ruhjeena. Teatra darbiba. Saweesigàs beedribas teatris 13. septembrî ussahk sawu otro darbibas gadu, israhdot A. Saulecesha komediju „Sirdskaite“. Lugu iswehlê teatris leelako wehribu peegreesis originaldarbeem. Nahkoschà sesonà paredseti ari Akuratera „Weesturs“, somu rakstneeka Jörwilomas „Seemelneeki“ un zit. Israhdes paredsetas 4 reises mehnesî; pastarpam ari tautas un skolneeku israhdes. Pee teatra wasarà nodibinatà dramatiskà studija turpinàs sawu darbibu lihdzekus teatrim, isglihtojot jau esoschos spehkus, kà ari attihstot jaunus. Kà dekorators pee teatra darbojees Kaņerklinsch. Teatris eerihko pats sawu elektrisko zentrali skatuwes un zitu telpu apgaismoschanai.

Daugpils. Teizama rihziba. Latgales laukfaimn. beedribu saweeniba eepirkusi waislas stazijam Latgalè 3 wehrtigus sarkanraibos sugas bukus. Bulli pirkti Plawinu isstahdê - apskatê par 600—900 lat. Saweenibas peenemtais wirseens kà pazelt lopkopibu Latgalè, loti pareiss, jo tikai weetejà suga spehjiga dot labas sweesta raschas un peemehrotees klimatiskeem un baribas apstahkleem. Wehlama schahda wirseena tahlaka un plaschaka attihstiba. A.

Nehtkens. Schuhpibas „apkaroschana“. Sabeedriskà dsihwe pee mums ir gluschi klusa. Weetejàs organizacijas pa wasaru sarihkoja tikai daschas sakumu ballites. Naw te sabeedrisku darbineeku, naw ari telpu, kur waretu sarihkot kaut ko wehrtigaku. Weenigais zentrs ir weetejais pagasta nams. Sche sem weena jumta apweenoti pagasta nams un pat krogs. Weenà galà darbojas pagasta walde un otrà — raujas ar alkoholisku dsehreenu „apkaroschanu“, tos nodserot. Bijuschi gadijumi, kad darbwedis pat tà aisrahwees schinî darbà, ka aismirst sawus peenahkumus. Schahdà nemitigà dserschanà paeet deenas un pat nedelas un kungi no reibula newar un newar atjehgtees, jo aisween jausmet par jaunu. 20. augustà Behrtuki bij sahkuschi sawà starpà kildotees un beigu beigàs weenam isnahza izguletees weetejà polizijas eezirkna aresta telpàs. Dihwaini gan tas isklausas, tomehr ta ruhgta pateesiba. Pehz wisa ta jajautà pagasta woldei un padomei, tàpat rewisijas komisijai, kambehl tàs, sinadamas gluschi labi minetos apstahklus, neko nedara, lai schis nebuhschanas nowehrstu? W.

Madleena. Lopu apskate. 30. augustà Plahteres Putrinàs sarihkoja waislas lopu apskati ar slauzeju sazihksti. Isstahditas bija ap 20 labakàs gowis no Plahteres pahrraudsibas beedribas. Godalgas peeschkihra: K. Kalninam Putrinàs par waislas bulli „Joschka“ 1. godalgu, par gowi „Maile“ 2. godalgu, A. Renkulbergam Kalna Rembenos par gowi „Santene“, A. Kahrklinam Jaun-Tschakaros par „Bruhnaku“, J. Meschakam Ahdminos par gowi „Wanda“ un W. Osolinam Jaun-Zaunès par gowi „Bruhne“ 2. godalgas.

Ehwele. Tautas nama buhwe. Laukfaimneezibas beedriba patlaban buhwè tautas namu. Schis nams lauku apstahklos bultu sewischki plaschs un ehrts. Pee buhwes eewehro wisus modernàs technikas sasneegumus. Paredseta sahle apm. 600 sehdu weetam. Moderna buhs ari skatuwes eekahrta. Tahda nama buhwei wajaga daudz lihdzekku. Leels aistaupijums gan tas, ka pahrbuhwè muischas kalpu mahju, kas nesen zelta un bija laba ehka. Tomehr japeeleek daudz materiala. Lai eeguhtu lihdzekkus buhwes darbu turpinaschanai, laukfaimneezibas beedriba bija sarihkojusi swehtdeen, 30. augustà, basaru. Eewehrojot samehrà rosigo peedalischanos seedojumu wahkschanà un basara preekschdarbu nokahrtoschanà, kà ari pateizotees isdewigam laikam, basars isdewàs labi. Publiku bija peewilzis ari tas, ka sewischki schim wakaram muischas parkà bij eewilkti elektribas wadi apgaismoschanai no weetejàs koppeenotawas. No basara eeguhtee lihdzekli dos eespehju wirsit tautas nama buhwi uz preekschu. E. S.

Stahmereene. Basars un teatrs. Bischkopibas un bibliotekas beedriba sarihko kopeji, lai guhtu lihdzekkus beedribas nama ihsuhwei, diwus plaschus israhdijumus. Swehtdeen, 13. septembrî, usweds brahlu Kaudsischu „Mehrneeku laikus“ un swehtdeen, 25. oktobrî, basaru ar teatri un daschadeem usstatrinajumeem. Eewehrojot beedribas mehrki, apkahrtnes un weetejee eedsihwotaji par israhdijumeem stipri interesejas. —s.

Aisupe. Jaunfaimneeku dsihwe. Plaschà Aisupes muischa lihdz ar malu muischam sadalita massaimneezibàs. Jaunfaimneeki daschos gados jau paspehjuschi it labi eerihkotees. Uzsellas ari deesgan glihtas ehkas. Skaita sinà jaunfaimneeki pahrneedz wezfaimneekus. Warums jaunfaimneeku tanî pahrleezibà, ka wineem ar teem wezfaimneekeem, kas eisstahw tik sparigi baronus un winu eedomatàs teesibas un prasibas, naw nekàs kopigs. Muischu sadalot, mehrneekam M. peeschkirts trekns kumoss, 50 puhrweetas labako kultiweto plawu, kur jaunfaimneezibu eerihkot naw eespehjams, jo plawa wisa pahrpluhst. Jaunfaimneekeem, turpretim, plawu maz, dascheem pat nemaz naw. Jaunfaimneeki loti saruhgtinati un neapmeerinati par to neisprotamo labwehlibu, kahda parahdita mehrneekam uz jaunfaimneeku rehkinu. Neisprotami ari tas, kamdehl taisni Silu mahjas, apmeham 125 puhrw. leelas, ar meschu gabalu, eeprojektetas par siwkopibas faimneezibu. Siwju dibki atrodas 6—10 werstes no schis mahjas, naw weenà weetà, bet iskaisiti pa wisu pagastu. Leetderiba un wesels prahts prasa scho mahju sadalit, jo pagastà deesgan daudz bessemneeku ar inwentaru, kuri nesin, kur sawu galwu nolikt. T. B.

Luhgschana.

Sali lauki kad weras un narsisas seeds
Mahla wasè pee loga weens saulgoši twihkst;
Gurdos zelus kahds piligrims ehnà sche lecz,
Bailos seedos kur ahbele pahrpilna lihkst.

Luhdsot pazel tas rokas un elsdams grimst:
„Satà seme, kad gaitàs buhs pahrpilnam skreets,
Ilgu nemeers lai smiltajà weegli tad rimst.“ —
Mihlu staro joprojam sahrts wakara reets!...

Karlis Eliass.

Bulwars un dwehsele.

Werdoschais bulwars
Swaidas kà milsenis arlekins
Asaràs — smeeklos,
Ar dekoltè pehrkameem, saldkairàm sejam,
Kur spihgo
Zaur puhdera twaikeem krahsotais smaids...

Auto un trammaju leesmaina dseesma
Waldoschi eegreeschas „laimigo“ stanoschà preekà;
Kuhsajoschs gars schkel ikdeenu meesolo;
Uskriht —
Grausoschais nemeers, dseltenais naids...

Reklamu kankainee kwadrati
Plosas uz stabeem un sirdis...
Bauda un reebums kleedsoscheem plankumeem islehz no rahmjeem un swaidas —

Pa pahrpilno eelu...
Juhlas un domas schaudas zaur puhli,
Aisraujot leesmainos.
Un dwehsele traukšmigà —
Aukaini pulsè modernàs meesàs...

Wakars kriht.
Kafè jau uguns.
Laudis steidz mirkli twert soloscho.
Usleesmo bulwars,
Kur dsihwe uz preeka kà rakete isswehl.
Bet dwehsele isgehrbtà
Swinjmagi eljo kà laterna miglà...

Wilis Derums.

Marijas eela.

O, Marijas eela,
schpjou un nakšaristokratu monopolistà eela,
aizmaj man apdseedat tewi pantos garos un slaidos
kà schirafu kakli.

Marijas eela, muhschigà tirpone,
saule waj mehnesš weenmehr tu pahrdod un pehrz
ceitu sahkot no luhschnam lihdz deewischkai zilweka
wesai.

O, tawà dreboschà kerment juhtu kas laikmetigs mihtischuhskahdai nirboschai — dwehselei manai daudz rada besgala traukšmes un besgala nemeera pilna
schurp turpu schaudigo kà šunim elsojot mehle.
O, Marijas eela.

Aleksandrs Tschaks.

Lauku wakibà.

(8. turpinajums.)

Kad sasrehjuschee skatitaji sahka smeetees, winsch drahsàs uz kapsehtas pusi, un daschi, kas bija pakaldewuschees, redsejuschi to lezam pahr kapeem, koscham koka krustus un ehdam roses. Ar weenu wezo krusta koku, kà simbolu, tas atdrahsàs mahjà un Dr. Oschina gultà eekritis aismiga.

Tajà naktî winsch teescham bija Dionisš, bet prahtigee Penteji jokojàs par winu.

6.

Tuwakee weesi isklihda: Brengul jkdse ar saweem pawadoneem un ari Elkems, Pistons, Siwerts un ziti. Bet Isolde bija atbraukusi ar naktswilzeenu taisni no Eerikeem, un winai bija japaleek. Weesus pawadijuschi, wini dipvatà ar Kaleju bahlà rihta saulê nabza atpakal, pa preekschu klusedami; tad parka krehslajà Isolde winam tuwojàs — smaidoscha, jauka, burwiga, kà wehl kad skolneeze bija, bet tagad pee tam wehl degoscha, rokas kà luhgschanà salikusi, lihdz winu aptwehrusi, noslihdeja gar wina augumu zelos. „Tu buhsi mans, tu schonakt mani mihlesi! Neiswairees, neatsatwes, es schoreis tewis neatlaidischu, tew wajag mani sinat lihdz galam, walsirdigu grehkà un paschatsinà lihdz galam. Ja tu esi dsejneeks, tad tew wajag atminet scho weenu no wištumschakajàm mihklam. Jeb ja tu atteiktos, tad es nizinaschu tewi ar pahrleezibu, ka tu teescham esi aisspreedumu saehsts pilsonis un nekas, jo es sinu — tu reis mani mihleji, tàpat kà es mihleju tewi aisweenu un ari sawu dsihwibu iselposchu kaislibà pret tewi.“

Kas lai buhtu neapreibis no schahda straujuma un karstuma! Schi seeweete weenà mirkli meta sewi uz sahrta, un likàs, besdeewiba buhtu tàs nesanemt. Uz azumirkli winsch juta tikai juhtigo, gudro, bailo Semsarin. Pehz pirmàm karstajàm skaujam parkà, drihz tee atradàs doktoratà Kaleja istabà netrauzeti.

„Nu teiz — teiz, Isolde sawu mihklu, es skauju tewi, es esmu atsinis tawas kaislibas noslehpumus, teiz tagad sawas dwehseles mihklu!“ Kalejs luhdsa winu peekususchu un atkritušchu elsàs lihdz raudam.

Bet pehkschni wina sarahwàs un sahka drebet kà leelàs bailès. „Es — es nedrihkstu modinat sawus spokus! Waj tu esi tik ustizams, waj tu esi tik spehzigs paglahbt mani, ja tee sekos, schnaugs mani, kleedsoschu wajajot pa schàm tukschajàm telpam?“

„Isolde! es swehru tewi atsargat no pascha welna un kaut tu buhtu ari pats elles isdsimums. Ari es pa dakai wainigs pee tawa grehka.“

„Wai! ko es tagad daru, to neweens zilweks, prahtà nesajuzis, naw darijis. Es dewos schurp, gribedama tewi wehl reis mehginat eeguht, bet nu — aisihdamàs pasaudeschu scheit un muhschibà — kà Jorgis Sigridu.“ Un atsihschanàs weetà wina skahwa Kaleju aisraudamàs un aisraudama ari winu, darija tam sahpes un klahja to glahsteem, kà isgaisdama neistweizejamà mihligumà. Kalejs jau schaubijas, waj ta wairs pee pilna prahta. Un tik mihklaina kà pati nahwe bija winas atsihschanàs.

Uz mirkli aprimušees, ta eesauzàs: „Tew taisniba, wisu, ko ween tu man esi pahrmetis, wisu es esmu isdarijusi, un ko ween sawà fantasijà esi warejis eedomatees, wiss tas ispildits. Man bija aisraujoschs preeks no paschàm pirmàm deenam taisni tajà wisà noseegtees, par ko tu mani wareji turet aisdomàs. Waj ta bija kahda sweschada manas buhtnes ihpaschiba, waj anormala mihla uz tewi, waj gribas wahjums un slimiba, bet wajadseja tikai eedomatees, ko tu man wareji leegt, kad es uz weetas to isdariju. Jau no tawàm stundam mahjàs pahreedama es dariju wisu, kadehl tu mani waretu nosodit, jo tad es sajutu tawu tuwibu. Kad tu manu wehleschanos tew atdotees it kà nosodiji, es uz weetas atdewos sawam teatra direktoram. Un kad tu mani pameti ar manu wihru weenus, nodomadams, ka warbuht es wehl atswabinaschos no wina un no ta behrna, ko sewi slehpu, ar to jau winu abu liktenis bija isschkirts. Naw taisniba, ka es sawàm rokam winu nenoschnaudsu, ne, to isdarija wihrs, lai es winam scho noseegumu samaksatu ar wehl nesajusti grehzigu kaislibu, pehz kam es winu nodewu un winsch aisgahja katorgà smaididams. Kad tu Maskawà mani notureji par krituschu seeweeti, tad leelaku gawilu man newareja buht, kà noreibuschai no wihna redset tawu nosodoscho seju duhmu mahkonos par sewi un atdotees wisreebigakà kahrtà sweescham man wihreetim. Tu wisus schos gadus man esi lihdsi gahjis pa wiseem noseedsibas zelcem un manî luhkojees, ko es dariju ar sawu meesu un garu, allasch runadama saltus melus. Wajadseja man ustwert tikai tawu netizibu man, kà aktrisei, kad es atrahwu walà weselu melu maisu par sawu usstahschanos Dailes teatrî, jo neesmu bijusi pat ne studijàs. Esmu sagahjusees tikai ar daschcem akteereem, kas schàs studijas un israhdes apmekleja... Un tàpat ja tu man tizetu, es, leekas, isweehrstos par engeli. Es nesaprotu, waj ta kahda slimiba, manija, waj ahrprahts, ko es daru, bet tu wari nokaut mani, man neustizedamees, tikpat droschi, kà mani noschaudams. Luhk, mana mihkla!“ Wina beidsot eesauzàs un

Septembra deenas Rigas juhrmalâ.

Saule eet uf wakaru pusi, — un nekas to wairs newar atturet. Deenas paleek dsestrakas, saules stari bahlaki... Debesis beeschi apmahkuschâs, lihst...

Ja, — to nu tagad apsinas wisi wafarneeki, ka juhrmalas preekeem jau beigas. Wehl pahrs nedelas un tad jau wisi smaks pilsehtu beesajos muhros. Wisi to juht — un it kâ tagad jau nes sewi sawadu skumju noskanojumu, resignaziju... Nawa wairs tâs besbehdigâs jautribas, kas scheit pluhda wasarâ.

Tomehr, bahli-sposchai rudena saulei uspihdot, wafarneeki usmet uf plezeem sawus peldkostiumus un trauz uf juhras pusi. Tee grib ismantot waj katru saules starinu. Ismetuschees kahpu smiltis un, zik ween eespehjams, atbrihwojuschi sawu meesu no apgehrba, lauj pluhst uf sewi rudens saules staru swehtibai... Wafarneeki sin: tas ir pehdejais selts, ko tee tagad janem no debesim. Un schahdâs jautâs, saulainâs deenâs kahpu smiltis ir gandrihs tikpat pilnas no peldetajeem, kâ wasarâ.

Bet — ilgi gulet newar: uspuhschot asakam wehjam, sahk palikt auksts. Jatinas palagâ waj drehbês — lai nenosaltu.

Ari uhdens wairs naw tik silts, kâ wasaras widû. Un kahds gan preeks tagad wairs ir winâ zihnitees ar bangainajeem wilneem pee 10—12 gradu siltuma, — jeb, pareisaki sakot, aukstuma. Drihsi ween nahk drebuli, uf meesas parahdas „sosahdina", luhpas silas...

Schahdâs reisês jaeegubst istruhkstoschais siltums ar sportu waj ari jasteidsi pahri kahpam uf wasarnizu — lai sasilditos.

Ja: gars jau nu gan tagad wehl buhtu labprahtigs — bet meesa wahja... Nawa wairs karstâs wasaras swelmes, kad isnahkot no uhdens stundam ilgi wareja wahlatees swelmainâs smiltis.

Bet preteji schim negatiwâm pusem, sahk parahditees ari daudz kas positiws: tagad jau top redsami schis wasaras juhrmalas dsihwes realee panahkumi. Tee ir: bruhni nodeguschâs meesas un peeaugoschais swars. Kas wairak eededsis, tas loti lepns uf sewi. Masak eedeguschos tahds gan neapskausch. Tâpat ari ar meesas swaru: to kontrolê gandrihs waj katras pahrs deenas. Diwas mahrzinas, trihs, peezas... Ak, kas gan lai apraksta wasarneeku preeku un paschapmeerinajuma sajuhtu — wina swaram peeaugot?!

Ari azis wiseem lasams spehks, weseliba un paschapmeerinajums.

Wakaros leelâ dala wasarneeku iseet kahpâs pastaigatees. Eeelpot swaigo juhras gaisu un satiktees ar pasinam. Krehslai tumstot wisa juhras mala pilna no gahjejeem.

Ari kuriwji pilni. Scheit pa leelakai dalai sehsch jauneeschi — flirta mihletaji. Tee turpina eesahktos wasaras romanus. Scheem jauneescheem par godu ir jasaka, ka tee rudenî neskaita wasaras panahkumu wehrtibu newis no meesas swara, bet gan no dwehselisko peedsihwojumu peeauguma. Un kaut ari tas eetu uf pirmâ rehkina.

Kad kahpâs stipri satumst — wasarneeki pamasam isklihst. Daudzi — protams jauneeschi — paleek tepat kurwjos un zeeschi saspeeduschees, pee romantistâs juhras schalkas un swaigschnaiajam debesim banda abpuseju dwehseles swehtlimbu... Ziti, turpretim, isklihst uf tuwejo „Juhras pawiljonu" „wirpuka grihdu" — un pee musikas un kafejas taschu skanam graziosi oka kahjas moderno deju taktî.

Ziti steidz uf sawseem wasaras mitekleem un sbauda juhrmalas gaisa, saules un uhdens eepaida sekas wisâ pilnibâ...

Rakts. Tumschs... Pluhst gaisma no wasarnizam un skrejoscheem auto. Schalz juhras wilni... Skan musika... Klihst wehli pahri... Wisa rudenigi noklehpumains. Wisi banda schis wasaras dsihwes pehdejâs deenas.

Pehz nedelam diwâm scheit wisi jau buhs klusu.

A—te.

Kâ darbojas Rigas elewators?

Wisâs leelakâs ostas pilsehtâs elewatori par samehrâ neezigu atlihdsibu usnemas labibas usglabaschanu, kas no sewischka swara pee masaku labibas partiju sanemschanas, kuras tuhlin newar eksportet.

Rigas elewators Andreja ostâ peeder pilsehtas waldei un birschas komitejai. Elewatora eerihze ir loti plascha: tajâ atrodas pawisam 116 plaschi apzirkni labibas glabaschanai. Katrs no teem ir 100 tonu tilpuma, — tâ ka wisâ elewatorâ eetilpst pawisam 11.000 tonu, — jeb apmehram 750.000 pudu labibas.

Scheit usnem glabaschanâ jebkuru labibas schkiru. Tas ispaschneekam ir jaaisnem wismaz wesels apzirknis. Gadijumâ, ja labiba ari neaisnemtu wisu apzirkni, — makfu aprehkina par wisu.

Elewatora pahrwalde atbild par usglabajamo labibu. Lai labibu pasargatu no maitaschanas, tajâ ir ari sewischka wehdinaschanas eetaise. Ja labiba ir nitra — to isweh dina.

Elewatorâ ir speziela eetaise, ar kuras palihdsibu labibu saber kupos, waj ari maisos.

Usglabaschanas maksa stipri sema, — 61 sant. par 1000 klgr. mehnesî.

Pagahjuschâ gadâ elewatorâ usglabatas wisada weida prezes kopswarâ 48.826.751 klgr. No SSSR eewests 36.636.031 klgr. jeb apmehram 75 proz. no wisas usglabatâs labibas. Starp Kreewijas prezem bija 24.993.548 klgr. rudsu, 8.278.852 klgr. ausu, 1.683.854 klgr. kweeschu, 1.550.711 klgr. meeschu, — un ari wehl linsehklas, griki, sirni, wihki un lehzas.

Pahrejâs scheit usglabatâs labibas wairums eepluhdis no Amerikas.

No elewatorâ eenahkuschâs labibas wairums patehrets weetejâ tirgû. Uf ahrsemem eksportets loti nedaudz. Peemehram: no SSSR labibas iswests kopskaitâ 6.810.751 klgr., t. i. 2.850.382 klgr. rudsu, 3.957.244 klgr. ausu un buschas labibas skkiras — masakâ wairumâ.

—te.

Skola un audsinaschana.

Schweizes skolas.

5.

Tautskolotaju sagatawoschana un materialais stahwoklis.

Tautskolotaju sagatawoschanai 17 no 22 Schweizes kantoneem ir spezialas mahzibas eestahdes — seminari. Skolotaju seminaros parosti eestahjas pehz sekundarskolas nobeigschanas. Schee seminari ir pa dalai patstahwigas mahzibas eestahdes, pa dalai kantonu skolu un seeweeschu gimnasiju nodalas. Winos war eestahtees 1 kantonâ pehz 7 skolas gadeem, 7 kantonos pehz 8 gadeem un 9 pehz 9 skolas gadeem. Seminarâ mahzibas laiks 2 kantonos 3 gadi, 14 — 4 gadi un 1 — 5 gadi. Tâ tad lihdz skolotaja eksamenam 2 kantonos jamahzas 11 gadu, 7 — 12 g. un 8 — 13 gadu. Sekundar skolotaji pehz seminara 2 gadus apmeklê augstkolu un spezialisejas waj nu walodâs un literaturâ, waj dabas sinibâs un matematikâ. Jaunakais wirseens skolotaju sagatawoschanâ iseet uf to, lai ari wisi primarskolotaji pehz gimnasijas waj widejâs amatneezibas skolas beigschanas pedagogisko un spezialpreekschmetu isglihtibu dabutu augstkolâ. Zirikê jau tagad primarskolotaji pehz seminara weenu gadu paleek augstkolâ, kur nodarbojas ar pedagogijas un psichologijas studijam, sihmeschanu, praktisko stundu pasneegschanu, wingroschanu un dseedaschanu.

Labaka pahrskata dehl peewedu sche Zirikes kantona skolotaju statistiku:

1923./24. mahzibas gadâ schai kantonâ bija 1395 primarskolotaji: 1075 wihreeschi un 320 seeweetes. Sekundarskolotaju bija 410: 400 wihreeschu un 10 seeweeschu. Darba un mahjturibas skolotaju bija 342.

1923. gadâ primarskolâs nahza klaht 3 jaunas primarskolotaju weetas, bet atzeltas tika 17, no tâm 13 Zirikes pilsehtâ. 1923. gadâ gaidija uf weetam 69 wihreeschi un 172 seeweetes. Tâ kâ dala skolotaju darbu dabuja zitur, tad besdarba skolotaju bija 49 wihreeschi un 50 seeweetes. No jauna peenahza:

No kantona seminara	19
„ seeweeschu seminara	24
„ Ew. seminara	6
pee augstskolas eksamenu nolika . . .	14
Kopâ	63

No wineem teesibas strahdat Zirikes kantonâ bij 60. Sekundarskolotaju teesibas taî paschâ laikâ eeguwa 20 skolotaju, un praktiskâ darbu un mahjturibas skolotaju teesibas eeguwa 37 seeweetes.

Schai paschâ laikâ isstahjuschees:

	Primar-	sekund-	ir darba
Miruschi	9	5	2
slimibu un wezuma dehl	12	8	10
daschadu zitu eemeslu dehl	11	5	16
Kopâ	32	18	28

Schai gadâ Zirikê ir atlaista 1 skolotaja, kuras klasê wezaki atteikuschees behrnus suhtit (wahja klases wadiba un neparasta uswescha nâs ahrpus skolas.) Bes tam atlaisti wehl 2 skolotaji, 1 nolaidibas dehl skolas wadibâ, otrs tikumiski peedausigas uswescha nâs dehl. Weens skolotajs no weetejâs skolas waldes ir speests eestahtees uf 1 gadu alkoholiku labošchanas eestahdê. Kahdam sekundarskolotajam, kursch peeleetojis sisiku sodu, ir dots aks rahjeens un uslikts sods (Ordnungsbusse). Atskaitot wisus schos, Zirikes kantonâ tomehr, tâpat, kâ wisâ Schweizê, skolotaju pahrprodukzija.

Schweizê pa kara un pehzkara gadeem skolneeku skaits stipri sarahwees. Zirikê ween schis skaits samasinajees par 9000 skolneekeem. To starpâ primarskolneeku skaits samasinajees par 6000. Statistika rahda, ka lihdz 1931. gadam schis skaits nemainisees, tadehl ari ir saprotama skolotaju weetu samasinaschanâs. Agrakâs leelâs klases lihdz 45 skolneekeem tagad ir sarahwuschas lihdz 35 un wehl masak. Lai skolotaji netiktu ismesti uf celas, tad klases skaita samasinaschana neteek isdarita uf reis. Pehz tradizijam skolotajâm pa leelakai dalai teek ustizetas tikai primarskolas apakschklases, kamehr sekundarskolâ skolotaju seeweeschu ir stipri maz (Zirikê 10) un winam pa leelakai dalai ir pilnigi nobeigta augstskolas isglihtiba. Kâ peemehram Bernê, kur sekundarskolotaju samehrâ daudz. Uz laukeem wihreeschi ne labpraht eet, tadehl tur seeweeschu samehrâ wairak. Wisâ Schweizê 1922. gadâ bij primarskolotaju 8034 wihreeschu un 5330 seeweeschu, sekundarskolotaju — 1559 wihreeschu un 284 seeweetes.

Tâ kâ Schweize nepeeder pee karâ zeetuschâm semem un jaunas skolas no 1914. gada naw atwehrtas, tad skolotaju personals ir palizis wezais; jaunus skolotajus samehrâ maz redz. Bernes pilsehtâ widejais skolotaju wezums 44,4, skolotajas — 41,5 un darba skolotajas 44,3 gadi. Tadehl ari tajâs daudzâs stundâs, kurâs bija isdewiba noklausitees, wiszaur bij redzama stipra rutina un leela noteiktiba skolas darba gaitâ.

Skolotaja darbs pilsehtâs un leelakos meestos ir loti patikkams, jo parasti strahdâ tikai ar 1 nodalu. Klases gaischas un ehrtas, mebeles labas, mahzibas lihdzekli peeteekoschi, tafeles plaschas, behrni weseligi, tihri, labi disziplineti un bagatigi apgahdati no kantona ar mahzibas lihdzekleem. Weenigi parauga skolâs, kur praktisejas jaunee skolotaji, ir 3 nodalas, lai skolotajs, noklausis uf laukeem, prastu strahdat ari ar wairakam nodalam. Pawisam zitadi ir tahlakajâs masapdsihwoto apwidu skolâs. Tur loti beeschi weens skolotajs strahdâ ar 50 skolneekeem 8 nodalâs.

Ari no 103 sekundarskolam 37 strahdâ 1 skolotajs ar 2—3 nodalam. Tas Schweizes skolu sahpigais jautajums un wina isschkirschana ir tagad uf deenas kahrtibas, tâ tad schinî sinâ mehs esam daudz labwehligakos apstahklos. Ne pahrak daudzâs skolâs pee mums 1 skolotajs strahdâ ar 4 nodalam. Ari 2. pakahpê gandrihs wisur pat pee 30 skolneekeem ir 2 skolotaji.

Walsts, kantons un draudse bagatigi skolas apgahdâ ar mahzibas lihdzekleem un wisu skolai nepeezeeschamo, tadehl Schweizes tautskolotajeem atkriht ruhpes par skolneeku isrihkojumeem, kuru atlikumi pee mums, sewischki uf laukeem, ir weenigais lihdzeklis tikt pee mahzibas peederumeem un lihdzekleem. Jau 1916. gadâ Schweizê walsts (Bunda) un kantonu isdewumi sabeedriku skolu usturschanai ir ap 50.000.000 franku, resp. latu, kamehr otrus 50.000.000 frankus ir isdewuschas draudzes un privatee seedotaji. Muhsu isglihtibas ministrijas budzhets 1925. gadâ sneedzas pee 17.000.000 latu.

Schweizê wispahrigi dsihwe ir 3 reis dahrgaka, nekâ pee mums. Tadehl Schweizes skolotaju algas ir nesalihdzinami leelakas par muhsejo algam. Bernes kantonâ primarskolotaja alga sahkas ar 3500 fr. gadâ. Pehz 4 gadeem alga katru gadu paleelinas par 125 frankeem, tâ kâ pehz 15 nokalpoteem gadeem skolotaja alga ir 5000 franku gadâ. Zirikes kantonâ ir wehl leelakas algas. Gimenes peemaksu skolotaji nekahdu nedabu. Lauku skolotajeem wehl peenahkas peeklahjigs dsihwoklis ar dahrsu, 9 kb. mtr. eglu malkas un 18 ahri laba tihruma skolas tuwumâ. Tâ kâ pa leelakai dalai ari uf laukeem pee skolam skolotajeem dsihwokla naw, tad schis nodewas teek samaksatas nauda: 700—1300 franku gadâ. Usnemtees draudzes wezakâ amata peenahkumus skolotajeem naw atlauts. Wispahrigi, usnemtees kahdu sabeedrisku amatu, waj nodarbotees ar privatleetam, kas waretu masinat skolotaja zeenu, skolotajeem ir aisleegts. Peekopt kahdu blakus amatu war skolotajs weenigi ar skolas komisijas atlauju. Skolotaja nedelas stundu skaits ir 30. Tâ kâ Schweizes primarskolu apakschklasês pa leelakai dalai ir klasu sistema un skolneeku nedelas stundu skaits ir ap 20, tad mahtes walodâ un rehkinaschanâ skolneeki sadaliti 2 grupâs ar tahdu aprehkinu, lai skolotaja kopejais stundu skaits buhtu 30. Pilsehtâs primarskolotajeem no 55 gadeem stundu skaits masinas. Skolotaji, peem. Zirikê, teek eewehleti ar tautas nobalsoschanu. Pilsehtâs un tâpat uf laukeem draudzes teek sadalitas skolu eezirknos ar atsewischkam skolu kuratorijam, kuras seko kahrtigam skolas darbam un usstahda kandidatus wakantâm skolotaju weetam. Bes schâm wehl ir zentralâ skolu kuratorija (Zentralschulpflege), kuras preekschsehdetajs ir pilsehtas waldes skolu nodalas waditajs. Winsch ispilda ari skolu pahrrauga (inspektora) weetu, lai gan beeschi ween naw pedagogs. Kandidatus uf skolotaju weetu eeteiz skolu kuratorija. Zentralâ skolu kuratorija schos kandidatu sarakstus publizê un nodod sinamâ eezirkna pilnteesigo pilsonu nobalsoschanai. Wehlet war tikai no usstahditeem kandidateem.

Skolotaju slimo kasu Schweizê naw. Skolotaji slimibas gadijumâ sanem pilnu algu un dabu weetas ispildītaju, kursch pus algas sanem no kantona, ¼ no draudzes un ¼ jamaksâ pascham slimajam skolotajam. Lai tiktu walâ no pehdejâs newehlamâs nodewas, skolotaji apdroschina sewi pret slimibas gadijumeem ihpaschâ beedribâ, kas famaksâ scho zeturto daku. Gada maksa schai beedribâ 3 franki.

Skolotajs parasti teek eewehlets uf 6 gadeem. Pehz schi laika tas japahrwehl atkal uf 6 gadeem. Pilsehtâs parasti eewehl atkal uf nahkoscheem 6 gadeem, bet uf laukeem weenu otreis gadâs, ka skolotajs neteek atpakal eewehlets. Ari pamatskolu inspektori, kur tahdi ir (peem. Zirikes kantonâ winu naw), teek eezelti uf 4 gadeem. Ar schahdu rihkojumu tikpat skolotaji, kâ inspektori ir speesti pildit sawus peenahkumus pehz labakâs apsinas un darbotees wiszeeschakâ kontaktâ ar sabeedribu.

Agrak prezetâm skolotajâm bij aisleegts nodarbotees skolâs. Kopsch gadeem 8 ar tautas nobalsoschanu tas atlauts. Skolotajeem ir ari sawa pensijas kase, no kuras pehz nokalpoteem 35 gadeem un no 66. dsihwibas gada war sanemt pensiju 70% no algas. Ir pazelts jautajums sahkt ismaksat pensiju agrak. Slimibas gadijumos pensiju sanem jau agrak, tikai masakos apmehros. Pehz skolotaja nahwes seewa sanem pusi pensijas (35% no algas), behrni otru pusi. Pensijas kases sumas sastahdas no skolotaju un walsts eemaksam. Skolotaju eemaksas daschos kantonos sneedzas lihdz 5% no algas. Daschâs weetâs, peem. Bernê, pensiju jautajums wehl nenokahrtots. Pensiju kase dibinata 1904. gadâ. Skolotajeem, kas schai laikâ bija darbâ, bij jaeemaksâ, raugotees pehz nokalpoto gadu skaita, loti leelas sumas. Daschi wezaki skolotaji to nespehja un tadehl lihdz 1904. g. palika ahrpus pensiju kases. Schi nenormalâ apstahkla dehl Bernes kantonâ strahdâ pat kahds 78 gadus wezs skolotajs, kursch pensijas newar dabut. Skolotaja nahwes gadijumâ wina pehznahzeji sanem 3 mehneschu algu.

Wisi Schweizes skolotaji, sahkot ar behrnu dahrsu waditajeem un beidsot ar augstkolas jinatneekeem, ir organiseti weenâ kopejâ skolotaju arodbeedribâ. Schi beedriba apweeno skolotajus, neraugotees uf winu politisko pahrleezibu. Neorganiseti paleekot tikai skolotaji-sawadneeki (Sonderlinge), kuru skaits nepahrsneedz 2% no kopejâ skaita.

P. Wegis,
pamatskolu inspektors.

Rigas isbuhwes plans.

Pilsehtas buhwwaldes komisija isstrahdajusi un peenehmusi Rigas isbuhwes planu. Pehz schi plana

celu pahrbrugeschanu

nahkoschâ gadâ iswedis Maskawas eelâ, kuru isbruges ar kalteem akmeneem 1 klm. garumâ; Hansas eelâ, kur dsihwa wesumneeku kustiba; Awotu eelâ — starp Gertrudes un Matisa eelam; Ehrgļu eelâ — starp Awotu un Reweles eelam; Ranka dambi, kursch, sakarâ ar Juhrmalas automobilu kustibas paplaschinaschanos, ir kluwis par schauru un Karla eelâ, pa kuru nowadita wesumneeku kustiba.

Par jaunu isbruges

ar apaleem akmeneem: Bikerneeku zelu 600 metru garumâ, kursch nenostiprinats loti gruhti ibrauzams; Purwezeema rajonu, Mihlgrahwja zelu (lihdz Oehlricha elkas fabrikai), Balastdambi (lihdz Ogļu eelai), Ofkara eelu starp Buru un Laiwas eelam, Hapsalas eelu Sarkandaugawâ, Sasulaukâ — Kruhsesmuischas un Leepajas eelu (no Raudas lihdz Ugales eelai), 2. liniju Tscheekurkalnâ lihdz Lihschesera eelai.

Jaunas eelas

isbuhwês: lihdztekus dselsszekam no Popowa eelas lihdz Dsirnawu eelai; no Twaika eelas lihdz Daugawmalai, zauri Berlina gruntsgabalam, lai raditu satiksmi kundsinsalneekeem.

Schoseju isbuhwet

paredsets starp Daugawgrihwas un Slokas eelam, jo pastahwoscho Pulka eelu starp kasarmem kara resors pa naktim noflehdz. Schosejschanu pirmo reisi iswedis schkembelu akmeneem darwâ, kas israhdijees par loti praktisku pret eku isskalošchanu un putekleem. Schosejschanas darbi wehl paredseti uf Anninmuischas un Gimnastikas eelam; Talsu eelu isbuhwês pleenu akmeneem.

Kanalisazijas tihklu

wehl nepaplaschina, jo ir daudz namu, kuri naw peewienoti esoscham kanalisaz. tihklam. Nahkoschâ gadâ kanalisaziju paplaschinâs Aktonawas eelâ un Brihwibas eelâ (starp Reweles un Zehsu eelam).

Nahkoschâ gada budschetâ usnems 2.400.000 rbl. pilsehtas grahwju tihrischanai.

R.

Waj tuberkulose war buht eedsimta?

Weena astotdala no wisas zilwezes mirst ar tuberkulosi. Bet slimo ar tuberkulosi, beeschi ween pascheem nesinot, ne masak kâ ¾. Naw gandrihs neweenas gimenes, kurai wismaz tuwakos waj attahlakos rados nebuhtu tuberkuloses slimneeku. Tapehz dabigi, ka jau jen ir usmahzees jautajums, waj tuberkulose neeedsimst tâpat kâ no augunna uf augunu pahreet daudz baschadas ihpaschibas. Katrs plaukstu slimneeks ir no ahrsteem dsirdejis desmitkahrt jautajumu: „Waj juhsu gimenê naw slimojuschi ar diloni?" Waretu domat, ka usstahdot scho jautajumu ahrsts tura slimneeku aisdomâs, waj tas pee tuberkuloses naw tizis eedsimtibas zelâ. Tas nu tâ nebuht naw.

Teesa, ka ari tagad schad un tad ahrstu aprindâs dsird minam „eedsimto" tuberkulosi. Bet wahrds ir tikai kâ mantojums no pagahtnes, kad waldija usskats, ka tuberkulose war teeschi eedsimt. Sinatniski pehtijumi ir peerahdijuschi, ka schim usskatam naw pamata. Ari tuberkuloses slimeem wezakeem dsimst behrni pilnigi brihwi no tuberkuloses. Ar tuberkulosi war saslimt tikai pehz dsimschanas. Jaunakeem laikeem peeder usskats, ka no tuberkuloseem wezakeem behrni manto t. s. dispoziziju — sewischku usnehmibu pret scho slimibu. Bet pehdejâ laikâ rodas pamatoti eebildumi ari schim usskatam. Teesa, ka tuberkulosu wezaku behrni beeschi ir usnehmigaki pret slimibam wispahr, bet nekahdâ sinâ spezieli pret tuberkulosi. Un tas ari saprotams. Tuberkuloses nowahjinatu wezaku pehznahzeji, lihdzsigi kronisku alkoholiku behrneem, nahk pasaulê wahjaki, masak pretestibas spehjigi, nekâ weseligu wezaku behrni. Paschai tuberkulosei kâ tahdai pee tam jawischkas nosihmes nawa. Jo leelu lomu wezaku tuberkulose war spehlet pehz behrna peedsimschanas. Wezaki, kas slimo ar atklahto formu, peelipina slimibu behrnam. Tapehz ari saslimschana atkariga weenigi no weetejeem apstahkleem. Ahrstneezibas kaukâ ir autoritates, kas apgalvo: pee saslimschanas naw wehrojams, ka tuberkulosu wezaku behrni buhtu usnehmigaki par netuberkulosu wezaku behrneem, ja tos nostahda lihdzsigos higieniskos apstahkkos.

Daschi jaunaki usskati ir wehl krasaki. Mehs sinam, ka isdewigos apstahkkos leelakâ tuberkuloses slimneeku bala ar sekmem zihnas un apspeesch slimibu. Ir pamats domat, ka gadijumâ, ja slimiba no pascha sahkuma nenem pahrswaru par organismu, pehdejais pamasam eeguhst aissargaschanas spehjas. Loti beeschi nowehro, ka laisni seedoschi un spehzigi zilweki kriht par ahtras tuberkuloses upureem, kamehr tâ sauktee „kandidati", kas droschi ween slimo ar apslehptu wahjaku formu, israhdas pee nopeetnakas saslimschanas par isturigakeem. Ir sinatneeki, kas domâ, ka schâs eeguhtâs pretoschanâs spehjas war pahreet ari uf pehznahzejeem un noderet teem kâ spehzigs eerozis zihnâ ar isplatitako un launako slimibu.

Dr. K. Masurs.

Jaunas muzikalijas. Isnahkuschas S. Uhdra diwas dseesmas „Schulpla dseesmina" un „Basazina" weenai balsij ar klaweerem. Dabujamas Rigâ pee Neldnera, Reinholda un „Letas", Leepajâ Uhdra un Sko. muz. weikalâ.

L'état actuel des armements de l'Allemagne. Discours prononcé par M. le général Bourgeois au seance du senat du mardi 26 mai 1925.

L. Leau, Professeur à l'Université du Nancy. **Où teut les responsabilitée morales de la Grande Guerre?**

Skats zitu tautu dsihwê.

Weena stunda Marokas haremâ.

Sargu karaiwis isweds zaur wairakeem gangeem isbrugetâ laukumâ, kursch no wisâm pusem eeslehgts no peenemschanas istabam. Wairakas seewetes, kâ noslehpumainas parahdibas un gehrbtas beesos, drapeeretos tehrpos, isnahk sinkahrigi pretim. Scho seeweeschu sejas krahsotas atkaidoschâ sarkanâ pamatkrahsâ; waigi iskrahsoti rakstainem ornamenteem un uf apakschluhpas redzams melnas krahsas owals. Galwas segas no pahrmehrigi augsteem drapeeteem audumeem. Apgehrbs — melnâ sihdâ, eeturets tumschâs krahsâs, drapeerets muslina tunikâs ar koschi rosâ un ahbolu saleem isschuwumeem. Wisas schis krokotâs drehbes satur talas weetâ sprahdse. Wiss stahws, rokas, kakls, kruhtis pasuhd smagâs rotâs no masiwa selta un dahrgakmeneem; ausis smagi aukstari.

Monumentalâs estrades, ar spilweneem segtas, ir scho telpu eemihneetschu gultas weetas. (Austrumneeku praweetis sawseem tizigeem stingri noteizis gulamistabâs turet diwas gultas, lai ar rihta gaismas auschanu un lukgschanas stundas eestahschonos neatrastos seeweetes apkampeenos...)

Istabâs seenas ir deesgan weenkahrschas, bet spilweni un gultas leezina par seeweeschu ruhpigu rokdarbu.

Schis seeweetes, schkeet, naw nelaimigas. Deenu winas patwada wairakkahrtigi pahrgehrbotees, sanemot weesus un — baudot saldumus.

Ja, saldumi un kairinoschâs wirzes ir galwenâ winu usturas weela. No piparmehtràm un zitâm saknem pagatawo patihkami smarschoschu tehju. Tad zepumi ar daudz kanelu un zukurotu imbiru... Maltites beigâs weesus bagatigi aplej ar smarschuhdeneem.

Un tad winas patwada sawus weesus no nama sehtas, pahr kuru sleegsni winas nebrihkst spert kahju...

R.

Brihnumu salas.

wi. Heine mums atstahjis dseedajumu par brumineeku, kursch brauzis meklet salu Bimini, „kur seed muhscham jauniba". Schahdas brihnumsalas widuslaiku geografi sinaja daudzas, kaut gan, saprotams, neweenam lahga neisdewâs tâs paschu azim redzet. Tomehr zentigi rihkoja weenu ekspediziju pehz otras; daschas no tâm atgreesâs, neko nesasneeguschas, zitas neatgreesâs nemaz. Wispopularakâ bij Sw. Brandana sala, kuru bij dabujusi sawu wahrdu no kahda muhka, kas ap desmito gadusimteni esot brauzis ar 14 pawadoneem usmeklet Terra promissionis (solito semi). Uf Brandana salas, pehz toreisejâs pahrleezibas, bijis atlizis gabalinsch no paradises. 16. gadusimteni spaneschi dewâs scho salu meklet. Izpeesihmê, ka Sw. Brandana sala atsihmeta ari uf daschâm wezo laiku geografiskâm kartem, peemehram, uf Merkatora kartes no 1569. gada. — Otra eewehrojama sala bij Antila. Legenda stahsta, ka 711. gadâ, kad karalis Roderichs kritis kaujâ pee Cheres de la Frontera, Oportas archibiskaps lihdz ar sescheem biskapeem aisbehdsis uf scho salu, kur tad katrs garidsneeks nodibinajis pa pilsehtai. Tadehl salu sauza ari par „septinu pilsehtu salu". Sahkot no 15. gadusimtena Antilu isbrauza meklet nesskaitamas ekspedizijas. Portugales waldneeki pat wisâ nopeetnibâ solijâs dahwinat scho brihnumsalu winas atradejam. Pat slawenakee geografi, kâ Paolo Toskanelli, ne domat nedomaja schaubitees par Antilas realitati. Pat Kolumba planos „septinu pilsehtu sala" spehleja leelu lomu: te winsch domaja atrast weesmihligu usnemschanu un atpuhtinat sawus kugu laudis. — No pahrejâm brihnumsalam wehl peeminesim: Brasili, kura redzama gandrihs uf wisâm 14. un 15. gadusimtena kartem un no kuras sawu nosaukumu dabujusi ari Brasilija, Roklo, De-Mani, Maidu un Werde. Pehz 1480. gada Brasiles usmeklescha nai angku pilsehta Bristole issuhtija wairakas ekspedizijas.

ts. **Kâ dsihwo Kamtschatkâ?** Padomju prese sneedz interesantas sinas par scho wistahlako SSSR stuhriti. Neraugotees uf leelo platibu — 1.182.000 kw. wersties, Kamtschatku apdsihwotikai 35.000 eedsihwotaju, no teem puse klejotaju — medneeku. Starp eenihtneekeem daudz sihku tautinu, kuras pilnigi atrodas wehl meschonu pakahpê, jo daschâm patnaw sawas ahbezes. Schis tautinas neprot kreewu, bet beeschi gan angku walodu. Skolâs apmahziba loti primitiwa. Kâ galwenee mahzibu preekschmeti atsihmejami: breeschkopiba un seemelu breescha biologija. Behrni skolu wahji apmeklê, jo tee parasti jeko peeauguscheem, kad wisi eedsihwotaji ikgadus dodas uf leelajam medibam (no nowembra lihdz martam) un sweju (no maija lihdz julijam).

Grahmatneeziba.

„Sêjejs" — literariski - zynotnisks rakstu krojums. I. sêjums.

Tâ sauzas Latgales jaunatnes beedribas isdewums, kursch tikko isnahzis. Isdeweji grahmatas ihsâ preekschwahrdâ atsihmê kâ sawu usdewumu „zaur jaunu atsinu rabischanu un peesatwinaschanu atbalstit zilwezes progresa gahjeenu, nemt tajâ personigu dalibu un tahdâ kahrtâ wadit sawu tautu un zilwezi pee winas augstakâ gala mehrka — pilnibas. „Gribam redzet sawu tautu ne kâ dsihwes wendzeni, bet kâ usweretaju un brihwu dsihwes weidotaju," saka „Sehjejs". Isdewums solas palikt ahrpus sihkaleem politiskeem nogrupejumeem un aizina palihgâ katru, kam ruhp notwahrguschâs un pakal palikuschâs tautas atthistiba, gariga un sabeedriska atdsimschana un sposchaka nahkotne. Mehrkis — apsweizams un wina sasneegschana weizinama.

Rakstu krahjuma saturâ wairaku autoru dsejas, J. Opinzana stahsts „Students Dscherins", Stud. ped. P. Baschko „Eewadijums eksperimentalâ didaktikâ", B. Breschgo plaschaks apzerejums par Rehseknes wehsturi, St. Jaudsema par „Skolu sistemu Danijâ", Ondschu Pitera par jaunatnes organizacijam un wina spalwas konspektiws pahrskats par Latgales senweetu pehtischanas darbu eewehrojameem resultateem schowasar Latgalê.

Latgales jaunatnes beedribas isdewums bes schaubam aizpildis daku no roba latgaleeschu populari-sinatniskâ jaunatnes literaturâ, kura, iklasijusi pirmo „Sehjeja" krahjumu, gaidis ar interesi tahlakos. Eespaids no isdewuma swaigs.

Ms.

Sehns waj meitene?

Waj pehznahzeju dsimuma eespaidoschana eespehjama?

Usstahditais jautajums ir nodarbinajis prahtus jau labi sen. Ap scha jautajuma atrisinaschanu sawâ laikâ nodarbojuschees gan sinatneeki, gan laiji — nesinatneeki. Wisumâ nemot scheem pehtneekeem ir bijis kopejs usskats, ka dsimuma eespaidoschana ir eespehjama. Daschi no wineem, pat 16. un 17. g. simteni, ir usrakstijuschi deesgan beesas grahmatas par scho tematu, bet katrs eet sawu zeku, atbildot uf jautajumu kahdâ sahrtâ schi eespaidoschana eespehjama. Samehrâ ar atteeziga laika dabassinatnu attihstibas pakahpi atbildes un jautajuma istirsajschana ir wairak waj masak absurdifki, brihscham ari pat usjautrinoschi preeksch muhsu deenu lasitaja. Jautajums tomehr naw atmests un pee wina nosaidroschanas nopeetni strahdà ari muhsu laika sinatneeki.

Dabas sinatneeks Hertwigs ir isdarijis loti interesantus nowehrojumus pee dsihwneeleem. Kà sinams, dsihwneeka organisma attihstiba sahkas no momenta, kad sapluhst kopâ wihreeschu un seeweeschu kahrtas dsimuma schuhninas. Schâs schuhninas resp. olinas teek regulari isweidotas no dsimuma dseedsereem un war tikt apaugłotas pehz isdalischanâs agrak waj wehlak, waj ari pawisam palikt bez apaugłoschanas un aiseet bojâ. Minetais sinatneeks zaur mehginajumeem nahzis pee slehdseena, ka dsimums — kahrta ir atkarigi no tam, kad noteek seeweeschu olinas apaugłoschana. Ja olinu apaugło ti drihsi pehz winas isdalischanas — pawisam swaigu, — tad attihstas seeweeschu kahrtas organisms. Wezaku, nobreeduschu olinu apaugłojot turpreti dabu wihreeschu kahrtas dsimumu. Pahrbaudit scho likumu pee zilweka gan loti interesanti, bet ari loti gruhti aiz wairakeem eemesleem.

Naw pilnigi skaidrs, kad ihsti atdalas jeb „dsimst" seeweetes olina. Leelakâ sinatneeku dala tomehr domâ, ka tas noteek starp 10. un 15. deenu pehz pehdejâm menstruazijam. Bet wehl leelakas gruhtibas sagahdà tas apstahklis, ka, wezakeem regularu dsimuma dsihwi peekopjot, naw eespehjams kaut apmehram nosazit laiku, kurâ faktiski notikusi olinas apaugłoschana. Tapehz preeksch nowehrojumeem sewischki isdewigs ir bijis pasaules kara laiks. Ar ilgakeem starpbrihscheem kara wihri dabuja atwalinajumus beeschi ween tikai uf daschâm deenam. Tapehz karawihru seewam nonahkot dsemdeschanas eestahdês, ahrsteem bes sewischkâm gruhtibam bija eespehjams nostaidrot, kahdâ deenâ pehz pehdejâm menstruazijam bija eekritis atteezigais wihra atwalinajums. Wairaku wahzu sinatneeku nowehrojumi pee mineteem apstahkleem — apstiprina Hertwiga slehdseenus. Ir israhdijees, ka gadijumos, kur apaugłoschana notikusi pirmâs 9 deenâs pehz menstruazijam — leelâ pahrswarâ — lihdz 86% — ir bijusi sehnu dsimstiba. Turpreti laikâ no 15.—22. deenai tikpat leelâ pahrswarâ ir dsimuschas meitenes. Pahrejais laiks ir bijis pret abeem dsimumeem lihdzwehrtigs.

Ja likumiba, kas redsama schos nowehrojumos, peerahditos par pastahwigu un noteiktu, tad jautajums par pehznahzeju dsimuma eespaidoschanu buhtu atrisinats. Sinot, kursch periods ir labwehligakais wehlamam dsimumam, wezakeem wajadsetu tikai eeturet abstinenzi pahrejâ laikâ, lihdz kamehr eestahjas gruhtneeziba. Tomehr jasaka, ka nowehrojumu wehl ir pahrak maz, lai waretu taisit noteiktus slehdseenus. Jo nedroschaki ir turetees pee likuma, kuram naw skaidra teoretiskâ pamata. Un tahda schaî gadijumâ naw, jo spreescham tikai pehz atsewischkeem nowehrojumeem, no kureem gan leelum leelakâ daka runâ sinamam domam par labu, bet jasastop ari weena otra pretruna, ar kuru newar nerehkinatees.

Dsimuma eespaidoschanas jautajumam ir leela nosihme, ne tikai atsewischku gimenu interesschu apjomâ. Ir weselas tautas, kurâs weens dsimums pahr oiru nem eewehrojamu skaitlisku pahrsvaru un ta nekahdâ sinâ naw wehlama parahdiba. Scha wirseena sinatnisteem pehtijumeem zelâ stahw galwenam kahrtam daschi wehl neispehtiti biologiski jautajumi. Wehrojot leelo sinatnes progresu, tomehr naw jaschaubas, ka ari schaî sinâ wina reis dos skaidru atbildi.

Dr. K. M.

Skolu buhwplanu leetà.

Mums raksta: Skolu buhwplanu apstiprinaschanas kahrtibâ pehdejâ laikâ raduschees prezedenti, kas norahda uf noteiktibas un fastanotibas wajadsibu daudzo eestahschu starpâ, kuram peekriht buhwplana zaursfatischana. Ir nepeezeeschami likwidet buhwplanu zaursfatischanas un apstiprinaschanas kahrtibâ instantschu paralelschanu, waj ari nospraussot skaidru un pakahpenisku zelu uf rezoru, kuram peekristu galigâ plana apstiprinaschana, waj ari to isdarot kahdâ spezielâ starpresoru organâ. Tàpat eewehrojot ka skolu jaunbuhwes teek ispestas, dibinajotees leelâ mehrâ uf walsts pabalsteem un aisdewumeem, wispahrejo walsts lihdzekłu taisnigas sadalischanas labâ jamehlas, lai tiktu isstrahdatas weetejam paschwaldibam noteiktas normas skolu buhwplana sastahdischanâ, jo naw noleedsams, ka dascha laba paschwaldiba daschreiz war ari nesmirst sawas realâs eespehjamibas. Tà kà mehs paschu laiku pahrdsihwojam skolu jaunbuhwju laikmetu, tad schim jautajumam wispahrigi wajadsetu peegreest leelaku wehribu, nekà tas teek darits. Peelaistàs kluhdas buhs juhtamas ilgi.

B.

Mahksla.

Rakstneeku miteklis Alpos.

Z. Pasihstamais frantschu romanists Pjers Benuà, kursch patlaban usturas Alpu kalnos, Grande-Chartreuse klosteri (scho klosteri muhki pehz basnizas schkirschanas no walsts atstahjuschi un pahrzehluschees uf Spaniju), nodomajis winu slehgt turistu apmeklejschanam un eerihkot starptautisku rakstneeku fatikschanas weetu. Benuà stahjees sakaros ar frantschu un schweizeeschu organisazijam un stahsees pee daschâm pahrbuhwem, kahdam noluhkam winsch sanehmis lihdzekłus zaur seedojumeem.

Valsaka musejs.

Z. Nesen pagahja 75 gabi kopsch frantschu romanista Honorè de Balzac nahwes deenas. Sakarâ ar scho peeminas deenu Nujorkas grahmatu tirgotajs Gabriels Wels nodomajis Basaka nauktsu Passy'à, kurà rakstneeks miris, par 50.000 franku nopirkt un eerihkot winà museju. Gadijumà, ja schi suma israhditos par nepeeejamu, Wels ir ar meeru peemaksat, lai tikai glabbtu noplehschanai nolemto rakstneeka namu. juma (episode ar kiklopu) un 10. dseedajumu (Eols).

Nazionalà teatra personala jastahws

schini sesonà schahds: Direkzija: galw. direktors Arturs Behrsinsch, direktori Jahnis Brigaders un Ansis Gulbis, dramaturgs Karlis Freinbergs, administrators Woldemars Kruhklis, reschisori: A. Amtmanis-Breedits, Ernsts Feldmans, Alekłis Meerlauks, Frizis Rode, pastahwigais dekorators Arturs Zimermanis, musikalàs daļas waditajs Jahnis Kalninsch, aktrises: Alise Brechmans, Lilija Erika, Eila Jakobson, Anna Jekabson, Anta Klint, Alma Maisch, Milda Neekstin-Lihzis, Berta Ruhmneek, Julija Skaidrite, Mirdsa Schmitchen, Ludmila Spilberg, Lilija Stengel, akteeri: Alfr. Amtmanis-Breeditis, Ernsts Feldmans, Martinsch Gailis, Jahnis Germanis, Rodrigo Kalninsch, Augusts Kronbergs, Konrads Kwehps, Karlis Lasdinsch, Teodors Lahzis, Jahnis Lejinsch, Alekłis Meerlauks, Jahnis Osis, Reinis Parniņkis, Teodors Podneeks, Frizis Rode, Jahnis Schaberts, Woldemars Schwarzs, Teodors Waldschmidts, jaunakee iehloņoji, dejotaji, koris: Wlad. Awotinsch, Joh. Berlin, Zecilija Bukowig, Edwards Emsinsch, Attis Hermans, Edwards Hofmans, Wera Jeschewig, Emils Kalninsch, Juris Kopmans, Nora Kreisler, Wold. Lejneeks, Saiga Lepnis, Schenija Lewenschtein, Kirils Martinsons, Olga Meglewitsch, Elisabete Meesis, Karlis Paeglits, Lina Nikiņa, Peters Rudsitis, Tonija Schmidt, Nina Treier, Wold. Wilks. Harfiste — Abgara Skujeneek, sufleeri Berta Abholin, Anna Birnbaum, resch. palihgi: Rob. Baltgalwis, Karlis Leepa, statuwes meistars Ernsts Undrits, apgaismotaja W. Oschkalns un ziti tehniskee darbineeki.

Par pornografiju muhsu mahkslà un literaturà.

Nauda, japrotams, ir loti laba leeta, bet tomehr gauscham sahpigi nokaitinees, ka laudis winas dehl saudè pehdejo goda sajuhtu. Wehl skaudrakas top schis sahpes, redsot, ka ari tee, kuri saukti un isredseti rahdit zehlus idealus un darit leelus darbus, isleeto sawas spehjas un eespaidu tautai par postu, bet sawam makam par swehtibu.

Es runaju par dascheem latweeschu mahkslineekeem un literateem. Manà preekschà ar garschu eekahrtots schurnals, kursch gan bildês, gan rakstos attehlo, kà daschi jaunekli raugas seeweetem sem swahrkeem un schlafrokos tehrpuschees kawaleeri wed sawas isredsetàs uf gulamistabu. Un sem schahdeem sihmejumeem gresnotas pasihstama mahkslineeka wahrds; pikantàs anekdotes paraksta kahda dama, kura pretendè uf weetu muhsu literaturas wehsturè. Nebuhtu wehrts taisit troksni, ja schahdas parahdibas buhtu nowehrojamas tikai schinî schurnalâ („Erosa"), bet tas, deemschehl, redsams it wisur. Atminesimees tikai kahdu nesen apstahjuschos waj apturetu isdewumu (sauzàs par „Wezpuisi"), kuru kahds no jaunakajeem rakstneekeem pat nekaunejàs parakstit ar pilnu wahrdu.

Mahkslai mehs nedrihkstam tuwotees ar morales mehrauklu, tur newar buht diwu domu. Ja mahkslineeks, apreibis no radischanas preeka, no kaislibas un no mihlas, rada darbu, kurâ redsam daudz ko, bet tikai ne mihgo lapas, tad tur naw neka launa. Bet ja kahds ar aukstu aprehkinu un weenaldsigu skrbi sihmè nekaunigas bildes un rakstu tikpat ziniskas, zik tukschas anekdotes, tad tas ir reebigi. Tad jau ari neisnahk wairs nekahds mahkslas darbs, jo mahksla — leelakâ waj masakâ mehrâ — zenschas atklaht leetu kodolu un buhtibu, kuru ikdeenischkàm azim noslehpj sihku, gaistoschu parahdibu druhsma. Bet kahdu leetu buhtibu atklahj „Erosa" un lihdzigo isdewumu jehlumi? Buhtim atklahti: te mums ir darischana ar tihru un newiltotu pornografiju. Peemehram, daschâs Lugzijas Samaitsch skizitês naw ne raksturu, ne ideju, pat ne domu. Naw ari reljefa tehlojuma. Un kaut ari pehdejâ ihpaschiba buhtu, leeta tomehr negrosas. Sawu techniku dsejneeks war usglabat, eetehrpdams pantos ehdeenu karti; sawu techniku mahkslineeks nesaudès, ilustredams modes lapas. Schis masais peemehrs gaischi rahda, ka techника ween naw nekahda mahksla, un mahkslineeka raditâ pornografija ir un paleek tikai pornografija. Kadehl gan publetees apsegt to tukscheem un nowasateem wahrdeem, kà eleganze, nej' kahda tur „issmalzinatiba" u. t. t.?

Plaukstoschs laiks! Es kaut kur dsirdeju schos diwus wahrdus; winus atteezinaja uf muhsu literaturu un mahkslu. Bet kad mahkslineeki sihmè nepeeklahjigas bildites un rakstneeki pagatawo nekaunigus stahstelus — un dara to pilnigi atklahti, nekaunedamees un neslehpdami sawu wahrdu — tad ta jau ir iswirtibas un dekadenzes sihme. Un kas tas bihstamakais: tauta prasa i nepeeklahjigas bildes, i pikantas anekdotes. Wehl wairak: mahkslineeku nepeeklahjibas winai naw wehl peeteekoschi nepeeklahjigas, rakstneeku pikanterijas — naw peeteekoschi pikantas. Tapehz wina labak sneedsas pehz wehl netihrakeem isdewumeem — pehz daschadu rebineeku safabrizetàm „Mihlam un laulibam", „Mihlam un flirteem", „Senfazijam" un „Eleganzem". Tee naw tukschi apgalwojumi. Es esmu runajis ar wairakeem publisku lasitawu darbineekeem un wisi man teikuschi, ka peeprasijums pehz scheem isdewumeem ir ahrkahrtigi leels. Bet leelakâ dala schos schurnalus nopehrk pati. Gandrihs par wiseem laudim, kuri baudijuschi neleelu, masu waj it nekahdu isglihtibu, war droschi teikt: ja wini wispahr kaut ko lasa, tad ta ir pornografija.

Pateescham, wisas schis leetas neleezina ne par kahdu plaukschanu, un ja leelâ koka galotnê pateescham rastos pumpuri, tad wisas sihmes rahda, ka stumbrâ, bet, warbuht, pat jau sehrdê kaut kas puhst. Ir pats pehdejais laiks mehginat aisturet scho puhschanas prozesu.

Juris Widinsch.

5 minutês no wisas pasaules.

Ainas iz Latwijas Telegrafa Agenturas darbibas.

„LTA", scho atsihmi laikrakstu flejâs lasitaji buhs eewehrojuschi ikdeenas, bet dascham labam schee iniziali un Latwijas Telegrafa Agenturas darbiba ir pilnigi swescha.

Muhsu modernà laikmeta brihnumbehrns, — radio, eekarojis pasauli, un 24 stundas deenâ pasaules atmosfera pildita elektribas wilneem, kuŗus raida desmiteem leelakàs un sinteem masàs radiostazijas.

Kà sanem sinas no wisas pasaules.

Latwijas Telegrafa Agenturas direktors Richards Behrsinsch eepasihstinaja muhsu lihdzstrahdneeku ar radio sinu usteerschanu un isplatischanu. No tuwejàs Jekaba basnizas torna uf agenturu wed gaisa wadi, antenas, radio wilnu usteerschanai. Wadi sawukahrt saweenoti ar radio usteeroscho galda aparatu, un uf ausim usmauzamà eetaise padara „wisu pasauli sadzirdamu". Lai daudzo radiostaziju telegramas weena otru netraucetu, aparatu regulè sinamu garumu wilnu usteerschanai. Tà, masàs radiofona stazijas, kuŗas sneedz konzertus un runas, strahdà zaurmehrâ ar 150 metru wilnu garumu, apteerot 5—600 kilometru rajonu; leelako staziju wilnu garums sneedzas lihdz 28.000 metru un winu darbibas rajons ir wisa semes lode. Signalkanu pastiprinaschanai tàs wada zaur pastiprinataju un tahlak mikrofonâ, kurâ telegrafists pehz dsirdes usteer Morses telegrafa sihmes (normali pa radio raida 70 burtus minutê; schi norma sneedzas lihdz 120 burteem). Politiskà satura radiosinas nonahk „Letas" redakzijâ, kur galwenais redaktors waj deschurejoschais redaktors tàs tulko, no lapas winas nodiktê maschinrakstitajai. Pehz desmit minutem schis lapas jau palwairotas desmitos eksemplaros un eeweetotas promsuhtischanai katra laikraksta redakzijas kastitê. Ihsi pirms redakziju slehgschanas, kad dahrga katra minute, wisas redakzijas zaur komutatoru saweeno weenâ grupâ un telegramas nodiktê pa telefonu.

Birschas kursi.

Radiotelegramas ar pasaules birschu kurseem agenturas birschu nodalas komutatora istabâ pehz schifru atslehgas atschifrê. Kà ilustrazija birschu deenestam noder peemehrs:

Londonâ bankas parasti atwer p. 10 (pehz muhsu laika — 12 deenâ). Jau pulksten 10 un 12 minutês sinamà anglu radiostazija raida preeksch L. T. A. pirmo naudas tirgus darijumu tendenzi uf walutas kurseem. Schis sinas usteer L. T. A. telegrafists. Atschifreschana prasa 1½—2 minutes un augstakais 5—7 minutes pehz telegramas nosuhtischanas iz Londonas, birschas kursi atrodas uf muhsu banku walutas nodalas waditaja galda. Radiotelegramas usteer pehz wajadsibas no Londonas, Parises, Berlines, Schenewas, Romas, Pragas, Warschawas un zitàm pilsehtam; no masako walstu staziam galwenâ kahrtâ usteer tad, kad schgis walstis noteek kahda konferenze, peemehram, Tautu Saweenibas sesiju laikâ, kad agenturai eerihkots speziels radiodeenests.

Latwijas Telegrafa Agenturas 5 gadu darbiba.

Agenturai no dibinaschanas deenas pagahjuschi 5 resp. 6 gadi (skaitot no prefes biroja „Latopress" dibinaschanas). Deenesta noorganisejschanai agenturai bija japahrwar leelas gruhtibas. Gruhtibas radija slikta telegrafa un telefona satikme walsts pirmos tapschanas gados, laika starpiba starp Latwiju un Wakareiropu (kura starp Rigu un Londonu ir 2 stundas un starp Rigu un Ameriku — 8 stundas). Weenigais lihdzeklis wisahtrako sinu sneegschanas weidam bija radio. Agenturas rihzibâ radio usteerosais aparats atradàs jau 1920. gadâ, bet tas buhtu par maz: ja kaut ko usteer, tad preeksch ta ari jaraida. Naw nosihmes usteert tàs telegramas, kuŗas atmosferâ ikdeenas raida leelwalstu radiostazijas, jo schahdai radioinformazijai ir tikai propagandas nosihme. Jagahdà speziala un droscha informazija. Panaakta deesgan isdewiga weenoschanàs ar trim pasihstamàm agenturam: Wolfu — Berlinê, Reuteri — Londonâ un Hawasu — Parisê. Ar masakàm walstim ustur informaziju apmainu. Labu sakaru nodibinaschanai daudz palihdzejusi kopdarbiba starp 3 Baltijas walstu agenturam, kuŗas katru gadu noturejuschas 1—2 apspreedes. Pateizotees schai kopdarbibai, gandrihs wiss deenests nodibinats uf radiosatikkmi un L. T. A. 1923. gadâ eerihkoja radiostaziju sawàs telpàs. Kabeltelegramas peenahk reti un telefona satikkmi isleeto weenu reis deenâ ar Berlini, Kaunu un Reweli.

Modernà tirdsneeziba neeespehjama bez saimneezikas informazijas.

Pasaules politiku mehs pasihstam pehz laikraksteem, bet masak pasihstams ir agenturas birschu deenests. Ja semei jasanem ahtra politiska informazija, ne masak ahtri ta jasanem saimneezikâ laukâ. Neweena banka, neweens finansists un leeltirgotajs newar isdarit walutu un pretschu eepirkschanas waj pahrdoschanas operazijas, nesinot naudas tirgus azumirkligo stahwokli pasaules leelakos zentros.

Naudas kursi no Londonas peenahk 8 reises deenâ. Agentura sanem un isdod sinas par naudas, labibas, zukura, sweesta, wilnas, metala u. t. t. zenam no wiseem swarigakeem pretschu tirgus zentreem, kas diktè zenas wisai pasaulei. Modernà tirdsneeziba naw eespehjama bez schahdas informazijas. Tirgotaji beeschi pat neprot kursu tabeles lasit. Spilgtu peemehru, ka esam wehl pahrejai pasaulei eepakalus palikuschi, raksturo kahds leelaks kooperatiws, kursch aiz nemahkuligas wadibas bija spests sawu darbibu likwidet: kad agenturas pahrstahwis firmai peedahwaja zukura zenas, winam usstahdits jautajums: „Preeksch ka mums wajadsigas zenas? Ja pirksim zukuru — pahrdewejs zenu pateiks!"

Pehdejâ laikâ tirgotaji modernisejuschees, un agenturas abonentu skaits strauji peeaug. Septembra beigàs agentura zer nobeigt leela komutatora usstahdischanu un leelakee klienti — bankas, leelakàs firmas, eeskaitot ari laikrakstu redakzijas — ar agenturu buhs saweenoti teescheem wadeem.

Projektâ wehl ir tà sauzamo

tahkrakstitaju maschinu

eeweschana, bet schi sistema ismaksà pahrak dahrgi un ar winas usstahdischanu wehl janogaida. Ar schis maschinas palihdzibu agenturas redakzijâ uf maschinas rakstitais biletens tai paschâ laikâ isnahk gatawa biletena weidâ iz abonenta maschinas.

Pahrmetumi agenturai.

Agenturai jo beeschi issaka pahrmetumus par neissmeloschu sinu issneegschanu. Agenturai, preteji laikrakstu usdewumeem, jasneedz tà sauz. „techniskà informazija": — weenkahrschs saufs protokols, bez kritikas un paskaidrojumeem un sinas no droscheem autentiskeem awoteem. Pirms kahda laika kahds weetejais laikraksts pahrmeta, ka agentura sneedzot weenigi informaziju par walsts wihru wisitem un dinejam, bet nesinojot par sarunu saturu. Ja sarunas naw nobreeduschas publizeschanai, agentura tàs newar sinot. Agenturai peemiht ofiziels raksturs un wina newar sneegt sinas no neofizieleem awoteem.

A. R.

Ar uschnu duramo.

(Sihkais feletons.)

Wispirms kahdus wahrdus par paschu uschnu duramo — kas tas par daiku, kahdàm wajadsibam to leeto.

Augot tehwa mahjàs, mahte beeschi ween eesprieda man rokâ aku dselsa lahpstinu, garâ kahtâ, un teiza:

„Atkal jasehluschi uschni, nomahz wisu dahrsu, ej' nu, dehls, paduri. To nesahli jau tu pasihsi — kupla, asàm lapam ,dsilu treknu sakni, apkahrt nekas neaug — issuhz pehdejo, bet smejàs pa gabalu — itkà tikai winas pehz Deews radijis sauliti. Neganta nesahle, tik' ta labuma — zuhkam ko pamest."

Un tà nu juhs sineet — kas ir uschni, kas ir uschnu duramais.

Wakar atkal trahpijàs man rokâ schis daiks,... E, bet ko nu par to, labak pastahstischu scho un to.

Walejàs durwis lauschas

A. Alberings. Ustrauzas, ka winam un semneeku saweenibai pahrmet, itkà tee usmetuschees par aisstahwjeem Rigas pilschtas ilggadejeem nomneekeem aiz demagogiskeem eemesleem un proti — jakarâ ar preekschâ stahwoschàm Saeimas wehleschanam. Tapehz nu nemas taisnotees „Brihwà Semê":

„Lihdz ko schis jautajums eekustinats Saeimâ, wehl 3 gadus atpakal, semneeku saweeniba eenehma noteiktu stahwokli."

Nu, redseet nu — eenehma noteiktu stahwokli un weselus trihs gadus ne no weetas. Itkà to newaretu turpinat ari nahkoschos trihs gados. Skaidri un gaischi — neesee jau nekahdi saimneeki, tikai nomneeki.

Kà ar meetu kerts jutos, kad mans nahburgs — jaunsaimneeks Arklinsch „labriht" weetâ ussauza:

„Kaput Latwija!"

„Waj tu stulbs?!" — paliku atplestu muti.

„Ja, ja — joki pee malas: Adolfa „Latwija" pagalam. Kaput ta buhda!"

„Ka' tewi nelabais, buhtu nu tà ari runajis tuhlin un nebeedejis godigu zilweku. Kà ta' schi nu tà?"

„Celuhsuschas diwas sijas: Kursemes un Latgales jaunsaimneeki atteikuschees stutet to buhdu — ta schilte efot palscha: jumtâ nodomajis rahptees pats Adolfs ar kompaniju. Pateikuschi:

„Ne, schitas baronu pelu slasds naw preeksch mums" — un projam."

„Tà, tà. Bet ko nu schis pats?"

„Nu, neko, ar weenu roku ker behgtus aiz schehsem, bet ar otru mehgina kà nebuht saglabht to buhdu. Tik ween ta preeka palizis wihram. Par jumtâ tikschanu naw wairs ko domat. Es jau teizu — ar beegeem naw arschana, ta leeta tik' tà uz saka ween bija, gluschi kà bergistu un kompanijas sikkà sehna Merta pase: palscha."

Swejneekus swejot...

Ja, ja, nudeen — swejneekus swejot sadomajuschas „Rigas Sinas". Sak' — waj ta' schee ween war swejot, bet schos nemaz? Waj tad mums ta sirds nu gluschi monopoliseta, kad wehleschanas jau tikpat kà pee durwim, bei wehletajus pat ar mikroskopu newar saskatit? Waram jau ari mehs papuhst „glahbschanas laiwas" sehgelês, ispuhsta diwascha tak neko nemaksà, bet „Zwei, drei Stimmen so oder so", kà teiza slawenais slahtaweetis Schwanksts, naw schos laikos semê metamas.

Ergo — onkuls A. R. Dersons puhsch waigos. Kad tik neplihstu — ir jau tà apgli.

Jaunsaimneeku balkis,

kuru tee kà newar sagaidit, tà newar, israhdas: weens balka gals atduhrees sozialdemokratu masineeku, bet otrs — kreiso azi un tà i nekustas no weetas. Nelaimigo buhwkokulikumu, kà apgalwo „Sozialdemokrats" zeturtdeenas numurâ, raschojuschi abi kopigeem spehkeem — i masee, i kreisee. „Tà tad — waj nu mehs abi esam slikti darijuschi, jeb waj labi, bet masineeku pahrakums te nekur naw redsams," — nobeidz „Sozialdemokrats" sawu apgalwojumu. Ar wahrdu sakot — abi labi, bahz tik' maisâ.

Sn.

Skolu buhwplanu leetà.

Mums raksta: Skolu buhwplanu apstiprinaschanas kahrtibâ pehdejâ laikâ raduschees prezedenti, kas norahda uf noteiktibas un fastanotibas wajadsibu daudzo eestahschu starpâ, kuram peekriht buhwplana zaursfatischana. Ir nepeezeeschami likwidet buhwplanu zaursfatischanas un apstiprinaschanas kahrtibâ instantschu paralelschanu, waj ari nospraussot skaidru un pakahpenisku zelu uf rezoru, kuram peekristu galigâ plana apstiprinaschana, waj ari to isdarot kahdâ spezielâ starpresoru organâ. Tàpat eewehrojot ka skolu jaunbuhwes teek ispestas, dibinajotees leelâ mehrâ uf walsts pabalsteem un aisdewumeem, wispahrejo walsts lihdzekłu taisnigas sadalischanas labâ jamehlas, lai tiktu isstrahdatas weetejam paschwaldibam noteiktas normas skolu buhwplana sastahdischanâ, jo naw noleedsams, ka dascha laba paschwaldiba daschreiz war ari nesmirst sawas realâs eespehjamibas. Tà kà mehs paschu laiku pahrdsihwojam skolu jaunbuhwju laikmetu, tad schim jautajumam wispahrigi wajadsetu peegreest leelaku wehribu, nekà tas teek darits. Peelaistàs kluhdas buhs juhtamas ilgi.

B.

Kà rodas mirdsoschee dahrgakmeni?

Kà wehjam un uhdenim, tà ari dahrgakmeneem ir sawi kustibas wirseeni. Tanis kemès, kur karsch samihdijis semneeku laukus, nodedsinajis fabrikas un seedoschas muhweezibas pilsehtas padarijis par dselschu kaudzem, tur labpraht lausch sew zelu schi dahrgakmenu Golfa straume. Pehzkara bada un inflazijas gados briljanti nemanot sahk pluhst uf masàm Reinas pilsehtinam. Kalkà un isskalusè Wahzija tapa par pasaules feltkali.

Neleelàs darbnizàs, kur strahdà daschi desmiti strahdneeku, atrod sawu weidojumu neskaitamee briljantu akmeni. Schi ir ihpatneja pasaule — briljantu internazionale, kas noteiz sawas zenas, nerehkinajotees ne ar kahdàm waldibam, nedz atsewischku waistu sikumeem. Briljanti pahreet slehgtas robeschas, noeet gar degunu robeschu sardsem un eesuhzas blokadu limjàs, neprasot neweena atkauju. Briljanti ir baltàs peles ar dsirkstoschàm azim. Ja wini pehkschni sahk behgt no kahdas wahsts, tas nosihmè nelaimi.

Kà isweidojas schee mirdsoschee dahrgumi? Leelâ istabâ pret logeem pagreezti diwi gari galdi. Pee wineem kà muhki talaros lehrpuschees sehd slihpetaji. Pazeetigi tee puhlas ap akmeneem un bara brihnumus. Sihkâ tumschâ smiltinâ tee urbj lodsinu. Zaur to tee saugas dsilak akmeni, lihdzigi astronomam mehnescha krateri. Ussin wina dsimschanas un auguma noslehpumu, krahsu un seenu zaursspihdibu. Katram akmenim ir saws wirseens, weenigais, kurâ to war slihpet. Ussinat scho wirseenu — meistaru pirmais darbs.

Akmenim, kaut tas ari masaks par kneepadatas galwinu, jabuht 34 pareisàm kantem. Pilnigi geometrifki pareisas 34 kantes, masakas nekà seenahscha azs punktini, masaka nekà war uszelt wisweiklakais no semes arkitekteem — bite.

Ehrtibu mihlotaji holandeeschi, tee isgudroja scho akmenu slihpeschanu. Wini isgudroja ari kolletu — usasinato radsinu akmena apakschejà pusê. Schis paaugstinajums sawâ sinâ ir bahka, kas sawahz sawâ wirsotnê gaismu un met to uf briljanta tumschà fona.

Katrs stars war tikt pahrlausts uf pusem; katra kante mihkstinata ar jaunu pahrdalijumu. Naw spogula, kursch nedalitos jaunos spogulos. Wiss balas, wiss war tikt mihkstinats, nogludinats, noslihpets. Tomehr tikai weenâ stingri ismehritâ linijâ atrodas akmena ekwators, josla, ap kuru peegulas stihpina. Tikai pats dimants, kuram nelihdsinas neweens metals, war eerobeschot dimantu. Spehks padodas spehkam. Tahda ir dahrgakmenu dialektika.

Ne wisi akmeni tik tihri. Daudzi, kamehr guk alwas zepuritê un teek slihpeti, saudè puteklos jau pusi sawa kermena. Slihpejamee swahrpsti trihz pa wisu darbnizu. Sliktakee akmeni pahrwehrschas putverî, kursch noputina tezeles. Bet darbnizas wezais ihpaschneeks raugas zirdi — winam sawa mahntiziba: zik leels ari nebuhtu akmens, puteklischa waj reeksta leelumà, — wina mirdsoschà daudzstuhrî eerakstits zilweka liktens. Kas prot redzet, tas redz to. Un tà firmais seltkalis slihpè weenu kanti pehz otras kà wezais Jehowa sawu semes lodi.

Skolotaju eewehleschanas un apstiprinaschanas kahrtiba.

Saskanà ar 1919. g. likumu par Latwijas isglihtibas eestahdem, skolu wirswaldes noteiz schahdu skolotaju eewehleschanas un apstiprinaschanas kahrtibu:

1.

1. Skolotaju eewehleschanas protokoli nekawejotees eesuhtami skolas waldei.

2. Bez atteeziga skolu waldes rihkojuma jauneewehletais skolotajs war stahtees darbâ tikai pehz 2 nedelam no protokola eesuhtischanas deenas.

3. Skolu walde, resp. winas presidijs, war dot rihkojumu darbu eesahkt ari pirms schi termina notezeschanas.

4. Ja par eewehleià kandidata apstiprinaschanu raduschàs schaubas, skolu waldes presidijs war dot rihkojumu nestahtees darbâ, kamehr skolu waldê naw notikusi formala apstiprinaschana; leetas isschkirschanai skolu waldê janoteek ne wehlak kà weena mehnescha laikâ no protokola eesuhtischanas deenas.

2.

1. Ja skolotajam leeziba ijdota ar laika aprobeschojumu, tad tas apstiprinams tikai uf laiku, kahds atsihmets leezibâ.

2. Bez tam skolotaju war apstiprinat uf laiku (lihdz mahzibas gada beigam):

a) ja skolotajs isdarijis kahdus pahrkahpumus, un

b) ja pee apstiprinaschanas jaunâ darba weetà raduschàs schaubas par to, waj kandidats peemehrots dotai darba weetai.

Otrâ punktâ paredsetos gadijumos deenesta eerobeschojumeem isprasama skolu winswaldes peekrischana.

3.

Ja diwi deenas pirms skolotaju wehleschanam, kas bijuschas publiski issinotas, skolu padomes naw sawus kandidatus peeteikuschas, tad wehlakee eebildumi par skolas padomes teesibu neeewehroschanu kandidatu usstahdischanâ saudè sawu spehku.

Mahksla.

Rakstneeku miteklis Alpos.

Z. Pasihstamais frantschu romanists Pjers Benuà, kursch patlaban usturas Alpu kalnos, Grande-Chartreuse klosteri (scho klosteri muhki pehz basnizas schkirschanas no walsts atstahjuschi un pahrzehluschees uf Spaniju), nodomajis winu slehgt turistu apmeklejschanam un eerihkot starptautisku rakstneeku fatikschanas weetu. Benuà stahjees sakaros ar frantschu un

Valsaka musejs.

Z. Nesen pagahja 75 gabi kopsch frantschu romanista Honorè de Balzac nahwes deenas. Sakarâ ar scho peeminas deenu Nujorkas grahmatu tirgotajs Gabriels Wels nodomajis Basaka nauktsu Passy'à, kurà rakstneeks miris, par 50.000 franku nopirkt un eerihkot winà museju.

Demokratiskà zentra un bespartejisko sabeedrisko darbineeku kandidatu saraksts:

Nr. 10. Rigā. Nr. 10.

1. Tschakste, Jahnis — Latwijas walsts presidents.
2. Wefmans, Jahnis — Saeimas sekretars un budscheta komisijas preekschsehdetajs, „Latwijas Wehstnescha" atbildigais redaktors, bij. suhtnis Kreewijâ.
3. Kreewinsch, Adams — Latwijas hipoteku bankas waldes lozeklis, bij. darba ministrs.
4. Breikschs, Jahnis — Rigas pilsehtas waldes lozeklis.
5. Leepinsch, Reinis — Skolu wirswaldes direktors.
6. Bergis, Peteris — swehrinats adwokats, Saeimas deputats, bij. eekschleetu ministrs.
7. Kuhla, Peteris — pamatskolas pahrsinis, Latwijas skolotaju saweenibas preekschsehdetajs.
8. Bitte, Erasts — Senata wirsprokurora beedrs.
9. Dischlers, Karlis — dozents, Universitates tautsaimn. un tees. sin. fakultates dekans.
10. Pihpin, Berta — Latwju seeweeschu nazionalâs ligas preekschneeze.
11. Sihlis, Oskars — departamenta direktors.
12. Meesis, Jahnis — walsts kontroles padomes lozeklis.
13. Melnalksnis, Krischs — tautskolu direktors.
14. Ewans, Alekfandrs — sewischki swarigu leetu ismekleschanas teesnesis.
15. Leepa, Martinsch — redaktors.
16. Bruschis, Mikelis — Latwijas hipoteku bankas galwenais direktors.
17. Balodis, Antons — Latwijas suhtnis Leetawâ.
18. Kalninsch, Arwids — Universitates dozents, isglihtibas ministrs, Saeimas deputats.
19. Semgals, Gustaws — notars, bij. apsardsibas ministrs, bij. Rigas pilsh. galwa.

Nr. 9. Widsemê. Nr. 9.

1. Tschakste, Jahnis — Latwijas walsts presidents.
2. Bergis, Peteris — swehrinats adwokats, Saeimas deputats, bij. eekschleetu ministrs.
3. Leepinsch, Reinis — skolu wirswaldes direktors.
4. Arajs, Julijs — Semes bankas juriskonsults, tautas bankas waldes lozeklis, zentralâs saweenibas „Konsums" padomes lozeklis, bij. teesleetu ministrs.
5. Kreewinsch, Adams — Latwijas hipoteku bankas waldes lozeklis, bij. darba ministrs.
6. Kalninsch, Eduards — generalis, artilerijas inspektors.
7. Melnalksnis, Krischs — tautskolu direktors.
8. Bokalders, Jahnis — Universitates dozents, finansu wizeministrs, semes bankas padomes preekschsehdetajs.
9. Osits, Andrejs — pamatskolu inspektors.
10. Duhnis, Jahnis — grahmatruhpneeks.
11. Leepa, Martinsch — redaktors.
12. Zukurs, Reinis — skolotaju instituta wizedirektors.
13. Balodis, Antons — Latwijas suhtnis Leetawâ.
14. Ewans, Alekfandrs — sewischki swarigu leetu ismekleschanas teesnesis.
15. Brenners, Woldemars — skolotajs, Rigas aprinka skolotaju beedribas preekschneeks.
16. Osols, Karlis — Latwijas suhtnis Kreewijâ.
17. Kuhla, Peteris — pamatskolas pahrsinis, Latwijas skolotaju saweenibas preekschsehdetajs.
18. Kreews, Karlis — pilsehtas galwa.
19. Purinsch, Pauls — skolas pahrsinis.
20. Grasis, Arturs — Latw. lauksaimn. ekonomiskàs sabeedribas waldes lozeklis.
21. Bitte, Erasts — senata wirsprokurora beedrs.
22. Breikschs, Jahnis — Rigas pilsehtas waldes lozeklis.
23. Kalninsch, Arwids — Universitates dozents, isglihtibas ministrs, Saeimas deputats.

Nr. 10. Kursemê. Nr. 10.

1. Tschakste, Jahnis — Latwijas walsts presidents.
2. Kalninsch, Arwids — Universitates dozents, isglihtibas ministrs, Saeimas deputats, Kursemes lauksaimn. zentralbeedribas preekschneeks.
3. Kreewinsch, Adams — Latwijas hipoteku bankas waldes lozeklis, bij. darba ministrs.
4. Wefmans, Jahnis — Saeimas sekretars un budscheta komisijas preekschsehdetajs, „Latwijas Wehstnescha" atbildigais redaktors, bij. suhtnis Kreewijâ.
5. Sihlis, Oskars — departamenta direktors.
6. Retters, Roberts — inscheneers, Leepajas dselszeku galweno darbnizu preekschneeks.
7. Schenhofs, Karlis — pamatskolu inspektors.
8. Stengrewizs, Gotfrids — Tautas labklahjibas ministrijas soz. apgahdibas nodalas waditajs.
9. Salamans, Jahnis — Tukuma-Talsu aprinka pamatskolu inspektors, bij. Dobeles tirdsneezibas skolas inspektors.
10. Andersons, Jahnis — lauksaimneeks.
11. Rosits, Karlis — agronoms, „Semkopja" redaktors, Latweeschu lauksaimn. ekonomiskàs sabeedribas direktors.
12. Leepinsch, Reinis — skolu wirswaldes direktors.
13. Allaschs, Kristaps — skolotajs, lauksaimneeks.
14. Kweesis, Krischs — agronoms.
15. Kreews, Karlis — Wentspils pilsehtas galwa.

Nr. 10. Semgalê. Nr. 10.

1. Tschakste, Jahnis — Latwijas walsts presidents.
2. Juraschewskis, Peters — teesleetu ministrs, bij. eekschleetu ministrs, lauksaimneeks.
3. Kuhla, Peteris — pamatskolas pahrsinis, Latwijas skolotaju saweenibas preekschsehdetajs.
4. Semgals, Gustaws — notars, bij. apsardsibas ministrs.
5. Bischkopis, Karlis — Latwijas hipoteku bankas waldes lozeklis, bij. darba ministrs.
6. Bruschis, Mikelis — Latwijas hipoteku bankas galwenais direktors.
7. Leepinsch, Reinis — skolu wirswaldes direktors.
8. Arajs, Julijs — Semes bankas juriskonsults, tautas bankas waldes lozeklis, zentralâs saweenibas „Konsums" padomes lozeklis, bij. teesleetu ministrs.
9. Kreewinsch, Adams — Latwijas hipoteku bankas waldes lozeklis, bij. darba ministrs.
10. Melnalksnis, Krischs — tautskolu direkt.
11. Ausinsch, Alfreds — pasta-telegrafa wirswaldes galwenais direktors.
12. Jekabsons, Karlis — rakstneeks, lauksaimneeks.
13. Bergis, Peteris — swehr. adwokats, Saeimas deputats, bij. eekschleetu ministrs.
14. Balodis, Antons — Latwijas suhtnis Leetawâ.
15. Rosits, Karlis — agronoms, „Semkopja" redaktors, Latweeschu lauksaimn. ekonomiskàs sabeedribas direktors
16. Leepa, Martinsch — redaktors.
17. Meesis, Jahnis — walsts kontroles padomes lozeklis.
18. Elzers, Roberts — bjelsszeku wirswaldes soz. apgahdes nodalas waditajs.
19. Ewans, Alekfandrs — sewischki swarigu leetu ismekleschanas teesnesis.
20. Breikschs, Jahnis — Pilsehtu un meestu pashwaldibu kongresa biroja preekschsehdetaja beedrs.
21. Kalninsch, Arwids — Universitates dozents, isglihtibas ministrs, Saeimas deputats.
22. Wefmans, Jahnis — Saeimas sekretars un budscheta komisijas preekschsehdetajs, „Latwijas Wehstneschn" atbildigais redaktors, bij. suhtnis Kreewijâ.
23. Juraschewskis, Peteris — teesleetu ministrs, bij. eekschleetu ministrs, lauksaimneeks.
24. Semgals, Gustaws — notars, bij. apsardsibas ministrs.
25. Sihlis, Oskars — departamenta direkt.

Nr. 10. Latgalê. Nr. 10.

1. Tschakste, Jahnis — Latwijas walsts presidents.
2. Obschteins, Fridrichs — pamatskolu inspektors.
3. Kalninsch, Eduards — generalis, artilerijas inspektors.
4. Dischlers, Karlis — dozents, Universitates tautsaimn. un tees. sin. fakultates dekans.
5. Rupais, Jahnis — privatadwokats.
6. Kreewinsch, Adams — Latwijas hipoteku bankas waldes lozeklis, bij. darba ministrs.
7. Bruschis, Mikelis — Latwijas hipoteku bankas galwenais direktors.
8. Leepinsch, Reinis — skolu wirswaldes direktors.
9. Arajs, Julijs — Semes bankas juriskonsults, tautas bankas waldes lozeklis, zentralâs saweenibas „Konsums" padomes lozeklis, bij. teesleetu ministrs.
10. Melnalksnis, Krischs — tautskolu direkt.
11. Ausinsch, Alfreds — pasta-telegrafa wirswaldes galwenais direktors.
12. Jekabsons, Karlis — rakstneeks, lauksaimneeks.
13. Bergis, Peteris — swehr. adwokats, Saeimas deputats, bij. eekschleetu ministrs.
14. Balodis, Antons — Latwijas suhtnis Leetawâ.
15. Rosits, Karlis — agronoms, „Semkopja" redaktors, Latweeschu lauksaimn. ekonomiskàs sabeedribas direktors
16. Leepa, Martinsch — redaktors.
17. Meesis, Jahnis — walsts kontroles padomes lozeklis.
18. Elzers, Roberts — bjelsszeku wirswaldes soz. apgahdes nodalas waditajs.
19. Ewans, Alekfandrs — sewischki swarigu leetu ismekleschanas teesnesis.
20. Breikschs, Jahnis — Pilsehtu un meestu pashwaldibu kongresa biroja preekschsehdetaja beedrs.
21. Kalninsch, Arwids — Universitates dozents, isglihtibas ministrs, Saeimas deputats.
22. Wefmans, Jahnis — Saeimas sekretars un budscheta komisijas preekschsehdetajs, „Latwijas Wehstneschn" atbildigais redaktors, bij. suhtnis Kreewijâ.
23. Juraschewskis, Peteris — teesleetu ministrs, bij. eekschleetu ministrs, lauksaimneeks.
24. Semgals, Gustaws — notars, bij. apsardsibas ministrs.
25. Sihlis, Oskars — departamenta direkt.

Latwijas Jaunsemneeku Saweenibas Saeimas kandidatu saraksts:

Rigas wehleschanu apgabalâ.

Saraksts Nr. 4:

1) Otto Ronahzs, Saeimas deputats, redaktors;
2) Woldemars Samuels, swehrinats adwokats;
3) Kristaps Bachmanis, Saeimas deputats, notars;
4) Peters Kalninsch, tirgotajs;
5) Jahnis Kengis, agronoms;
6) Karlis Kreewinsch, walsts semju inspektora palihgs;
7) Peters Plostinsch, Rigas aprinka walsts semju inspektors;
8) Jahnis Akuraters, rakstneeks;
9) Eduards Torgans, Latwijas Kara Inwalidu Saweenibas padomes preekschsehdetajs;
10) Markus Gailits, semkopibas ministrs;
11) Augusts Schmidts, zentralâs semes eerihzibas komitejas eerednis;
12) Julijs Lesdinsch, inscheneers.
13) Hermans Muischneeks, agronomijas darbineeks;
14) Karlis Skalbe, Saeimas deputats;
15) Andrejs Iksens, jaunsaimneeks;
16) Karlis Keegels, jaunsaimneeks;
17) Paulis Strasdinsch, biroja waditajs;
18) Alberts Salts, redaktors;
19) Antonijs Kalninsch, agronoms.

Widsemes wehleschanu apgabalâ.

Saraksts Nr. 4:

1) Ernsts Bauers, Saeimas deputats, agronoms;
2) Peters Plostinsch, Latwijas Massaimneeku organisaziju preekschsehdetajs;
3) Otto Ronahzs, Saeimas deputats, redaktors;
4) Woldemars Samuels, swehrinats adwokats;
5) Jahnis Kengis, agronoms;
6) Kristaps Bachmanis, Saeimas deputats, notars;
7) Eduards Torgans, jaunsaimneeks Lubanâ;
8) Paulis Strasdinsch, biroja waditajs;
9) Antonijs Kalninsch, agronoms;
10) Arnolds Mitulis, agronoms;
11) Peters Kalninsch, lauksaimneeks Dolê;
12) Alfreds Behrsinsch, swejneeks Salazgriwâ;
13) Hermans Muischneeks, rajona agronoms;
14) Jahnis Rihters, jaunsaimneeks Leepupê;
15) Juris Dalbinsch, jaunsaimneeks-amatneeks Ikschkilê;
16) Karlis Kreewinsch, walsts semju inspektora palihgs;
17) Jahnis Akuraters, rakstneeks;
18) Karlis Baltais, jaunsaimneeks Sinolê;
19) Alfreds Salinsch, jaunsaimneeks Lubanâ;
20) Martinsch Maranska, jaunsaimneeks Weismanos;
21) Alberts Salts, redaktors;
22) Markus Gailits, semkopibas ministrs.

Semgales wehleschanu apgabalâ.

Saraksts Nr. 1:

1) Markus Gailits, semkopibas ministrs;
2) Jahnis Lininsch, jaunsaimneeks Schkibê;
3) Otto Ronahzs, Saeimas deputats, redaktors;
4) Kristaps Bachmanis, Saeimas deputats, notars;
5) Karlis Maisinsch, jaunsaimneeks Swehtes pagastâ;
6) Jahnis Kengis, agronoms;
7) Ernsts Bauers, Saeimas deputats, agronoms;
8) Paulis Strasdinsch, biroja waditajs;
9) Schanis Osolinsch, redaktors Auzê;
10) Mikelis Leepinsch, skolotajs Jaun-Auzê;
11) Ernsts Grinbergs, semkopis;
12) Alberts Millers, massaimneeks Nauditê;
13) Schanis Osolinsch, agronomijas darbineeks Rigâ;
14) Schanis Rekss, jaunsaimneeks Brambergê;
15) Peters Plostinsch, Latwijas Massaimneeku organisaziju preekschsehdetajs.

Kursemes wehleschanu apgabalâ.

Saraksts Nr. 1:

1) Kristaps Bachmanis, Saeimas deputats, notars;
2) Ernsts Bauers, Saeimas deputats, agronoms;
3) Otto Ronahzs, Saeimas deputats, redaktors;
4) Markus Gailits, semkopibas ministrs;
5) Paulis Strasdinsch, biroja waditajs;
6) Indrikis Waaks, tahlbrauzeju kuga stuhrmanis;
7) Frizis Ahfeldts, jaunsaimneeks Spahrê;
8) Jahnis Kengis, agronoms;
9) Karlis Skalbe, Saeimas deputats, rakstneeks;
10) Martinsch Resewskis, jaunsaimneeks Turlawâ;
11) Ernsts Erhards, skolotajs Sakâ;
12) Andrejs Jakobsons, jaunsaimneeks;
13) Frizis Preisbergs, tahlbrauzeja kuga kapteinis;
14) Krischs Menza, swejneeks Wentspilî;
15) Woldemars Samuels, swehrinats adwokats.

Latgales wehleschanu apgabalâ.

Saraksts Nr. 12.

1) Ernsts Bauers, Saeimas deputats, agronoms;
2) Arturs Aparneeks, atwakinats pulkwedis-leitnants, jaunsaimneeks-ruhpneeks;
3) Markus Gailits, semkopibas ministrs;
4) Jahnis Akuraters, rakstneeks;
5) Karlis Skalbe, Saeimas deputats, rakstneeks;
6) Nikolajs Kalninsch, semkopis, sihksemneeks;
7) Kristaps Bachmanis, Saeimas deputats, notars;
8) Woldemars Samuels, swehrinats adwokats;
9) Jahnis Kengis, agronoms;
10) Paulis Strasdinsch, Latwijas Jaunsemneeku Saweenibas Biroja waditajs;
11) Peters Plostinsch, Rigas aprinka walsts semju inspektors;
12) Jahnis Seeks, jaunsaimneeks;
13) Eduards Lapinsch, jaunsaimneeks;
14) Jahnis Lininsch, semkopis;
15) Jekabs Kalninsch, eerednis, jaunsaimneeks;
16) Jahnis Barinskis, semkopis-jaunsaimneeks;
17) Ignats Gribuls, semkopis-jaunsaimneeks;
18) Niklafs Kokts, pagasta waldes darbwedis, sihksemneeks;
19) Peters Lapinsch, semkopis, sabeedrisks darbineeks;
20) Nikolajs Ahbolinsch, wezsaimneeks, bijuschais meerteesnesis;
21) Karlis Kreewinsch, Rigas aprinka walsts semju inspektora palihgs;
22) Augusts Galans, jaunsaimneeks, skolas pahrsinis;
23) Andrejs Osolinsch, wezsaimneeks, pagasta waldes preekschsehdetajs;
24) Antons Gedusch, jaunsaimneeks;
25) Otto Ronahzs, Saeimas deputats; redaktors;

Darba jubilejā

Latvijas ražotajus apvienos un viņu intereses izpaudīs

Izstādes laikā jubilejas svētki

Lauksaimniecības rūpniecības 30 amatniecības gadu JUBILEJAS IZSTADE

Jelgavā, no 12.-20. septembrim 1925. g.

(Iepr. gadā, no 15-20 jūlijam, latvieši sarīkoja pirmo šādu izstādi Jelgavā, bez citautiešu līdzdalības. Tā uzskatāma kā pirmais solis latviešu saimnieciskās neatkarības nodrošināšanā)

Šī gada jubilejas izstādē atvērs nodaļas visām lauksaimniecības un lauksaimniecību veicinošām nozarēm, kā arī rūpniecībai un amatniecībai. Sevišķi plašu uzstādīs lopkopības nodaļu, kurā pirmo reizi pēc kara Vislatvijas apmērā piedalīsies mūsu lopkopība.

Eksponati jāpieteic Zemgales Lauksaimn. Centralbiedrībā Jelgavā, Katoļu ielā Nr. 46, līdz 1. septembrim š. gadā.

Izstādes Komisija

Svētkos piedalas 15 kori un iecienīti mākslinieki.

Latvijas

Tautas Universitate

Rigā, Raiņa bulv. 8.

Tālrunis 76-89.

VI. mācibas gads.

Juridiski-ekonomiskā, mākslas-filozofijas, dabaszinibu un elektrotechniskā fakultates, mākslas-filosofijas fak. pedagogiskā nodalā, divgadejā sagatavošanas kursā uz abituriju, latiņu, latvju, angļu, vācu un franču valodu kursos — lekcijas sāksies 21. septembrī š. g.

Pieteikšanās un tuvaki paskaidrojumi L. T. U. kanclejā, Rāiņa bulv. 8, laikā no p. 5—8 vakarā. Tālr. 76-89.

Semkopibas departaments

sch. g. 11. septembri plksl. 11

pahrdos Wainodes muischà atklahtà wairaksfischanà walsts saimneezibas inwentaru, materialus un produktus.

Pahrdoschanà nahks: 1 lokomobile „Marschal un Sohn" firmas 10 HP., 5firnawu eetaise ar diweem malameem gangeem un putraimu taisitaju, torfa saimneezibas inwentars (truli bjelsschinas u. t. t.), sagatawots un tischahwets torfs, torfa pakaischi, ahbolinsch, wasarajas salmi, pelawas.

Tuwakas ziņas Rigà, Semkopibas departamenta adm. saimneezisktà balsà un Wainodes muischà pee J. Putnina kga.

Latwijas

Massaimneeku Ekonomiskà Sabeedriba

Tahlr. 82-41 un 88-63 Rigà, Terbatas eelà 1-13. Telegr. adr. „Massaimneeks"

peedahwà no sawa weikala watrumà un masumà par loti peemehrigàm zenam pret tuhlst samaksu un uf nomaksu:

Lauksaimneezibas maschinas un rihkus

labako ahrsemju fabriku lokomobiles, traktorus, kulmaschinas, rindu sehjmaschinas, kartupelu rokamàs maschinas, planjmaschinas, grahbekluus, arklus, ezeschas, isstaptis u. z.

Peensaimneezibas maschinas un rihkus,

daschadus separatorus, tà: Turbo, Roland, Milka, Lakta, Pero, Neva, Baltik, Westfalia, Fortuna, sweesta kulmuzas, atspaidamos galdus; eerihko plinigas kopmoderneezibas u. z.

Mahkfligos mehslus:

kaliju, Tomasmilus, superfosfatu, kainitu, gipsi, Tschilisalpeteri lauku mehslofschanai u. z.

Sehklas:

dahrsaju un plawu sehklas, wisadas schkirnes labibas sehklas u.z.

Daschadus buhwapkolumus:

zementu, kalkus, gipsi; sastahda buhwplanus, isweed daschadus buhwdarbus u. z.

Kolonialprezes: tehju, kafiju, kakao, miltus, zukuru, silkes, tabaku, petroleju u. z.

Pee weikala atwehrets linu peenemschanas punkts.

Esenzes un smarschu ettas

sihrupu, konfektu, likeeru un parfimerijas ruhpneezibam

peedahwà wairumà

A. Rosenbergs, Blaumana eelà 27. Tahlr. 35-86. Spezialimports.

Jachtu noovkli 1926. gadâ noteiza uſ 2 latu no reg. tona. Jachtu ir ap 70.

Jaunu muſikas eſtradi nolehma zelt „Arkadhas" dahrſâ paſchâ kalnâ un nojaukt pee eeejas wezo alus leeweni.

Maſkawas un Kijewas eelu ſtuhri turpmak zimenu dahrſinus wairs neatkaus, bet apdehſtis kokeem un kruhmeem, Grihſinkalnâ muſikas eſtradi pahrweetos uſ zitu weetu, lai paplaſchinatu laukumu kalna galâ, pee kalna berihkos ari ſporta laukumu un gar Pernawas ceku apdehſtijumus, bet peegahſé — roſchu laukumu. Pilſehtas dahrſus nolehma turpmak atlaut tikai wehrtigeem muſikaliſkeem preekſchnefumeem.

Nodokli no alkoholiſku dſehreenu weikaleem, kuros dſehreenus nepatehrê uſ weetas, pilſehtas walde nolehma eewest 1926. gadâ. Nodokli war uſlikt lihdſ 200 prozentus no katra uſnehmuma patentes makſas.

Palihdſiba maſgadigeem noſeedſneekeem.

Ar maſgadigo laboſchanas eeſtahſchu ilggadigo waditaju J. Paſewitſchu preekſchgalâ nodibinajuſees pee Widſemes patronata beedribas nodala ar nojaukumu „Atbalſts", kuras uſdewums — atbalſtit maſgadigo laboſchana eeſtahſchu audſeknus un palihdſet teem kluht par godigeem pilſoneem. Nodaļas organiſazijas ſapulze zeturtdeen, 17. septembrî, pulkſten 7 wakarâ, Antonijas eelâ 6, zeetumu wirswaldes telpâs.

a. **Cezirknu pahrwaldes.** Pilſehtas valdei eeſneegts preekſchlikums eewest cezirknu pahrwaldes organus Bolderajâ, Solitudê, Ilgezeemâ, Schwarzmuiſchâ, Beerinos, Tornakalnâ, Biſchumuiſchâ, Luzawſalâ, Kundſinſalâ, Jengragâ, Purwzeemâ, Tſcheekurkalnâ, Meſchparkâ, Mihlgrahwi, Sarkandaugawâ un ap Jugla. Preekſchlikums nodots pilſehtas domei.

a. **Atraidits ſwejneeku luhgums.** Latwijas ſwejneezibas zentralbeedriba eeſneeguſi pilſehtas waldei luhgumu atlaut ſwejneekeem peegahdat ſiwis Daugawmalas tirgû ari pirms 7 rihtâ. Zitadi wineem janododot ſiwis uſpirzejeem - tirdſineekeem ſem zenas. Pilſehtas walde luhgumu atraida. Swejneekeem, kureem tirgû ſawas paſtahwigas weetas, atlauts tàs zenemt jau 6 rihtâ; kureem ſchahdu weetu naw, tirgu newarot atlaut pirms 7 tapehz, ka to aiſleedz tirgus noſazijumi.

Ns. **Dſihwes dahrdſiba maſinas.** Uſturas minimums (deenas razija) augustâ makſaja 95.31 ſant. (julijâ — 1.01 ls). Zehluſchàs ſweſta un galas zenas, bet krituſchàs maiſei un ſaknem.

Ns. **Premijas par pahrluhſuſchu fleeſchu uſrahdiſchanu.** Dſeliſzeļu wirswalde nolehmuſi iſmaksat 1 latu par katru uſrahditu pahrluhſuſchu fleedi.

a. **Schoferu pahrbaudiſchanu** iſdaris katru treſchdeenu 4 deenâ laukumâ pee Weeſtura dahrſa, bet automobiļu un motozikletu pahrbaudiſchanu pee preſekturas pilſehtas kanala malâ plkſt. 3 deenâ.

La. **Iſdewiga laſchu ſweja.** Pehdejàs deenàs pehz leelàm wehtram juhrâ, Daugawas ſwejneeki welk bagatus laſchu lomus. Wiswairak laſchu keras Daugawas mutê Bolderajas tuwumâ un Doles tatſchos. Sakarâ ar to ſwaigu laſchu zenas ir nokrituſchas lihdz 30—40 rbl. par 400 grameem.

La. **Jauna koku ſahgetawa.** Mellermuiſchâ Sarkandaugawâ patlaban kokrupneeks Lewins zel jaunu koka ſahgetawu uſ Rigas komerzbankas gruntsgabala.

La. **Kreewija meklê noliktawas labibai.** Kreewijas ahrejàs tirdſneezibas pahrſtahwji roſigi meklê pilſehtâ leelakas noliktawas, kur noweetot ſawu uſ ahrſemem eksportejamo labibu. Eewaditas ſarunas pat ar teem twaikonu un bureneeku ihpaſchneekeem, kuri pahrſemo Andreja oſtâ, ar noluhku noweetot minetos kugos uſ daſcheem mehneſcheem Kreewijas labibu.

Dſiuntſarakſtu nodalâ uſſaukti

8. septembrî:

Tirgotajs Auguſts Praulinſch-Praule no Wijzeema ar Elmu Karlini Kauſis-Kaus no Inzeema; operdſeedatajs Moiſejs Joſelewitſchs no Rigas ar Freigu Grintuch, dſim. Kazen, no Rigas; eerednis Adolfs Kanders no Rigas ar Waliju Lemſer no Rigas; grahmatwedis Rudolfs Glezermans no Rehſeknes ar Luziju Schwalbe no Warklanseem; ſtrahdneeks Metels Schizs no Gramſdas ar Karlinu Friderika Kannin, dſim. Porin, no Wentſpils; tirgotajs Samuels Rafalowitſchs no Daugpils ar Weru Joſe no Maſkawas; ſtrahdneeks Jahnis Ciniks no Rigas ar Herminu Lilliju Nilelſon no Rigas; ſtrahdneeks Jekabs Rudolfs Egle no Katlakalna ar Selmu Antoniju Miller, dſim. Reekſtin, no Rigas; eerednis Andrejs Wehwerbrands no Tirſas ar Mariju Pehlman, dſim. Merz, no Straupes; eerednis Jahnis Sarinſch no Ruhjeenas ar Martu Roſaliju Mauriņ, ari Sneegs, dſ. Greeſe no Ruhjeenas; ſtudents Juris Fleſners no Kuldigas ar Miliju Herminu Wihtol no Rigas; monteers Hermans Jekabs Kurlaus no Rigas ar Alfi Skulte no Rigas; ſtrahdneeks Konſtantins Iwanows no Rigas ar Wiweju Michejew no Rigas; inſcheneers Otto Woldemars Leimans no Walmeeras ar Praſkowju Grewentz, dſim. Pleenowa no Iweras; grahmatwedis Aleksandrs Bernards Landſmans no Rigas ar Emiliju Wilhelminu Buzle, dſim. Hoch, no Plawinam; koku ſchkirotajs Norberts Gabais no Ludſas ar Sofiju Kufman no Zehſim; juriſts Guſtaws Reinholds Mants no Wahzijas ar Editi Klaru Betke no Rigas; ſtrahdneeks Jahnis Lobinſch no Jaunpeebalgas ar Olgu Emiliju Mengelſon no Slokas; ſtrahdneeks Jewjejs Markinows no Rigas ar Annu Kalmaſchnikow no Rigas; ſchofers Karlis Jekabs Schuchs no Rigas ar Annu Leepiņ, ari Leepa, no Rigas; kapteinis Karlis Alberts Tomſons no Walmeeras ar Juliju Ludmillu Algar no Rehſeknes; kurpneeks Jahnis Eduards Leelpelers no Ropaſcheem ar Bertu Mariju Krastiņ no Allaſcheem; juweleers Julijs Okers no Gmindes ar Brunhildi Aleksandru Deniſow no Rigas. an.

Kulturelà un ſabeedriſkà dſihwe.

1. Latwijas ahrſtu un ſobahrſtu kongreſu

atklahs peektdeen 11. ſept. 10 rihtâ, Rigâ, Latweeſchu beedr. namâ, Merkela eelâ 13. Organiſazijas komiteja luhdz ahrſtus un ſobahrſtus, kuri techniſku eemeſlu dehl nebuhtu ſanehmuſchi uſaicinajumu, neuſſkatit to par ſchkehrſli peedalîſchanàs kongreſâ.

R. L. B. walodneezibas nodaļas ſehde buhs rihtſwakar no 6—8.

Prof. K. T. Schakowa lekzija: „Relatiwais un abſolutais" rihtwakar plkſt. 19½ Torna eelâ 4, 27. pamatſkolâ. Eeeja pret ſeedojumeem.

Skolotaju eewehribai.

Nupat iſnahkuſchas:

	Ls. ſ.
Adamowitchs, Fr., **Ahreiropas ſemes.** Jaunajàm pamatſk. programam peemehrots geogr. kurſs, Ar 130 ſihmejumeem	2,40
„ „ **Eiropa.** Jaunajàm pamatſkolu programam peemehrots geografijas kurſs. Ar daudſàm ainawam, diagramam un kartogramam	1,80
Allaſchs, Kr., **Geometrija dſihwê** I. Pamatſkolas 3.-kl. kurſs, peemehrots jaunajàm programam	1,—
Behrſinſch, R., **Hugendgarten** I. 9. e ſpeedums	2,60
Dehkens, K., **Wadonis rehkinu mahzibà** I. poſms	1,10
„ „ „ II. poſms	1,20
Dreimanis, P., **Latwijas wehſture.** Pamatſkolu kurſs	3,—
Guſtaws, K., **Rimiſas pamatjehdſeeni.** II. bala. Organiſkà ķimija	3,20
Kurſens, M., **Geometrija pamatſkolai** III. bala	1,—
„ „ „ IV. „	1,—
Rihtinſch, Indr., **Awotinſch.** Abeze mahjai un pirmſkolai, ar A. Kronenberga iluſtr. 3 trahſàs.	1,60
Schtahls, M., **Rehkinuſchanas teorija** IV. pamatſk. klaſei	—,90

Iſnahks ſeptembrî:

Bormanis, K., **Latwijas un fiſiſkà ģeografija.** Jaunajàm pamatſk. programam peemehrots kurſs.
Siriš, A., **Fiſika. Cewads. Pamatjehdſeeni mechanikâ. Mahziba par ſchkidrumeem un gaſem.** Widuſſkolas I. kl. kurſs.
Dauge, A. un W. Pludons, **Muhſu laſamà grahmata pamatſkolai.** V. bala. Ar rakſtneeku gihmetn.
Elkſnis, S. agr., **Laukſaimneezibas pamatmahziba.** Pamatſk. kurſs, peemehrots jaunajai programai.
Greenfelds, J., **No ſkanas un burta lihdz teikumam.** Abeze kurimehmeem.
Jurjans, P., **Dſeeſmas ſehnu widuſſkolam.**
Kahrklina, Lidija, agr., **Mahjinriba.** Pamatſk. jaunajàm programam peemehrots kurſs.
Leimanis, A., **Skaitlu mahkſla pamatſkolam.** 3. kl. kurſs.
Preedit18, O. un R. Slotows, **Trigonometrija.**
„ „ „ **Trigonometrijas uſdewumu krahjums.**
Saliņſch, J., **Geometrija pamatſkolas** IV. klaſei.
Traubergs, J., **Botanika widuſſkolam.** III. d. Augu anatomija un fiſiologija.
Wipers, prof. R., **Wiſpahrejà wehſture** I. d. Senatne.
Виппер, проф, Р. Ю., **Исторня человеческой культуры,** ч. II. Средние века.

A. S. Walters un Rapa,
Rigâ, Teatra eelà Nr. 11.

Egiptes printſcha tragedija.

1. Pehrn anglu fabeedribai kluwa ſinams, ka Anglijâ jau 23 gadus dſihwo eeſlodſits kahdâ priwatâ wahjprahtigo namâ Egiptes prinzis Achmeds Seifedins. Schi printſcha dſihwes ſtahſts noder par weelu uſtrauzoſcham romanam. Wina tragedija eeſahkàs 1898. g., kad winſch bij wehl tikai 17 g. weſs. **Printſcha mahſa bij apprezejuſees ar tagadejo Egiptes karali,** toreiſejo trona tihkotaju Fuadu. Mahſa ſchehlojàs brahlim, ka wihrs apejotees ar winu pahrak brutali. Reiſ Achmeds ſatizis ſawu mahſas wihru kahdâ greſnâ Kairo klubâ un peepraſijis no wina gandarijumu par nezeenigu un rupju apeeſchanos ar mahſu. Uſtraukumâ Achmeds iſrahwis rewolweri un iſſchahwis. Lode eewainojuſi Fuadu kaklâ. Eewainojums nebijis bihſtams, bet Achmeds tizis tuhlin apzeetinats un noteeſats uſ 7 gadeem zeetumâ. Wehlak winam ſodu ſamaſinaja uſ 4 g. zeetumâ. Pehz zeetuma ſoda noſehdeſchanas Achmedu aiſſuhtija uſ Angliju wahjprahtigo namâ, kur winam pat nelahwa laſit grahmatas, ne ari rakſtit.

Achmeda milſigos ihpaſchumus waldiba ſekweſtreja un eezehla pahr teem pahrwaldneekus, kuri rihkojoties loti patwarigi. Printſcha mahte Newdtjiwani, kura dſihwo Konſtantinopolê, mehginajuſi dabut dehla mantu ſawàs rokàs, bet tas winai neiſdewees. Makdonalda kabineta laikâ wina eeſneedſa anglu waldiņai ſuhdſibu, kurâ peepraſija dehla atſwabinaſchanu, jo winſch eſot pilnigi weſels un teekot turets wahjprahtigo namâ weenigi uſ Fuada rihkojumu. Makdonalda waldiba eewadija ſchini leetâ iſmekleſchanu, bet Egiptes waldiba iſdarijuſi diplomatiſku ſpeedeenu un peedraudejuſi, ka Seifedina atſwabinaſchanas gadijumâ Egiptê warot notikt ſazelſchanàs. Tadehl Seifedins palika wahjprahtigo namâ. Tomehr par winu ſahka rakſtit preſe un wina liktenis nahza ſinams plaſchakai ſabeedribai.

Pagahjuſcho pirmdeenu Egiptes prinzis peepeſchi paſuda. Winſch dabujis atlauju aiſbraukt ſawâ automobili uſ tuwejo pilſehtinu noklauſitees konzertu, un no turenes wairs neatgreeſees. Behgłam ſadſihtas pehdas lihdz Bulonai. Weens no paſaſcheereem, kas brauzis pagahjuſcho pirmdeenu ar kugi no Haſtingſas uſ Franziju, eewehrojis kuga ſmehkeſchanas telpàs paſaſcheeri, kas iſlizees ſawads ar ſawu iſtureſchanos. Winſch azimredſot bijis wahjprahtigs, jo beeſchi un neſakarigi ſmehjees. Sawado paſaſcheeri pawadijuſchi wihreeſchi, kuri, azimredſot, winu uſraudſijuſchi. Neeſot ſchaubu, ka ſchis paſaſcheers bijis prinzis Saifedins. Bulonjâ polizijai iſdewees ſadſiht pehdas kahdam automobilim, kas aiſbrauzis ar ſweſchneekeem un kahdu ſeeweeti neſinamâ wirſeenâ. Tahlakai pehdu dſihſchanai naw bijis lihdſſchim panahkumu, kaut gan anglu ſlepenpolizija ir laiduſi darbâ wiſu ſawu labi noſtahdito noſeedſneeku kerſchanas organiſaziju, lai behgli noķehrtu. Domâ, ka prinzis buhs eeklauwis auſtrumu ahtrwilzeenâ un aiſbrauzis uſ Konſtantinopoli.

„Daily Mail" ſino, ka Seifedina atſwabinaſchanas plans iſſtrahdats Bulgarijâ, kur winu ſagaidijis Turzijas waldibas pahrſtahwis un mahte. Ja behgſchana noriteſchot pehz eepreekſch iſſtrahdatâ plana, tad prinzim jau ſwehtdeen wajadſejis eeraſtees Konſtantinopolê, kur wiſs eſot ſagatawots wina ſwinigai ſanemſchanai. Kahds anglis, kam bijis atlauts Seifedinu apmeklet wairak reiſes flimnizâ, leezina, ka winſch atſtahjot pilnigi normala zilweka eeſpaidu. Par wina atſwabinaſchanu jau eſot domats ſen un iſſtrahdati wairaki plani, kuros peedalijuſchees ari angli, jo printſcha liktenis radijis pret winu dſiłu lihdſjuhtibu. Printſcha ihpaſchumus Egiptê wehrtê ap 3 miljonu anglu mahrzinu.

Walſts darbineeku arodbeedribas kora dalibneekus luhdz eeraſtees uſ mehginajumu rihtwakar plk. 7, Waldemara eelà 35. Uſaicina peteiktees ari jaunus dſeedatajus. Kori diriģēs doz. G. Klauſtinſch.

Skolas un kurſi.

Dirigenta un ſkolotaja B. Muiſchneeka 35 gadus darbibas jubilejas koncerts notiks 80. oktobrî, Leelajâ Gildê.

Rigas 38. pamatſkolas padomei, Reweles eelà 86, nepeezeeſchami 2 klaſu audſinataji un 1 ſtundu ſkolotajs muſikâ, rokdarbos, plaſtikâ. Wehleſchanas 17. ſeptembrî.

T. Janſona grahmatwedibas kurſos nodarboſchanàs jaunàs grupàs ſahkſees 15. un 22. ſeptembrî. Peeteikſchanàs Lahtſchplehſcha eelà Nr. 35, dſ. 1, no plkſt. 10—12 un 16—18.

Mahkſla.

Frantſchu muſikas wakars

Konſerwatorijâ wakar bij pulzejis pilnu ſahli klauſitaju, kas ar dſihwu intereſi ſekoja plaſchajam autoru un winu darbu ſaraſtam eewehrojamâ un daudz zildinatâ pianiſta Anri Schil-Marſcheka interpretazijâ. Te, jahkot ar 17. un 18. gaduſimtena atdſejotajeem Kuperenu, Dakenu un Ramo, aiſſkaneja moderno un wismodernako wirſeenu reprezentanti — Debiſſi, Rawels, Ruſſels, Pulanks, Ibers, Fl. Schmits un Milo. Laikmets, kurâ iſpauſchas frantſchu muſikas romantiku noſkanas, jadomâ, iſlaiſts ar nodomu, jo tas ſawâ rakſturâ ſtipri atſchkiras no tàs muſikas, kuru dſirdejàm wakar. 18. g. ſ. graziojſais menuets, ſtraujais tamburins waj apwaldîtais gavots ir tas, kas lizis pamatu jaunlaiku muſikas arabeſkam. Ta pati doma, tikai iſteikta zileem lihdſekleem, ziteem, jauneem ſkanu kompleksem ronama ari modernajâ muſikâ. Atmeet Pulankam waj Iberam wina harmoniſkos afumus, daſchadàs tonkahrtàs weſtàs balſis, un jums uſſmaidis Kuperena waj Haidna pudereta ſeja. Schahds ſalihdſinajums protams ir deeſgan problematiſks un neiſſmet wiſas modernàs muſikas prinzipus, kaut gan jaunakâ un klaſiſkâ laikmeta muſikas naiwitate ſawâ buhtibâ ſneedz loti daudz kopeja. Weeniig Kloda Debiſſi intimàs impreſijas, leekas, ſtahw tuwak romantikeem, kà klaſikeem, kaut ari winſch bija tas, no kura iſſtaroja jaunako frantſchu autoru meklejoſchee zeli un tekas, kas wehlak, jo ſtipri ween, atſchkihràs un iſaug zitâ wirſeenâ. No dſirdeteem autoreem weſelako eeſpaidu atſtahja nupat minetais Debiſſi un Rawels. Sil-Marſcheka mahkſlineeziſkam amplua ſchkeet tuwaks Rawels ar ſawàm ſkanu arabeſkam, kà Debiſſi impreſioniſtiſkàs noſkanas. Pianiſta ſenomenalai techniki, peeſiteena ſpehkam, kas brihſcham draud pahrſiſt waj instrumenta ſtigas, daſchubrihd rakſtura ſtipri atſchkiras no tàs muſikas, kuru dſirdejàm wakar. 18. g. ſ. graziojſais menuets, ſtraujais tamburins waj apwaldîtais gavots ir tas, kas lizis pamatu jaunlaiku muſikas arabeſkam. Ta pati doma, tikai iſteikta zileem lihdſekleem, ziteem, jauneem ſkanu kompleksem ronama ari modernajâ muſikâ. Atmeet Pulankam waj Iberam wina harmoniſkos afumus, daſchadàs tonkahrtàs weſtàs balſis, un jums uſſmaidis Kuperena waj Haidna pudereta ſeja. Schahds ſalihdſinajums protams ir deeſgan problematiſks un neiſſmet wiſas modernàs muſikas prinzipus, kaut gan jaunakâ un klaſiſkâ laikmeta muſikas naiwitate ſawâ buhtibâ ſneedz loti daudz kopeja. Weeniig Kloda Debiſſi intimàs impreſijas, leekas, ſtahw tuwak romantikeem, kà klaſikeem, kaut ari winſch bija tas, no kura iſſtaroja jaunako frantſchu autoru meklejoſchee zeli un tekas, kas wehlak, jo ſtipri ween, atſchkihràs un iſaug zitâ wirſeenâ. No dſirdeteem autoreem weſelako eeſpaidu atſtahja nupat minetais Debiſſi un Rawels. Sil-Marſcheka mahkſlineeziſkam amplua ſchkeet tuwaks Rawels ar ſawàm ſkanu arabeſkam, kà Debiſſi impreſioniſtiſkàs noſkanas. Pianiſta ſenomenalai techniki, peeſiteena ſpehkam, kas brihſcham draud pahrſiſt waj instrumenta ſtigas, daſchubrihd peetruhkſt dſiłakas koncentreſchanàs, meera un ſtraujà deemwidneeka daba meklê apmeerinajumu wehtras pilnàs ſkanu brahſmàs. Neſkatotees uſ to, klauſitaju pahrſteidz ari leegais, glahſtoſchais piano. Marſcheks ir leela ſtila mahkſlineeks un weens no teem, kas dſihwo lihdz ſawa laikmeta un tautas muſikai; to winſch, redſams, paſihſt wiſos ſihkumos.

Rezumejot wakara eeſpaidus, jaſaka, ka tee bij wairak intereſanti, kà eeroſinoſchi. Latwju ſeemeleneku, ſemneekdehlu paſmagai dabai, ſchi muſika ſtahw deeſgan tahlu, leekas par daudz weegla un reiſê naiwi weeglprahtiga.

Jahnis Zihrulis.

Jaunà muſikas padome

pee iſglihtibas miniſtrijas, kurâ eeet prof. J. Wihtols no konſerwatorijas, J. Sahlits — Skauraſchu kopas, Jek. Kahrklinſch — Komponiſtu beedribas, Teod. Reiters — operas un muſikas direktors Art. Bobkowizs kà miniſtrijas eezelts lozeklis, ſchinis deenàs uſſahks ſawu darbibu. Zerefim, ka jaunà muſikas padomę radis eeſpehju atriſinat weenu otru ſaſahpejuſchu jautajeenu atteezibà uſ muhſu tautas meldiju wahkſchanu, un, galwenâ kahrtâ, leetderigaku pabalſtu ſadalijumu uſ ahrſemem komandejameem Kult. Fonda ſtipendianteem-mahkſlineekeem. **Cis.**

Mahkſlas iſſtahde Igaunijâ.

m. Igaunijas iſglihtibas miniſtrija ſarihko ſchoruden wiſpahreju igaunu mahkſlas iſſtahdi. To atklahs 11. ſeptembrî, Rewelê, Katrinigrawas pilî. Iſſtahde ſola buht plaſchaka, kà jebkura no lihdſchinejam igaunu mahkſlas iſſtahdem. Igaunu mahkſlineeki jau ſen ſadalijuſchees wairakàs grupàs, kuras iſturas weena pret otru deeſgan naidigi. Paraſti iſſtahdes rihko waj nu tikai ſinama grupa, waj atſewiſchki mahkſlineeki. Iſglihtibas miniſtrija mehgina apweenot wiſus mahkſlineekus, kas tomehr iſdoſees tikai pa daļai. Lai gan kopigâ iſſtahdê peedalas 50 mahkſlineeki ar 460 gleſnam, tomehr diwas mahkſlineeku grupas rihko tai paraleli ſawas iſſtahdes.

Pirmà apweenotâ igaunu mahkſlas iſſtahde notika 1919. gadâ un dewa labus panahkumus.

Apweenotâ iſſtahdê peedalas mahkſlineeki: Burmans, Triiks, Koorts, Kiwi, Kangro-Pools, Niemans, Jegorows un ziti.

Nazionalà opera.

Schowakar „Madame Butterfly". Peedalas: Beneſeld, Schubite, Waſiljews, Werners, Pelle un ziti.

Rihtwakar, tautas iſrahdê „Geleja". Marta — Brechman-Stengel, Pedro — Behrſinſch, Sebaſtiano — Muſchle.

Seſtdeen, 12. ſeptembrî pirmo reiſi d'Albera „Aklàsazis", kura ir weena no wina wiswairak ſpehletàm operam. Tai pamatà loti ſpehziga dramatiſka dſeja, kuras muſikalà aizkanojumà d'Albers peelizis wiſas orkeſtra koloritu, melodiju un ritmu iſdomas ſpehjas. Kuga gleſnojis operai ſpilgtas un krahſu bagatas dekorazijas. Dirigents Teodors Reiters, reſchiſors Sofija Maſlowſkaja.

Swehtdeen, 13. ſeptembrî „Simſons un Delila" ar Rebani Delilas lomâ.

Nazionalais teatrs.

Rakſtneeks A. Sauleetis apmekleja ſawas jaunàs komedijas „Inteligenti" mehginajumu. Autors ar patiku wehroja wairaku ſawu rakſturigi ſihmelo tipu intereſantos interpretus. Lugu pirmo reiſi iſrahdîs 16. ſeptembrî.

Schowakar, p. 7½ Hebbela tragedija „Judite", kura guhſt arween leelaku peekriſchanu.

Rihtwakar, p. 5 p. p. ſkolu jaunatnei jautra deena — iſrahdîs Blaumana raibàs „Skroderdeenas Silmatſchos".

Peektdeen, 11. ſept., p. 7½ wak. pirmo reiſi ſchini ſeſonâ Bernara Schowa „Swehtà Schanna". Schi luga, kas eeguwuſi paſaules ſlawu un parahdas uſ wiſàm nopeetnakàm Eiropas ſkatuwem, eeguwa ari pee mums leelu publikas peekriſchanu. Seſonas beigàs lugu dabuja iſrahdit tikai nedaudſas reiſes, bet lugas leelà wehrtiba, intereſantais ſaturs un iſwedums pelna, ka to ikkatrs noſkatas pat wairakas reiſes. Ne par welti to daſchàs leelpilſehtàs iſrahdija ar milzu panahkumeem weſelu ſeſonu no weetas un atkahrtos ari ſchini ſeſonâ. Tas ir weens no teem darbeem, kas jaredz kairam inteligentam ſkatitajam.

Dailes teatrs.

Schodeen, ½8 wakarà Schelſpira komedija „Jukuju kam" (Kà jums tihk).

Zeturtdeen, ½8 wakarà „Laupitaji".

Peektdeen „Jukuju kam" un ſeſtdeen „Laupitaji".

L. T. B. Zelojoſchà Teatra

turpmakàs iſrahdes: 12. ſept. — Sloka, 13. ſept. — Kandawà, 19. ſept. — Tukumà, 20. ſept. — Behrſmuiſchà, 26. ſept. — Talſos, 27. ſept. — Dundagà. Wijàs weetàs iſrahdîs Andreja Upiſcha jauno komediju „Atrailnes-wihrs".

Rigas ſimfoniſkais orkeſtrs.

Schowakar, plkſt. 8 Amatneeku Beedribas ſahlê — ſeemas ſeſonas atklahſchana. Leels populars koncerts. Dirigents A. Kreiſlers. Programà: Tſchaikowſkis, Glazunows, Gluks. Biletes no 30 ſant. lihdz Ls 1.— pee kaſes no plkſt. 6 wakarà.

Peektdeen, 11. ſeptembrî plkſt. 7 wak. Maģras baſnizà — garigs koncerts. Dirigents prof. Richards Hagels. Koncertmeiſtars W. Taube. Soliſts P. Kreuzburgs. Biletes no 70 ſant. lihdz Ls 2.— pee kaſes „Rigaſche Rundſchau" redakſijà no plkſt. 5 koncerta deenà.

Sports.

Zehſis Widſemes futbola meiſtars.

Zehſu weſigàs beedribas futbolkomanda ſwehtdeen 6. ſeptembrî weiza Aluksnes ſporta beedribu 3:1 (2:1). 3. P. B. ſaſtahwis: Sihrakš — Godinſch, Janſons — Behrſinſch, Smidls, Zihlits — Krauklis, Oſolinſch, Schihre, Zihruls, Janſons. A. S. B.: Putnis — Kaſaks, Pechlats — Skuja, Kranais, Dſchais — Kubulneeks, Mtine, Snatnajs, Siwerts. Wadija Rud. Bahrda (R. F. K.).

Schogad Zehſu weſigà beedriba weikuſi wiſas Widſemes komandas ar ſekoſcheem reſultateem: Walmeeras ſporta beedribu 3:1, Walkas ſporta beedribu 7:2 un Aluksnes ſporta beedribu 3:1. Widſemê nopeetnu pretineeku zehſineekeem nam. Intereſanta buhs zehſineeku ſatikſchanàs ar ſporta beedribu „Olimpiju" Leepajâ, tagadejo prowinzes meiſtaru. Kurſch buhs ſchogad prowinzes meiſtars, wehl gruhti noteikt. —Sen—

Kahda humana waldneeka liktenis.

Bulgarijas zars reakzionaru guhſtâ.

Ģ. Lai gan Bulgarijâ paſtahw monarkija un pee walſts ſtuhres ir galejee reakzionari ar kara diktatoru preekſchgalâ, — tomehr tureenes zaram ir loti gruhta dſihwe. Monarkiſti demonſtrejot zaru tautai tikai ſwinibàs, bet ihſtenibâ zars Boriſs teekot jau ſen turets kà guhſteknis. Tam nelaujot peenemt neweena laikraſtu lihdſſtrahdneeka, ne ari zitadi jauktees politikâ, jeb darit to, kas netihk waldoſchai partijai.

Zars Boriſs eſot humans zilweks, un iſrahdot wiſadi pretoſchanos maſu teroram Bulgarijâ, kurſch teek weſts pret komuniſteem, bet ihſtenibâ aiſſkar plaſchas ſemneeku un ſtrahdneeku maſas, kuras ſchahdâ waj tahdâ weidâ iſrahda nemeeru pret reakzionaru diktaturu.

Sewiſchki aiſas zara atteezibas ar waldibu kluwa pehz zara atteikſchanàs paraksſtit nahwes ſpreedumu 70 noteeſateem komuniſteem.

Tagad no Sofijas peenahkuſi ſina, ka militarais diktators Wolkows lizis eeſlodſit zaru ſawâ pilî, noleegt winam katru ſatikſmi ar ahrpaſauli, un projektejot ari winu gahſt no trona. Schahdu monarkiſtu rihzibu iſſauzis zara mehginajums ſtahtees ſakaros ar demokratiſkàm partijam, kreiſakas waldibas ſaſtahdiſchanai. Tagad pee zara nepeelaiſchot pat parlamenta deputatus.

Jauna ſenſazija par Sawinkowu.

k. Warſchawà peenahkuſchas ſinas, ka padomju preſe par miruſchu iſſinotais bij. ſozialiſts-rewoluzionars Sawinkows eſot dſihws un dſihwojot Kaukaſâ. Tas eſot uſaudſinajis garu bahrdu un uſdodotees par rakſtneeku. Ahreji winſch loti pahrwehrtees un wina noſlehpums atklahts tikai pateizotees kahdai Dikhof-Derental kundſei, ar kuru reiſâ Sawinkows atbehdſis uſ Padomju Kreewiju. Sawinkowu Kaukaſâ beeſchi apmeklejot ari bij. tſchekas agents Fomitſchews, kurſch lihdſejis Sawinkowam nokluht Padomju Kreewijâ. Senſazija, ka Sawinkows dſihws, gan leekas netizama, tomehr gluſchi neeſpehjama ta naw. Par Sawinkowa nahwi zirkuleja daſchadi noſtahſti. Padomju waldibas oſizielos ſinojumos bij teikts, ka Sawinkows iſdarijis paſchnahwibu iſlehkdams pa zeetuma logu. Sawinkowa draugi turpretim netizeja ſchim ſinojumam un apgalwoja, ka tſchekas agenti winu nogiſtejuſchi. Sawinkowa lihki newees netika redſejis, tadehl wina pretineeki apgalwoja, ka Sawinkows eſot dſihws un ar padomju eeſtahſchu ſinu dſihwojot kaut kur ſlepenibâ, lai iſwairitos no emigrantu atreebibas.

No wiſas paſaules.

V. **Lintſcha teeſa Nujorkâ.** „Daily Mail" ſino, ka ſchajàs deenàs Nujorkâ uſ eelas gaiſchâ deenas laikâ ſadedſinats kahds noſeedſneeks. „Teeſneſchi" jaſejhjuſchi noſeedſneekam kahjas un rokas, eeſehdinajuſchi kahdâ wezâ flehgtâ automobili, aplehjuſchi to ar petroleju un aiſdedſinajuſchi. Kad peeſteigufees polizija un ugunsdſeſeji, auto ar noſeedſneeku jau bijis pilnigi ſadedſis. Polizija apdeguſchâ lihki uſſihmejuſi kahdu ſen mekletu ſlepkawu un noſeedſneeku. „Teeſneſchi" pa auto degſchanas laiku paſuduſchi un to pehdas polizijai naw iſdewees ſadſiht.

LTA. **Milſigee wehtras poſtijumi Korejâ.** Ahrkahrtigi ſtiprà wehtra, kas ploſtijuſees juhrâ uſ deenwideem no Korejas 6. ſeptembrî, nodarijuſi daudz poſta. Kluſchu rajonâ ſagrauti 250 nami, pee kam dabujuſchi galu 4 zilweki. Juhrâ apgahſtas 36 laiwas, iſſweſti no ſleedem diwi wilzeeni. Milſigs wilnis, pahrpluhdinot peekraſti, aiſſkalojis 40 namus netahl no Fuſanas.

Amundſena ekſpedizijas kugi pahrdod. Amundſena ekſpedizijas kugis „Maud" iſbrauzis no Nomas (Alaſkâ) uſ San-Frazisku, kur kapteinim dots rihkojums to pahrdot.

Jaunas ſadurſmes Schanhajâ. No Schanhajas ſino, ka anglu polizija ſchahwuſi uſ lauſchu baru, kurſch nepaklauſija uſaicinajumam iſtihſt un aymehtaja poliziſtus ar akmeneem. Eewainotas trihs perſonas.

Skandals ſpiritiſtu kongreſâ. Laikraſti ſino, ka Pariſê ſanahzis ſtarptautiſks ſpiritiſtu kongreſs. Ar plaſchu referatu uſſtahjees paſihſtamais rakſtneeks Konan-Doils (Scherloka Holmſa romanu autors). Winſch tomehr naw warejis runu nobeigt, jo klauſitaji to uſnehmuſchi wiſai ſkeptiſki un iſzehlees ſkandals.

Angli iſzel nogremdetos wahzu kugus. Eeſahkti preekſchdarbi bijuſchâ wahzu iſmihzinataja „B 78" iſzelſchanai Skapafloû lihzi, kur to nogremdeja wahzu juhrneeki lihdz ar ziteem kara kugeem. „B 78" buhs jau aſtonpadſmitais iſzeltais kugis.

Ari weefnizu ihpaſchneeki organiſejas. Scheweningâ, Holandê, ſwehtdeen atklahta ſtarptautiſkàs weefnizu ihpaſchneeku ſaweenibas 50. gada ſapulze, kurâ ſtarp ziteem peedalas ari Latwijas weefnizneeku pahrſtahwis.

Automobili no Londonas lihdz Maſkawai. Dſihdamàs pehz peebſihwojumeem, 2 anglu ſportiſtes-advokates Ida Dunkan un Aliſe Horſman uſſahkuſchas „Leiland" ſiſtemas automobilî brauzeenu no Londonas lihdz Maſkawai.

No Londonas tàs iſbraukuſchas, paſchas wadot maſchinu, jau 1. augustâ, pahrzehluſchàs ar kugi pahr Lamanſchu un no Somolo pilſehtinas nobraukuſchas zaur Berlini, Rigu, Pleſkawu, Nowgorodu un Tweru lihdz Maſkawai. Teeſchi zelâ tàs atraduſchàs 15 deenas. No Maſkawas uſnehmigàs angleetes jau iſbraukuſchas atpakaļ, bet ſchoreiz pa zitu zeku: Bobruiſka—Warſchawa u. t. t., zaur Widus-Eiropu.

Schauſmigs ſprahdſeens uſ amerikanu kara kuga. Wuſungas reidâ notizis ſprahdſeens uſ amerikanu iſnihzinataja „Noax", pee kam 4 matroſchi nogalinati, 3 ſmagi eewainoti.

Teeſas.

Blehdibas Sarkankalna ſlimnizâ

fazehla 1923. gada rudeni leelu ſenſaziju. Kaſê atrada iſtruhkumu, nebija eegrahmatoti wairaki no pilſehtas kaſes ſamaksati rehkini un eemaksatas pilſehtas kaſê no ſlimneekeem ſanemtàs ahrſteſchanàs naudas u. t. t. kopâ noblehdot ap 700.000 rbl. Teeſai nodewa kaſeeri Leſtenas pagaſta 41 g. w. Jahni Reekſtu, grahmatwedi 47 g. w. Aleksandru Stehrſtu, noliktawas pahrſini 30 g. w. Ernestu Jegermani, inſpektoru 33 g. w. Ernestu Peterſonu un pahrtikas apgahdataju 40 g. w. Martinu Welkeri. Apſuhdſibu iſteeſaja wakar Rigas apgabalteeſa un noteeſaja Reekſtu uſ 2 gadeem pahrmahzibas namâ, Stehrſtu uſ 1 gadu, Welkeri uſ puſgadu un Jegermani uſ 4 mehneſcheem zeetumâ, bet Peterſonu att

God. laukſaimneeki!

nemeet wehrâ,

ka no labàm wislabakàs un isturigakàs ir un paleek

Ransomes, Sims & Jefferies

fabriku Anglijâ

wadajamas un paschbrauzejas

twaika kulgarnituras.

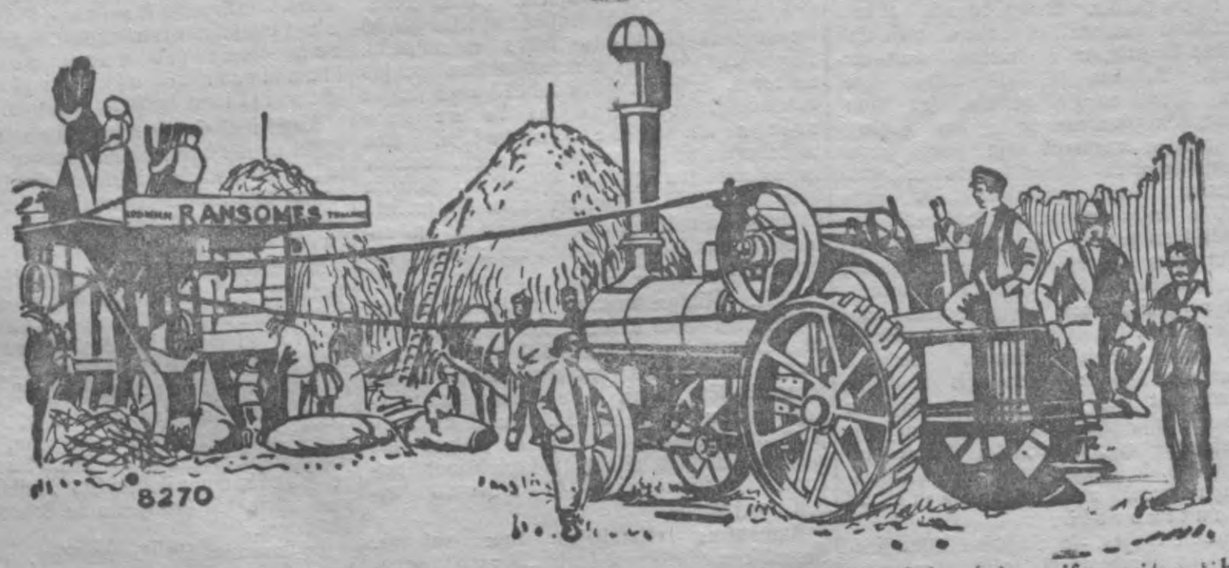

Pabrdotas un isplatitas Latwijâ peezreis tik daudz, kà wisu zitu libdsigu saraksu maschinas kopâ nemot, pee kam neweens pirzejs un leetotajs ar winàm **naw bijis neapmeerinats.** — War dabut daschadu fabriku leetotus paschbrauzejus pirkt, bet Ransoma paschbrauzeju neweens leetotajs labprabt nepabrdos. Ransomes, Sims & Jefferies fabriku paschbrauzeji un twaika kulgarnituras, zaur daudzgadigeem pabrbaudijumeem prakſê, wislabaki peemehrotas Latwijas apstahkleem un tadehl labuma un isturibas sinâ nepabrspehjamas. Simteem atsinibas un pateizibas rakstu no weetejeem laukſaimneekeem — ilgu gadu leetotajeem.

Pabrdod no krahjuma un uz apsubtijumu, — pabris nedelâs.

Isdewigi maksaschanas noteikumi!

Weenigais preekschstahwis Latwijâ:

Latweeschu Lauksaimneeku Ekonomiskà Sabeedriba,

Rigâ, Leelâ Kehninа eelâ Nr. 27.

Isschkirtees, par kahdu partiju balsot, buhs gruhti, jo wisas sola labumus nahkotnê.

Pehrkot welosipedu Juhs warat buht meerigi, jo tikai muhsu fabrikâ raschotee welosipedi ir jau sen peerahdijuschi sawu nepahrspehto isturibu un weeglo gaitu.

1925. g. uz wineem ir eeguhtas **Walsts prezidenta un Ringolda Kalninga kga goda balwas** un pirmàs godalgas Rigâ, Wentspilî, Leepajâ, Daugawpilî un Zehsis.

Welosipedus isgatawo no wislabakà angku un sweedru materiala un pahrdod ar rakstisku garantiju.

Welosipedu fabrika

G. Ehrenpreis & B-drs,

Rigâ, Brihwibas eelâ 129-133. Tahlr. 23-84.

W. Behrslapa maschinu fabrika

Rigâ Awotu eelâ Nr. 24. Tahlr. 16-82.

Telegramu adr.: Behrslapa Rigâ. — Tekoschs rehkins paslâ Nr. 402. — Latwijas Bankâ Nr. 782.

Isgatawo:

palawus, ratu asis, lemeschus un zitas lautsaimneezibas maschinas.

Auglu un ogu eewahrijumi

Semenu | Upenu
Awenu | Brubklenu
Kirschu | Abbolu

daschados labumos un zenàs

A.-S. „Auglu Eksports"

Rahts laukumâ — **Kr. Barona eelâ 11**

un wisos attrezigos pahrtikas weikalos.

Salwenà Intendanturas pahrwalde

isdos mutiskâ un rakstiskâ isſolê

apm. 100 tonnas swaigas leellopu gakas preegahdaschanu Rigas garnisona wajadsibam

no 1. oktobra lihdz 31. decembrim 1925. g. eeskaitot.

Isſole notiks Rigâ, Waldemara eelâ 10/12, dz. 3. (eeeja no Elizabetes eelas.) Galwenàs Intendanturas pahrwaldes telpàs sch. g. 23. septembri plkst. 11 no rihta.

Rakstiski peedahwajumi slehgtàs aplokſnês ar uzrakstu: „Uz swaigas leellopu gakas isſoli 23. septembri 1925. g." un luhgumi dehl peeteikschanas mutiskâ isſolê, nomaksati ar atteezigu sihmognodokli — eesnieedzami lihdz isſoles atklahschanai Galwenàs intendanturas pahrwaldes pahrtikas dalas preekschneekam, Rigâ, Waldemara eelâ 10/12, dz. 10, waj isſoles deenâ, isſoles komisijai.

Isſoles dalibneekeem pirms isſoles atklahschanas jaemaksâ Galwenàs intendanturas pahrwaldes kasê droschibas nauda Ls 0,1. no katra kilograma gakas, kuru usnehmejs apnemas peegahdat.

Ar kondizijam un sihkakeem isſoles noteikumeem war eepasihtees Galwenàs intendanturas pahrwaldes pahrtikas dalà darbdeenàs no plkst. 1—15.

Rigas pilsehtas Usnehmumu Nodalai

jaisdara daschadi transformatoru mahjinu durwju un stabu krahsoschanas darbi.

Peedahwajumi aplikti ar atteezigu sihmognodokli, slehgtàs aplokſnês ar uzrakstu „**Krahsoschanas darbi**", eesnieedzami lihdz sch.g. 1. septembrim plkst. 12 deenâ, Basteja bulw. 10, sekretaram. Sihkat noteikumi turpat istabà 19.

Abrsts lobu slimibàs

Luzija Gudsche

peenem Merkela eelâ 21, dz. 4 no 9—12 un 4—7.

Pagatawoju wisadas drehbneeku amata leetas, kà: manekenus, kola sutakisen., kutischus, winkleins ar uz abàm pusem eesreesstu zentimetru, mehra aparatus preeksch wisàm sistemam un greeschu (schnites).

Mahzu peegreeschanu pehz jaunsgudrotas metodes.

Eiropas drehbneeku akademijas audzekonis

J. Plaudis,

Rigâ, M. Smilschu eelâ 7-9.

Renzenu pagasta

„Ambas" l. pakahpes pamatskolai, (z. Renzeneem) wajadsigs pilnteesigs

skolotajs-pahrsinis.

Kandidatus luhdz preteiktees personigi waj rakstiski uz wehleschanam 17. septembri plkst. 1 deenâ, Renzenu pagasta namâ, pee pagasta padomes, eesnieedzot dokumentus par izglihtibas zensu un lihdzschinejo darbibu skolâ.

Wehlams muzikals, spehjigs wadit kori. Alga pehz waldibas noteikumeem.

Latwijas Amatneeku Krahj-Atsdewu Sabeedribas

Krischjahna Barona eelâ Nr. 3, paschas namâ

Bilanze uz 1. septembri 1925. g.

Aktiwi.

	Ls s.	
Kase		45 948.27
Tekoschs rehkins		67 535.90
Wertspapiri		8 650.—
Diskonteti wekseli		1 108 937 67
Atlikumi		33 724.16
Beedru speziali tekoschi rehkini, nodroschinati ar:		
a) wehrtspapireem	33 927.37	
b) wekseleem	9 080.47	
c) prezem	59 644.33	
		102 652.17
Protesteti wekseli		5 890.—
Sabeedribas nams		200 000.—
Inwentars		6 830.—
Izmaksatas prozentes un komisija		42 764.96
Tekoschi sidewumi		25 825.15
Nama pahrwaldes sidewumi		13 696.62
Pahrejee aktiwi		4 311.04
Ls		1 666 765.94

Pasiwi.

	Ls s.
Dalibas nauda	15 055.88
Reserwes kapitals	11 477.68
Spezials reserwes kapitals	225 261.23
Speziali kapitali	1 489.08
Noguldijumi uz noteiktu laiku	260 759.73
Noguldijumi uz tekoscha rehkina	273 007.18
Diskonteti wekseli Latwijas Bankâ	576 075.11
Speziali tekoschi rehkini Latwijas Bankâ:	
a) pret wekseleem 145 000.—	
b) pret prezem —.—	
	145 000.—
Prozenti un komisija	132 803.93
Nama pahrwaldes eenehmumi	17 413.70
Pahrejee pasiwi	8 422.42
Ls	1 666 765.94

Sabeedriba maksà par noguldijumeem uz noteiktu laiku 8% un uz tekoscha rehkina 7% gadà. Izsneedz aizdewumus pret nekustamu mantu vrezem u. z. wehrtibam.

Diskonte wekseluo.

Sabeedribas tehrauda welwê izsihrejami sesi dokumentu un wehrtsleemu usglabaschanai. Darba laiks no plkst. 10—3.

Walde.

Pehrk kartupelus

par tirgus zenam Rigas pilsehtas Sozialàs apgahdibas nodalas noliktawâ, **Ruhpneezibas eelâ Nr. 32.**

Walkas pilsehtas

arodskolas darbnizas

ar maschinu eekahrtu usnemas izgatawot wisadus galdneeku darbus kà: **logus, durwis, galdus, soļus, galtas, kkapjus u. t. t.,** kà ari daschadus atsleedzneeku darbus un lauksaimneezibas un ruhpneezibas maschinu un rihku izlabojschanu.

Pasuhtijumus peenem pilsehtas arodskolà un meisteri: galdneeku darbnizà (bij. pilsehtas elektribas centralê) un metalu apstrahdaschanas darbnizà pee pilsehtas sahgetawas.

Tirias pagasta

1. pakahpes pamatskolai wajadsigs

skolas pahrsinis

wihreetis, luterticz., musikas prateis.

Wehleschanas 12. septembri plkst. 12 deenâ Tirsas pag. namâ.

Alga pehz kategorijas, brihws dsihwoklis ar apkurin. un apgaism. un skolas seme. Adreze z. Lizumu.

Latwijas atbrihwotajs

wehlas nodarboschanos pee pastahwiga darba. Wehlams buhtu eenemt sarga weetu waj zitu tamlihdzigu nodarboschanos. Tuwakas sinas Sarkandaugawâ, Twaika eelâ 90.

Pasta- Telegrafa Wirswaldei wajadsigs

inscheneers

(VII. kat.) spezialists wahjâ strahwê (telegrafs un telefons).

War peeteikties ari zitas nozares inscheneers, kas wehlas telegrafa un telefona nozarê praktisetees.

Luhgumrakstu ar dsihwes aprakstu, diplomu un apliecibam par agrako nodarboschanos eesnieedzami p. t. wirswaldes administrativâ nodalâ lihdz sch. g. 12. septembrim.

Neretas pagasta,

Peterpawila skolai wajadsigs

4. skolotajs

ar pilnas pamatskolas skolotaja teesibam, speziales preekschmeti: babas finibas, geografija un algebra.

Peeteikumus ar dokumenteem un ihsu lihdzschinejàs darbibas aprakstu adreset Neretas pagasta waldei zaur Neretu. Wehleschanas noliktas uz 28. septembri. Alga pehz waldibas noteikumeem, brihws dsihwoklis ar apkurinaschanu un apgaismoschanu, ahrpus skolas.

Skaistkalnes (Schenberga)

6-klasigai pamatskolai wajadsigs

skolotajs-ja.

Dokumenti eesnieedzami Skaistkalnes pagasta waldê. 24. septembri plkst. 12 deenâ pagasta padomes sehdê notiks wehleschanas.

Salas pagasta

1. pamatskolai ruhtin wajadsigs

skolotajs-ja

wehlams sabeedrisks un musikals

Wehleschanas notiks pagasta padomes sehdê, 16. septembri Salas pagasta namâ.

Personas, kuras wehletos schoweetu eenemt, teek usaicinatas peeteiktees personigi waj rakstiski, uzrahdot dokumentus par izglihtibu, lihdz augschâ minetam datumam.

Adreze: zaur Jekabpili.

Sentenes pagasta

jaunatwehrtai Rindzeles pamatskolai wajadsigi

skolas pahrsinis un 2. skolotajs.

Kandidatus-tes luhdz peeteiktees ar dokumenteem Sentenes pagasta namâ pee padomes 16. septembri plkst. 10 rihtâ.

Preekschrozìba tiks dota musikas pratejeem un besgimenneekeem.

Gaujeenas widusskolai

wajadsigi

skolotaji.

1) latiņu walodâ un wehsturê (pilns stundu komplekts);

2) fisika audzinaschanâ, kursch ari waretu izpildit audzinatoja peenahkumus sehnu internatâ.

Peeteiktees personigi zeturtdeen, no 8—9½ no rihta pee direkt. J. Oksscha, „Bellewue" weesnizâ, waj rakstiski — Gaujeenes widusskolâ.

Ustizams sehtneeks

wehlas weetu pret labu dsihwokli un masaku atalgojumu. Wedahw. luhdzu nodot Slokas eelâ 29. dz. 4.

Dailes Teatrs

Treschdeen, 9. septembri plkst. ½8 w.

Juku jukam.

(Kà jums tihk.)

Zeturtdeen, 10. septembri p. ½8 w.

Kaupitaji.

Peektdeen, 11. sept. plkst. ½8 wak.

Juku jukam.

Nacionalais Teatrs.

Treschdeen, 9. sept. plkst. ½8. w.

Judite.

Zeturtdeen, 10. sept. plkst. 5 wak. skolneekeem

Skroderdienas Sihmatischos.

Nacionalà Opera.

Treschdeen, 9. sept. plkst. ½8 wak.

Madame Butterfly.

Zeturtdeen, 10. sept. plkst. ½8 w. tautas izrahde

Eeleja.

Rikšošanas un aulekšošanas sacīkstes

ceturtdien, 10. septembrī plkst. 3.30 pēc pusd.

Nākošā sacīkste svētdien, 13. septembrī plkst. 2 pēc pusd.

Iespiests Akc. Sab. „B. Dirikis un B-dri" drukatavâ, Rigâ, Kehninа ielâ 28.